

NAȚIONALISME - III -

1 ian.'35 - nov.1936 -

Guvern.Tătăărăscu.Legislatura PNL. Sesiunea a II-a ordinară. 14 nov-'34 - 20 apr.'34

1. Victor Iamandi , precizări la discursul de la Mesaj (17 dec.'34) , 22 ian.'35

Al.Popescu -Necșești (PNL-1),. **CCGiurescu** (PNL-2) - replică , intervenții
(DAD, MO 21, șed. din 22 ian.1935 , p. 496- 510)

[LD : scandalul dinaintea sărbătorilor , continuă . Pe banca ministerială, nu mai era nimeni . Iamandi are avantajul de a dispune de tribuna parlamentului la discreție.

Și-l folosește din plin. Înătură, rând pe rând , toate acuzațiile ce i s-au adus.

Mâhnit, jignit, dar ofensiv, Iamandi recapitulează , pe bază de documente, aportul lui la lupta democratică și națională .

O face evocând momente semnificative, cu citări masive din discursurile proprii , încât, față de discursul din 17 dec. , acest nou discurs este și o autobiografie politică , și o trecere în revistă a concepției și realizărilor PNL în chestiunea națională.

În parlament sunt "detractorii" - Popescu-Necșești , CCGiurescu - , dar și Maniu , venit din autoexilul de la Bădăcin]

Supratitluri, semne , sublinieri colorări -LD

Vict.Iamandi :

/ Discursul din 17 dec.'34 / Calomniile " Universului" /

/ Orașele Ardealului / Cultul pentru Ardeal /

/ Minoritățile / " Continuitatea etnică " /

/ Tendințele iredentiste ale conducătorilor minoritari /

/ "Psihoza" naționalismului exclusivist/

/ Colaborarea cu partidele minoritare /

/ Afirmarea ca națiune suverană /

/ Implicarea lui în lupta națională : 1922- 1934 /

/ Discursul din 17 dec.'34 /

/Spovedanie : ucenicie ; formarea intelectual- politică : Xenopol, Iorga, Mărzescu, ICBrătianu /

/ Discursul din 17 dec.'34 /

Al.Popescu -Necșești :

/ Replică la discursul lui Iamandi : 17 dec.'34 ; 22 ian.'35 /

/ Reacția prof.de istorie : Iorga,Lupaș, Șt. Ciobanu, Tafrali /

/ Reacția politicineilor, a presei /

/ " Psihoză naționalistă " ? Acțiunea " Universului " /

/ Minoritățile : greșelile lui Iamandi /

/Disocierea PNL șia gov.de Iamandi /

CCGiurescu :

/ Răspunderea lui Iamandi / Răspunderea guvernului /

/ Orașele din Ardeal / Românzarea orașelor /

/ " Continuitate istorică " la minorități ? ! / Singura continuitate : românească /

Iamandi / 22 ian.'35

▣ Discursul din 17 decembrie '34

În problemele naționale , **respinge orice calomnie și orice insinuare.**

El a rostit cuvântarea la mesaj pe 17 decembrie. Parlamentul s-a închis pe 18.

A doua zi, miercuri , 19 decembrie, " **Universul**" a **continuat campania de defăimare** și, pentru a impresiona lumea, a găsit de cuviință **să publice în facsimil așa -zisul text** al declarațiunii lui de **lèse râmânism**, după notele stenografice.

Acest simplu fapt dovedea că nu **se urmărea** apărarea intereselor superioare naționale, ci **imediată și decisivă compromitere a sa.**

Se știe că un discurs nu se poate publica în M.Of., fără a fi revizuite și corectate notele stenografice de către deputatul sau ministrul care a rostit discursul.

Și dacă nu este revăzut , se amână publicarea lui.

În timpul discursului, **nimeni nu i-a atras atenția că ar fi greșit cu ceva .**

" Onorații mei **detractori** mi-au luat acest drept de revizuire a notelor stenografice , și **le-au publicat în părțile socotite vulnerabile, în facsimil. "**

În declarațiile făcute presei (21 dec.) el a arătat că **s-au comis o vădită și condamnată trucare a textului, un aranjament fragmentar, fără legătură între ele.**

[**descrie rând cu rând trucarea, sărirea peste rânduri , omisiunile**]

" **Omisiunea acestui pasaj [răspuns lui ACCuza] dovedește** cu prisosință **reava credință a detractorilor** mei , deoarece din cuprinsul său se vede clar și precis **că minoritățile creștine** (adică maghiarii) sub raportul intereselor de stat , **le consider mai nefavorabile** și în măsură **să ne facă mai mult rău decât celelate minorități necreștine. "** [-----]

O asemenea **trunchiere și combinațiune** a textelor este evident că **poate înlesni** , mai ales când lipsește buna credință , **orice răstălmăcire a declarațiilor** [-----]

La 21 decembrie, a fost obligat să plece **în străinătate** , pe motive de sănătate, și de a ceea **a dat declarațiile presei. În lipsa lui**, în țară, **campania** nu numai că nu a încetat , dar a sporit ,**guvernul fiind criticat pentru politicile naționale .**

S-a produs atunci **impunătoarea manifestațiune de la Cluj** (27 dec.) la care **președ. Consiliului** și alți **membri ai guvernului** au explicat care este **politica față de minorități, curmând astfel definitiv orice tentativă de răstălmăcire și de speculațiune.**

Detractorii lui, însă, care **urmăreau sacrificarea lui**, au căutat **să răstălmăcească** cuvântarea lui Tătăărăscu **ca pe o dezavuare a cuvântării sale din 17 decembrie .**

Iamandi / 22 ian.'35

▣ Orașele din provinciile alipite .

▣ Cultul pentru Ardeal

Una din acuzațiile grave ce i se aduce , este privitoare la **declarația asupra orașelor și naționalizarea lor.** El n-a adus din senin această discuție, ea a fost adusă de **CCGiurescu** care a **învinuit guvernul și PNL că a abandonat tradiția sa națională,**

că nu a făcut nimic **pentru românizarea orașelor și pentru naționalizarea minorităților.**

Giurescu a propus și soluția sa : **colonizarea orașelor și a unor centre minoritare rurale , cu cei 400.000 macedoneni** , dând exemplul rezolvării acestei chestiuni de către Turcia.

Atunci a spus el că < **Orașele din Ardeal , din Basarabia și Bucovina [-----]**

nu ne-au aparținut ca număr nici odată [-----] și nu se poate realiza în 16 ani , printr-o acțiune de stat o transformare completă a celor 80% -90% , câți erau la început [-----]>

Afirmația aceasta, luată izolat, și așa cum a fost prezentată de atacatorii lui,

" nu poate înfățișa **cugetarea mea politică și națională** , în problema orașelor .

(**aplauze la PNL**) " **O asemenea credință și concepțiune** nu poate să o aibă ,

nu un ministru, și nu un om a cărui viață întreagă , de adolescență, de tinerețe și de maturitate ,s-a dezvoltat în cultul pentru Ardeal, și pentru împlinirea destinelor noastre naționale, sprijinite pe sfintele și eternele drepturi ale unui popor de eroi și de martiri , dar n-o poate avea nici un copil din clasele primare al cărui instinct și a cărui inimă îl împing irezistibil pe drumurile limpezi ale românismului (aplauze prelungite , îndelung repetate, bravo, la PNL) fixat , pentru deapaurarea , în granițele istorice și geografice ale Daciei de acum 2000 de ani . Izvorul permanent de drepturi asupra Ardealului , ca și asupra celorlalte provincii - astăzi integrate , definitiv, într-un stat unitar - a fost , întotdeauna , în afară de formația noastră etnică și istorică , imensa majoritate românească care a trăit de la început și până astăzi pe aceste pământuri. (**aplauze prelungite , îndelung repetate, bravo, la PNL**)

- Aurel Baciu (PNL) Așa trebuia să fi spus de la început .

- C.Zamfirescu (PNL-2) :Acum retractați

- lamandi : Nu am retractat , am dat explicațiuni

-Radu Lascu (PNL-2) : După ce țara a reacționat .

- lamandi : Vă fac o simplă întrebare : mă credeți dvs pe mine trădător ?

- Lascu : Avem un singur regret că nu ați făcut aceste declarații de la început .

- lamandi : Mă considerați în măsură să trădez interesele țării ? Răspundeți clar .

- Lascu : Regretăm declarațiile în forma pe care le-ați făcut pe 17 decembrie .

- lamandi : " Dacă silnicia și asuprirea maghiară , care s-a abătut asupra Ardealului, a împiedicat timp de secole , o normală dezvoltare economică, socială și politică a poporului nostru, și dacă printr-o desnaționalizare sistematică și prin drepturi acordate națiunilor privilegiate (unguri, sași, secui) noi, care constituim elementul autohton , am fost ținuți departe de ceea ce se cuvenea să fim în propria noastră țară, în schimb rezistență și vrednicia maselor țărănești , din mijlocul căreia s-a ridicat o luminată și credincioasă clasă conducătoare , au constituit temeiul indestructibil al existenței și a superiorității noastre numerice și etice în toate vremurile, asigurând astfel, la ceasul izbăvirii finale , realizarea unității naționale a Românilor de pretutndeni " (**aplauze prelungite , îndelung repetate, bravo, la PNL**)

lamandi / 22 ian.'35

▣ Minoritarii din România

▣ " Continuitatea " etnică.

"Dar d-lor deputați, în **discursul de la 17 decembrie** 1934, constatând, ceea ce știe toată lumea, că în România există totuși minoritari și că aceștia, în unele părți ale țării, au **continuitate de existență** și că împotriva lor nu se poate preconiza o politică oficială de stat - accentuând cuvântul " oficială " -

acuzatorii mei , în loc să înțeleagă sensul acestei declarații și să fie de acord

că **nici un guvern nu poate vorbi altfel**, s-au năpustit asupra mea și **m-au considerat** ,

a doua oară, **inconștient și trădător** al intereselor noastre naționale ,

învinuindu-mă , nici mai mult nici mai puțin , că prin folosirea cuvântului de "**continuitate**" ,

am sfârșmat toată baza de drept a continuității noastre asupra Ardealului și că am recunoscut implicit minoritarilor o întâietate de drepturi dincolo de Carpați.

[**explică sensul cu care a folosit cuvântul " continuitate "**]

"Poate trage cineva din **acest fapt** încheierea că această continuitate , limitată în timp și spațiu, **însemnează o generalizare de drepturi ?** [-----]

m-am gândit la [**Adunarea**] Alba Iulia și , prin **tratatul de pace**,

enclavele de sași și de secui pe care , precum se știe, regii maghiari i-au adus în Ardeal ,

pentru a desnaționaliza pe români , **încă de prin veacul al XIII -lea**, și pe care ,

și prin actul Unirii de la Trianon, **i-am primit ca cetățeni minoritari** ,

recunoscându-le , din primul moment , **toate drepturile cetățenești.**

[**citează din declarațiile sașilor de la Mădiaș (1919) ; subliniază că prin tratat acestor minorități li s-a spus " etnice" ; explică sensurile cuvintelor " etnic " și " continuitate" etc etc**] [-----]

lamandi / 22 ian.'35

▣ Tendințele centrifugale ale conducătorilor minoritari

" Am fost apostrofat că, în discursul de la 17 decembrie, ocupându-mă de clasa conducătoare a minoritarilor , am spus că tendințele centrifugale - adică iredentiste - pe care le manifestă sau le urmăresc fruntașii Partidului Maghiar , **sunt explicabile.**

De ce sunt explicabile ? am fost întrebat de detractorii mei . **Foarte simplu.**

Pentru că mare parte dintre acești conducători , sunt aceiași care înainte de Unire, aveau, în Ungaria, un rol politic bine determinat și, din această cauză, oricâte declarații de loialitate ne-ar face , sufletul lor nu poate fi schimbat atât de repede , iar orientarea unora dintre ei , poate rămânea dependentă de Budapesta .

-Iuliu Maniu : " Dar d-le , cum puteți spune așa ceva ?

Nu vă încurcați mai tare , pentru a vă descurca " (întreruperi la PNL)

-Iamandi : Aș vrea ca dl Maniu să-și explice întreruperea .

-Maniu : Îmi voi lua această libertate .

-Voci : Acum !

-Iamandi : " M-a surprins exclamarea d-lui Maniu . Eu n-am făcut altceva, afirmând acest lucru, decât să reproduc atacul curent, care se aduce minorităților și conducătorilor minoritari , de către acei care mă atacă astăzi pe mine, pentru că aș fi prea îngăduitor față de minorități "

-Popescu- Necșești :Dta găsești că este firesc ?

-Iamandi : Am spus că este "explicabil" (aplauze la PNL)

-Popescu - Necșești :Ați spus că este "firesc"

(proteste la PNL ; zgomot la opoziție) [LD : în stenogramă este " explicabile"]

-Iamandi :Dle Necșești, dacă găsești acest cuvânt în notele stenografice , dacă dovedești că l-am spus aici, declar că voi trage toate consecințele.

Am spus "explicabil"

[LD : în stenogramă este " explicabil" ,Dar indiferent de cuvânt,

până unde putea merge ipocrizia și ranchiuna lui Maniu și a acestui Necșești ? !]

Iamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoza exclusivismului naționalist

" Am fost apoi învinuit că am vorbit de "psihoza" exclusivismului naționalist, atribuiindu-mi -se că, întrebându-mă această formulă , am jignit sentimentele naționale ale acelor care militează pentru consolidarea noastră politică și națională.

Regret că , nici de data asta , n-am fost tratat cu obiectivitate.

" Vorbind despre "psihoza" exclusivismului naționalist , m-am ridicat împotriva exceselor cari se fac pe această temă, și în continuare am combătut supra licitația ce se practică atunci când, în toate ocaziile, guvernele țării sunt învinuite **că nu slujesc așa cum trebuie interesele naționale ale statului.**

" Din psihoza exclusivismului naționalist , a rezultat anul trecut, asasinarea lui Duca, căruia i s-au adus , și nu de oameni fără răspundere, grave învinuiri de nesocotire și chiar de trădare a intereselor românești. [repetă ce a spus pe 17 decembrie] [-----]

" Eu nu pot acuza , și vă rog d-le Maniu să luați act de această declarație , care cred că dovedește perfectă obiectivitate și planul superior în care m-am pus, atunci când declar că nu pot acuza o întreagă clasă conducătoare de deficiență față de interesele naționale ale țării. [-----] Am socotit că trebuie să înceteze , ori care ar fi diferențierile de politică între noi, încriminările , cel puțin pe chestie națională.[-----]

lată de ce dați-mi voie , d-lor deputați, să resping cu toată hotărârea și cred cu toată dreptatea, învinuirea ce mi s-a adus că,

ocupându-mă de ceea ce eu consider "excese" în politica națională ,

am cerut pentru întreaga clasă conducătoare a țării un alt tratament ,

decât acela care i se aplică de o vreme încoace , contestându-i-se patriotismul și justa înțelegere și apărare a intereselor românești "

Iamandi / 22 ian.'35

▣ Colaborarea cu partidele minoritare

" **Care trebuie să fie** , însă, **politica de stat față de minorități** , politica noastră de consolidare națională în interior și , prin urmare , **de apărare a intereselor românești în toate direcțiunile ?** **A spus-o răspicat președintele Consiliului** la întrunirea de la Cluj [-----]

În orice caz, o **politică națională sănătoasă și efectivă** trebuie să se practice , răbdător și sistematic, pe teren, fără a fi nevoie pentru asta să se trâmbețeze de la tribune oficiale.

Care au fost însă raporturile tuturor guvernelor , de la război până azi , **cu minoritățile** și cu partidele ce le reprezintă și **care a fost politica preconizată** față de dânsese **de diferiți oameni de răspundere** în această țară ?

N-au fost raporturi de apropiere și nu au fost chiar **colaborări electorale** și **cu ungurii și cu sașii ? Nu s-au încheiat chiar pacte** cu caracter ceva mai larg , decât acela al unui simplu acord electoral ?

Dar grupările politice , cu caracter extremist de dreapta , n-au legături directe cu aceste minorități , căutând să le atragă , **în numele creștinismului și al ideilor ce le propagă** în cadrul acțiunii pe care o desfășoară ? [-----]

"**Dar dacă am răsfoi toate discursurile și toate declarațiile** , pe care oameni politici ai țării , din Regat și din Provinciile Unite , le-au făcut de la Unire încoace, în Parlament, în întruniri publice și în presă , **s-ar vedea ușor că pe chestiunea politică față de minorități** au fost **mult mai largi și mai darnici** decât mi-am îngăduit eu să fiu în cuvântarea pe care am rostit-o la Cameră în ziua de 17 decembrie.

" **Dacă** **admitem că PNȚ** , în guvernările sale de la 1928 încoace ,

a practicat o politică de largă toleranță față de minorități

și dacă ne amintim că **însăși marele nostru savant și îndrumător al românismului ,**

d-l Nicolae Iorga , ca președinte al Consiliului de Miniștri ,

a chemat la conducere treburilor minoritare , făcându-l subsecretar de stat ,

pe unul din reprezentanții cei mai autentici ai minorităților , veți conveni și dvs, și sper că vor

conveni și atacatorii mei, că **această atitudine de concilianță și de recunoaștere**

a drepturilor populațiilor minoritare , **nu poate constitui** , nici într-un caz ,

o abatere de la supremele îndatoriri naționale,

pe care întreaga noastră clasă dirigentă le are față de statul român."

lamandi / 22 ian.'35

▣ **Afirmarea ca națiune suverană**

" **Ce am spus eu , cel atăcat și învinuit de ignorare a intereselor românești**

în discursul meu, cu privire la întreaga **politică ce trebuie s-o urmărim față de minorități**

și cu privire la **afirmarea drepturilor noastre de națiune suverană ,**

în toate direcțiile vieții noastre de stat ? " [citează pasajul din discurs , 17 decembrie]

<Noi am fost și suntem un popor de țărani și nu uitați că ,

în toate provinciile alipite ... clasa care s-a înstrăinat , în primul rând,

a fost clasa dominantă [-----]Clasa conducătoare românească a dispărut complet

din Basarabia [----]dar nu numai atât, noi nu ar trebui să dezasperăm

de valoarea noastră numerică și de valoarea rasei noastre [----]nu pot crede că astăzi,

când ne găsim într-un stat românesc , liber , stăpân pe oate destinele sale [-----]

nu pot să cred că astăzi noi ne-am găsi într-o asemenea situațiune ,

încât să dezasperăm de viitorul nostru național.[-----] >

" Aceste declarații au fost omise din facsimilul publicat la " **Universul**" .

Dacă o asemenea concepțiune , care singură poate fi aplicată într-un stat de drept,

și care reprezintă un maxim de realizări pentru **integrala unificare a țării ,**

este considerată drept o crimă împotriva intereselor naționale , atunci, desigur că,

formulând-o **am păcătuit grav** și ca ministru și ca român

și **merit oprobiul pe care mi-l aruncă onorații mei acuzatori. "**

lamandi / 22 ian.'35 / retro 1922 - 1934

▣ **Episoade din lupta națională**

▣ **Continuitate de opinii**

[LD : este foarte adevărat că adversarii îl puteau ataca pe Iamandi pe diverse teme, dar nici într-un caz pe tema apărării românismului ! Din acest p.d.v. , campania de calomnii contra lui, a fost de o evidentă rea credință .]

" Dar , d-lor deputați, **eu nu sunt un improvizat în viața publică** .

Am în urma mea **un întreg trecut de luptă** care s-a desfășurat permanent **pe aceeași linie** , neabătându-mă niciodată de la **îndatoririle mele de român și de om politic** .

Voi aminti , pentru moment, ceea ce am declarat în această Cameră , în diferite ocazii , asupra aceleași chestiuni , **de la 1922 și până azi** .

1923. Desăvârșirea unității ...

Vorbind despre **unificarea administrativă a Statului** , iată ce spuneam în discursul meu la Mesaj , rostit la 23 noiembrie 1923 : **< Cred că pentru omul de stat , care are conducerea pentru un anumit timp , așa de anevoioasă ca aceea de stăzi, preocuparea de căpetenie trebuie să fie , înainte de toate asigurarea unității de suflet a acestui popor.**

Statul român , înainte de a exista prin provinciile unite - cu denumirea și întinderea lor geografică - există prin unitatea de rasă și de neam a poporului nostru.

După cum cultura românească este aceeași în tot cuprinsul țării noastre ,

tot astfel trebuie să tindem ca și administrația și justiția

să ajungă a fi la fel în toate părțile Statului român. >

1924. Minoritățile ...

În ședința Camerei de la 29 noiembrie 1924, în discursul la Mesaj , răspunzând d-lui Halippa , care **ne acuzase** că aplicăm față de minorități **o politică " barbară"**

- fără ca cineva să-l fi făcut trădător pentru asta ! - **spuneam următoarele:**

< D-lor deputați, dl Halippa s-a ocupat în cuvântarea sa și de problema minorităților .

Dsa înainte de a-și expune punctul de vedere al PȚ în această chestiune ,

a condamnat în termeni aspri politica pe care guvernul actual înțelege să o facă

față de minorități, denumind-o " barbară" .

Cred că dl Halippa , nu numai că a întrebuițat o expresie nepotrivită , exagerând cu intențiune , dar d-sa a voit să fie mai pretențios și mai nedrept chiar decât reprezentanții

însăși ai minorităților.[-----] Care este politica pe care noi o facem față de minoritățile etnice ?

Li s-au suprimat drepturile de a avea școlile lor ? ; li s-au făcut dificultăți în ceea ce privește exercitarea în completă libertate a cultului lor religios ?

Li s-au impus minoritarilor reforme sociale de excepție [----]?

li s-au adus vexațiuni de ordin moral [----] ?

nu li s-au îngăduit acțiunile politice concretizate în partide minoritare ?

Atâtea întrebări la care , nici un om de bună credință nu va putea răspunde ,

decât cu adevărul că minoritățile trăesc astăzi în România mai bune chiar decât în timpul în care se găseau sub suveranitatea altor State.

1924. Elementul românesc ...

< Cerem însă completă loialitate față de statul român [----] pentru că un lucru, d-le Halippa, trebuie să fie sigur și definitiv : noi respectăm minoritățile , însă nu înțelegem să lipsim

de la datoria noastră de a sprijini în mod hotărât elementul românesc . >

1924. Orașele românești...

< Vă impresionează [Halippa] atâtea starea deplorabilă în care s-ar găsi minoritățile ?

Eu am vizitat în cursul verii Ardealul și [----]

dacă am constatat o stare mai deplorabilă și o inferioritate vizibilă , acestea le-am

constatat că există nu la minorități , ci la elementul românesc.[-----]în toate orașele

Ardealului se constată o timiditate în afirmarea suveranității noastre naționale .

Nu s-au făcut decât progrese minimale , în ceea ce privește

românizarea centrelor urbane din Ardeal.

Nu există în Ardeal , nici în Bucovina nici în Basarabia ,

o presă și o acțiune culturală românească , care să fie la înălțimea nevoilor poporului nostru. Sunt orașe undese găesc câte 7-8 cotidiene străine ,

fără să fie un singur ziar românesc. [-----] în Ardeal este , din punct de vedere național,

un dezzechilibru între clasele sociale , între clasa țărănească , în mare majoritate românească , și a intelectualilor de la orașe , care sunt în cea mai mare parte străini ,

intelectualul român fiind în imposibilitate de a contrabalansa clasa numeroasă a intelectualilor minoritari . >

Aceasta o spuneam în 1924 ! Se poate vedea din discursul meu de atunci că, vorbind despre orașele ardelen, făceam aproape aceleași constatări pe care le cuprinde discursul din 17 decembrie , care a provocat campania de denigrare împotriva mea.

1925. Politica față de minorități....

În noiembrie 1925, ca raportor la *Răspunsul la Mesaj* sub guvernul I.C.Brătianu , răspunzând unui reprezentant al minorităților, deputatul Șandor, spunea :

< [----] **Nu trebuie să consider pe dl Șandor ca reprezentant al minorității maghiare , pentru că nu pot confunda atitudinea liniștită și cuminte a maselor maghiare din Ardeal , care își caută de interesele lor, muncind și păstrând față de Statul acesta un respect loial, care nu poate fi supus criticii, cu d-sa.**

Dar , pentru că dl Șandor a vorbit de la această tribună pe un ton de amenințare și falsificând în mod grosolan adevărul [----] nu pentru a apăra drepturile ultragiutate ale conaționaliilor săi, ci numai pentru Buda-Pesta , pentru acțiunea iridentă maghiară , care încă o dată spun , nu poate să aibă vreo legătură cu masele maghiare din Ardeal -

[-----] > **Și continui pe această temă , terminând :**

< **Politica Statului Român față de minorități a fost excesiv de îngăduitoare , pentru că firea poporului nostru exclude violența**

și pentru că noi nu avem nevoie să gătuim cele câteva milioane de minoritari . >

" Acesta a fost limbajul meu ca deputat și ca raportor la Mesaj, acum 10 ani ; iar de atunci și până astăzi , ideile care au stăpânit toate manifestările mele în problema minorităților , au rămas aceleași. "

10 martie 1934.Răspuns la interpelări ...

" La 10 mart.'34 , răspunzând interpelărilor în chestia protecției muncii naționale, am ținut un discurs, în ovațiile Camerei, în care , între altele am vorbit de problema orașelor , exact în aceiași termeni ca în discursul de la 17 decembrie 1934.

[Citează din discursul respectiv - vezi fișier anterior]

Cu toate acestea , nu m-a învinuit nimeni nici de trădare și nici măcar nu am fost făcut inconștient ! Menționez faptul că , pe atunci, dl Popescu -Necșești era membru al guvernului (**rumoare pe băncile majorității**) și nu a găsit necesar să se sesizeze , sub nici o formă, de decrațiile mele, iar ziarul " *Universul*" n-a avut un singur rând în coloanele sale de critică sau de ostilitate în contra mea.

Este de sigur de neânțeles cum a fost posibil ca , pentru aceleași declarații , la 10 martie 1934 , să nu fiu tras la răspundere , iar la 17 decembrie , să mi se arunce grava acuzație de trădător !

1 decembrie 1934

" La 1 decembrie 1934, cu 17 zile înainte de discursul încredințat , am vorbit la Radio , în numele guvernului, **preaslăvind Unirea Ardealului cu România** , în termeni care dovedesc de ce credințe și de ce sentimente sunt călăuzit în chestia națională.

Citez din această cuvântare numai câteva rânduri , pentru a răspunde aceluia care mă acuză că **aș fi alimentat revizionismul maghiar :**

< **În împrejurările actuale , când glasuri revizioniste și revanșarde se aud din anumite locuri, amintirea răsunătorului eveniment de la 1 decembrie 1918 , Unirea Ardealului cu România, constituie mai ales prilejul unei impunătoare manifestațiuni de indestructibilă solidaritate și de ferma proclamare a drepturilor etnice și istorice pe al cărui temei indestructibil s-a clădit pentru vecie unitatea Statului Român . >**

Victor Iamandi / 22 ianuarie '35

▣ Discursul din 17 decembrie 1934 .

"În sfârșit , la 17 decembrie 1934, am rostit discursul pentru care am fost ridicat în triumf de imensa majoritate a acestei adunări , și care , a doua zi,

a fost denunțat opiniei publice drept **o adevărată trădare a intereselor naționale ale țării.**

[-----] **argumente în favoarea Budapestei.**

" **Tin să protestez cu toată hotărârea împotriva unei acuzații nedrepte**

și lipsită de orice temeii" (aplauze prelungite la majorități)

Dacă , în adevăr, se poate vorbi de vreun **prejudiciu adus României** , dincolo de graniță, socot că **cel mai mare prejudiciu constituie campania plină de răstălmăciri și de violențe** nemaipomenite **ce s-a întreprins împotriva mea** pe o chestiune , față de care **mi-am îndeplinit și astăzi și întotdeauna întreaga datorie. "**

(**aplauze prelungite, strigăte de bravo la majorități**) [----- **spovedania** -----]
lamandi / 22 ian.'35

▣ **Spovedanie .**

▣ **Uceniciile**

▣ **Formația sa intelectual- politică**

Scurta sa spovedaniei , era confirmată de **un sfert de veac de activitate pe tărâmul național, cultural și politic.**

/La Universitate, pe lângă **studiile de Drept** , a făcut și **studii de Istorie.**

A învățat istoria cu marele savant **Alexandru Xenopol** , pe care l-a avut și **președinte la examenul de licență.**

De la el a cunoscut , pentru prima oară , **lipsa oricărei temeinicii a faimoasei dar falsei teorii a lui Roesler.**

/ Apoi a crescut sub vraja de **predicator al românismului** , a giganticei personalități a lui **Nicolae Iorga** , ale cărui **lucrări istorice** le-a urmărit cu o neîncetate pasiune și **care a avut** , asupra întregii sale **educațiuni și formațiuni sufletești și intelectuale, o influență hotărâtoare .**

/ **De la 20 de ani**, de când este membru devotat al **Partidului Național Liberal**, a pătruns cât mai adânc **evoluția politică și națională** a acestui mare și istoric organism de cârmuire a Statului.

" **În aceste condiții** veți fi de acord, sper, că **mi-ar fi destul de greu să primesc lecții de istorie românească de la detractorii mei de astăzi**

și mi-ar fi și mai greu **să accept directive și sugestii de politică și de naționalism** de la acei care , **denaturându-mi fără nici un scrupul de conștiință câteva fraze** , dintr-un discurs de trei ore, **au cutezanța de a mă înfățișa inconstient sau trădător de neam "**

(**aplauze prelungite, strigăte de bravo la majorități**)

Anii de universitate , în afară de studii, l-a închinat unei constante lupte naționale.

/ În **1912** , a participat la **Congresul studentesc de la Craiova**,

unde a legat o **strânsă prietenie** cu tinerimea universitară din **Bucovina și Ardeal** ;

/ În toamna **1914**, ca **președinte** al **Centrului studentesc** din Iași, alături de Liga Culturală și de profesorii **ACCuza și Xenopol**, a provocat și a ținut , cea dintâi **întunire națională** din Moldova, în care s-a proclamat , drept o necesitate istorică, **intrarea României în război alături de Antantă , pentru dezrobirea Ardealului** (**aplauze prelungite la PNL**)

/ În august **1915**, la **Congresul studentesc de la Galați**, a susținut alegerea ca președinte al Congresului pe **Vasile Stoica** (actual ministru la Sofia) , pe atunci conducătorul **Societății studentești transilvănene "Petre Maior "** ;

A salutat cu acel prilej , **prezența la congres** , ca soli ai Ardealului, a părintelui **Lucaciu și Goga.**

În primăvara 1918 - după ce a fost **demobilizat** și s-a întors la Iași - (pe vremea ocupației lui Mackenzen , când guvernul războiului a fost dat în judecată)

a frecventat în permanență consfăturile în care I.C.Brătianu le ținea ,

în fiecare miercuri, în casa , devenită istorică, a lui **GGMârzescu** .

Participarea la acele consfătuiri, nu era prea numeroasă,

fiind considerată un act de îndrăzneală , de adepții lui Mackenzen ,

care își pierduseră orice încredere în izbânda aliaților și înfăptuirea unității naționale .

Oricât de neânsemnat era el pe atunci , oricât de redus era rolul lui pe atunci,

tot ce a auzit din gura lui ICBrătianu i-a oțelit sufletul și i-a deschis orizonturi largi ,

în lupta națională și democratică pe care a desfășurat-o ulterior.

/ **G.Mârzescu i-a încredințat** , apoi, **sarcina grea de a conduce ziarul liberal** din Capitala Moldovei .**Trei ani**, zi de zi, **a dirigit această gazetă** , scriind articole în toate chestiunile curente , mai ales cu conținut **democratic și național**, care s-au bucurat deseori de aprecieri ...

/ **Din 1922**, fără întrerupere, a fost **membru al Adunării deputaților** .

Discursul lui de debut s-a bucurat de **aprecierea lui ICBrătianu** ...

iar "majoritatea" de pe atunci, **a sărbătorit tineretul** (între care era și Gh.Tătăărăscu)

/ **În 1925**, a fost desemnat raportor la **Adresa de Răspuns la Mesaj**,

iar **în 1927**, după o cuvântare la buget, a fost apreciat de Vintilă Brătianu și IGDuca.

/ **În 1930** , a rămas **la lași , lângă steagul partidului** [**se produsese ruptura lui Gh.Brătianu !**] unde a dus lupta pentru restabilirea forței liberale ...

/ **Din 1931**, a fost **ales, în opoziție, în Parlament** , unde a dus acțiunea cunoscută...

/ **În 1934**, ca **subsecretar secretar de stat la Interne**, a îndeplinit cu credință și devotament **înfruntând primejdii personale, acțiunea de apărare a ordinii și siguranței democratice**, care abia mai târziu, când se vor potoli pasiunile, vor fi apreciate la justa lor valoare .

lamandi / 22 ian.'35

▣ **Discursul din 17 decembrie 1934 - continuare -**

" În toamna acestui an am stat , **ca ministru**, în tot timpul Mesajului, **singur, pe această bancă , o lună întreagă, intervenind zilnic** , nu numai ca **să apăr politica guvernului și a PNL**, dar și atunci când interese superioare de Staz îmi impuneau să pun lucrurile la punct.

De sigur, această **acțiune continuă de defensivă și de ofensivă politică mi-a provocat multe adversități și chiar multe dușmării.**

Îmi dau seama că , pentru un om de luptă, aceste neajunsuri sun inevitabile.

Ceea ce socot însă că **este prea mult**, chiar pentru moravurile noastre scăzute, este **degenerarea atacurilor în calomnii și într-o adevărată acțiune de distrugere** .

[-----] **Am crezut că am datoria să dau aceste prea lungi explicațiuni înaintea Camerei, pentru a spulbera orice urmă de îndoială asupra discursului de la 17 decembrie, care se încadrează în cadrul înregii mele activități publice, desfășurată neclintit, în văzul lumii și pe linia dreaptă a unei politici naționale și democratice , pentru totdeauna identificată cu persoana mea. "**

(**Majoritatea**, în picioare, aplaudă discursul. **Vocile cer afișarea discursului ; Mircea Djuvara - vicepreșed. de ședință ,promite afișarea , după publicarea în MO)**

Al. Popescu Necșești / 22 ian.'35

▣ **Replică la discursul lui lamandi**

[**Replica lui s-a vrut o punere la punct , o nouă încredințare a lui lamandi, în aplauzele opoziției , dar , mai ales , a georgiștilor.**

O mostră de pătimășă pornire, de ironie , de speculație și umilire a ministrului lamandi.

S-a jucat cu cuvintele, a citat trunchiat , i-a făcut proces de intenție, invocând părerile unor istorici și oameni politici , numai pentru a demonstra că **lamandi a făcut o greșală impardonabilă, că este un trădător !**

Un exemplu de **campanie calomnioasă a " Universului"** - reușită altfel ! - cu mize politice interpartidiste ,sub pretextul apărării intereselor naționale.

Din păcate, **atunci**, atât de pe banca ministerială - goală ! - cât și din majoritate , **nu s-a găsit nici o voce care să-l pună la punct pe Necșești.**

lamandi a rămas singur !

Totul la Necșești se transformă într-o **luptă personală**, având drept țintă pe lamandi, care trebuia "**executat**" .

Pe un alt plan , dar cu aceeași metodă, **și lamandi uzase de aceleași metode când îl " executase" pe George Brătianu.**

S-ar putea să fi fost de conivență cu " bătrânii liberali" .]

lamandi s-a crezut dator să facă o lungă pledoarie pro domo.

În materie de coordonate naționale, **nu se pot face flexibilități și variabilități** și nici **scăpări și lapsusuri**. **El se vede silit să prezinte**, în numele conștiinței sale și a colaboratorilor " Universului" , **corectivele necesare** .

lamandi " **a scăpat** " unele " **părerii necontrolate** " , și , filtrându-și cugetarea prin filtre din ce în ce mai dese ... de la un anume punct de plecare la care **cugetarea și exprimarea sa aveau impurități și confuziuni** , a ajuns azi , în fața dvs, legându-și amintirile de clasele primare , cu cunoștințele dobândite la Universitate **să găsească** în adevăr și **luciditatea și fermitatea** de care **noi ne felicităm că l-am adus aici** , în fața dvs, să vă dea dovadă.

Așa încât , **aplauzele dvs se cuvin** pe drept cuvânt **celor care** , de la postul unde l-a așezat opinia publică , **au fost vigilenți și l-au silit să vină aici**. (**aplauze la opoziție**)

[**citează pasajul din discursul lui lamandi despre orașele ...care nu au aparținut românilor**]

Punctul de plecare este **stenograma** care a înregistrat exprimarea d-lui ministru lamandi care " nu era produsul unei improvizații " [**citează din declarația dată de lamandi după atac**]

.... revenind asupra celor pe care **le-a spus la repezeală** ...cu această **carență și eclipsă** pe care o regretăm cu toții dar a veni acum și **a acuza ziarul " Universul " este excesiv**

nu putem să lăsăm să treacă **această acuzație**....asupra unui ziar împrejurul căruia **a fremătat întreaga sensibilitate românească** care a fost într-adevăr **jignită de atacurile** care s-au adus ideii de continuitate [**citează din aprecierile lui Iorga, la 25 dec.'34 pe marginea afirmațiilor lui lamandi**] :

< Ceea ce a spus în Cameră dl lamandi , este desigur o greșeală .
Aceasta din mai multe puncte de vedere .Întâi, nu orice lucru se spune oricând .

În momentul când Ungaria freamătă de iredentism,ea stă sub acuzația pregătirii unui asasinat politic , nu se fac amabilități în această direcție .

Al doilea, nu din orice loc se spun asemenea lucruri. [----]

În al treilea rând, dl lamandi vorbește de lucruri pe care nu le cunoaște .

Nu toate orașele le-au făcut sașii, ci numai cetățile ;

iar târgurile sunt creațiune populară , deci și românească. > [-----]

-Popescu -Necșești : Prin urmare , d-le ministru, nu " detractorii " de la " **Universul**" , dar **luminile istoriei și somitățile noastre istorice au venit să-ți facă această lecție**

pe care **d-ta n-ai știut-o , când ți-ai făcut discursul nenorocit .**

Alături de dl prof.Iorga, să cităm pe **dl prof. univ. Ion Lupuș** care , în diferite rânduri , în articole documentate ,

a arătat cât de mult s-a înșelat d-l lamandi cu privire la acest adevăr istoric.

În fine, cu privire la aceasta, dl **prof. Ștefan Ciobanu**, profesor universitar și membru al Academiei Române , **iată ce a spus :**

< Este inutil să insistăm asupra greșelii de neiertat - dacă se poate numi greșeală - făptuită de un ministru român care este profesor de istorie.

Totuși , intelectualitatea basarabeană trebuie alăturată , cu toată demnitatea, la protestul întregii suflări românești .>

A venit , apoi, **profesorul univ. Tafrali** de la Iași (6 ian.'35) care și-a spus și el cuvântul cu privire la **greșala pe care a făcut-o ministrul lamandi** .

" **Așa încât** , cu privire la această punere la punct,

ziarul " **Universul**" s-a găsit în cea mai bună societate ,

a oamenilor cunoscători și conștienți de răspunderile pe care le au

în fața istoriei , ca disciplină , și în fața comandamentului național, ca români. "

(**aplauze la opoziție ; întreruperi, protestări la majorități**)

" Dar nu numai oamenii politici care nu stau pe aceeași bancă cu dl lamndi ,

nu numai istoricii care profesează la catedră și de la care și dl lamndi , pretinde că a învățat o

dată - ca să uite mai târziu - dar chiar colegii d-sale de pe banca ministerială

au fost nevoiți să meargă la Cluj , a patra zi de Crăciun, și să spună ,

cu privire la **afirmațiile nefundate ale d-lui lamndi** , care este într-adevăr realitatea. "

[**citează din discursurile lui Inculeț și Tătăărăscu**]

" **Iată**, prin urmare, cum cu privire la **afirmația d-lui ministru lamandi** ,

pe care în cele din urmă **l-am silit să și-o modifice și să cadă de acord** cu unanimitatea

conștiinței românești , **a fost nevoie** , pentru ca **să-i dăm și d-lui prilejul să revină din**

greșala în care a căzut, **să se facă această campanie** ,

care , d-le lamandi, nu țintește la asasinatul moral și politic al dvs ,
ci este făcută numai în sens constructiv și pornită din grija permanentă pe care
cei grupați în jurul tribunei "Universului" o au cu privire la postulatele naționale "
(aplauze la PNL-georgist) [-----]

" Era nevoie , d-le ministru lamandi, ca dvs să veniți în Cameră
și să faceți cu atâta ușurință , asupra acesor realități , o afirmație pripită ,
pe care apoi s-o retrageți și să reveniți asupra ei , spre cinstea dvs ,
când, la 10 decembrie, în fața forului de la Geneva , când s-au discutat răspunsurile Ungariei ,
cu privire la drama de la Marsilia , dl ministru Titulescu a fost pus în situațiunea
să apere împotriva reprezentantului ungarilor , tocmai ceea ce dvs ați venit să infirmați
de la tribuna Camerii , în numele guvernului român, și anume : tradiția românească ?"
(aplauze la PNL-georgist) [citează din replica dată de Titulescu lui Eckhart]

< Onorabilul delegat al Ungariei a mers până a spune : "atunci când cineva nu are tradiție ,
se sprijină pe propagandă" [-----] Românii nu au tradiție ?

Așezați pe meleaguri pe care nu au încetat să le locuiască [-----] >

" Iată ce spunea dl Titulescu la Geneva despre orașele care nu ne-au aparținut nici odată !
Puneți față în față ceea ce spunea dl Eckhart ,
cu ceea ce a spus dl lamandi de pe banca ministerială și să judecați și dvs
dacă nu este justificat cuvântul de trădare "

(protestări la majorități ; aplauze la PNL-georgist)

- NCPopescu : Dacă ar fi fost așa, atunci nu l-am fi aplaudat noi, majoritatea .

- Popescu-Necșești : " Românii nu au tradiție ? Ei care sunt așezați pe meleaguri
pe care nu au încetat să le locuiască de când au fost aduși de împărații Romei ?

[LD hopa ! atenție!] < Românii se găseau acolo pentru a primi pe ungurii care veneau din
Asia. După 2000 de ani sunt în măsură - afirmă ministrul nostru de externe -

să spună poporului ungar care se fălește numai cu o tradiție milenară : suntem tot aici ;
rămâneți , fiindcă ați venit, dar cu condiția casă-și păstreze fiecare locul >

- NCPopescu : Dar de ce stă atunci dl Titulescu alături cu " trădătorul" lamandi ?

- Popescu- Necșești : Este dureros să constate că, de pe banca ministerială
și în numele guvernului , s-a putut face , cu atâta regretabilă ușurință,
care merge până la inconștientă, această afirmație.

(protestări la majorități ; aplauze la PNL-georgist)

Al.Popescu -Necșești / replică lui lamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoză naționalistă ?!

▣ Acțiunea antirevizionistă a " Universului"

[LD : de totală rea credință. Dar vorbele lui au avut și vor avea efect !

Ori ca apărător al acțiunii Ligii antirevizioniste inițiate de "Universul" ,

ori ca apărător al lozincile naționaliste lansate , la concurență, de liberalii georgiști,
acest Popescu-Necșești pune gaz pe foc , la campania de l'es națiune atribuită lui lamandi.

În aceeași formulă cu care procedaseră georgiștii cu Duca.

Nu cred că exagerez. Nici în comparație , nici în ce privește răzbunarea legionară din 1940 .]

" Și-a mai permis d-l ministru lamandi să analizeze ceea ce d-sa a numit

"psihoză națională " A apărut și aici filtrajul despre care v-am vorbit ,

atunci când s-a pus în discuțiune , cu atâta nechibzuială și ușurință ,
chestiunii populației de la orașele noastre din Ardeal.

[citează pasajul din discursul lui lamandi privind exagerările naționaliste]

" Iată, d-lor , că dl lamandi , cu toate explicațiunile furnizate astăzi,

a caracterizat drept psihoză o preocupare constantă de postulat național

în viața administrativă și în viața creatoare și constructivă a Statului.

Dl lamandi, spre a face pe placul unor anumite centre [LD : evreii ?] ,

spre a căror aprobare totdeauna a tânjit [LD ???] ,

și-a permis să caracterizeze tot acest suflu de naționalism

- care este frumusețea morală a obștei românești și care este ecoul , ajuns până la noi,

a unei atmosfere care domnește în toate statele Europei occidentale și, mai mult, postulatul moral național în viața politică a națiunilor-

D-sa , cu o ușurință , regretabilă ușurință , taxează de psihoză ceea ce nu ca atare , ci ca o adevărată **afirmare și adâncire a sentimentului și conștiinței naționale , trebuie privite și încurajate** printr-o acțiune constructivă și printr-o atmosferă de încurajare perpetuă, din toate punctele de vedere (**aplauze la PNL-georgist**) [-----]

"**Nu este psihoză** atunci când , din toate părțile , **se afirmă** , cu drept cuvânt, că **este momentul**, după toate întârzierile, după toate zăbavele aduse de vicisitudinile istorice, **că trebuie să recâștigăm timpul pierdut**, și, cu conștiința că noi suntem în urmă, din cauza piedicilor cari ni s-au pus de veacuri de toți vrăjmașii care ne-au împilat, **noi să punem postulatul național ca un principiu de viață și de afirmare în toate direcțiile .**

Acest postulat , care **d-lui lamndi îi face impresia**, de la locul pe care îl ocupă, **că este un cuvânt supărător, care îl agasează** și în această incintă și în afară de această incintă, **d-sa îl va auzi de aici înainte ;**

iar noi, care suntem **grupăți în jurul ziarului " Universul"**, pentru care **d-sa nu a avut cuvinte să-l micșoreze , pentru că el și-a permis să afirme această credință ,**

în principiul de viață națională , **noi nu vom conteni niciodată să-l afirmăm, să-l întărim și să-l facem să fie** , în mijlocul conștiinței românești ,

un principiu de viață și de afirmare în toate domeniile. "

Al.Popescu -Necșești / replică lui lamandi / 22 ian.'35

▣ Minoritățile

[**LD : mergând pe aceeași linie de culpabilizare a lui lamandi, Necșești comite falsuri răstălmăciri și vânatoare de cuvinte .Mi se pare odios, rușinos , intolerant, defăimător.]**

" **Di lamndi a vorbit în aceeași zi** în care , **la Senat**, în numele guvernului, **vorbea dl ministru Lapedatu**, al cărui **discurs cuminte ,echilibrat și chibzuit** , a avut de examinat tocmai **problema minoritară** , în urma discursului pe care l-a pronunțat d-l senator **Elemer Gyarfaz în numele minorităților** , discurs care a fost examinat , din toate p.d.v. de d-l ministru Lapedatu.

" Reprezentantul minorităților, dl **Elemer Gyarfaz** , afirmase **necesitatea** , pentru minoritatea ungară, **să-și schimbe politica** sa, să nu mai fie **divergentă și centrifugală către Budapesta** , căutând **să se integreze în ritmul și solidaritatea** Stautului național , iar **nu să o facă dependentă** de relațiile în care s-ar găsi **România cu Statul Ungar.**

" Ei bine, **cealaltă greșală a d-lui ministru lamandi** , pe care , cu drept cuvânt, **dl Maniu a relevat-o de la locul său**, a constatat în aceea că, **pe când dlministru Lapedatu** , în numele guvernului, **muștra pentru cele ce au fost în trecut și au fost recunoscute dedl Gyarfaz**, că ar fi reprezentat politica minoritară ungară, să privească spre Budapesta , **d-sa [lamandi] găsea atunci și găsește și astăzi, că este firesc și este echitabil. "**

-lamandi : Aceasta înseamnă că mi-am însușit această politică ? "

Al.Popescu -Necșești / replică lui lamandi / 22 ian.'35

▣ Disocierea partidului și guvernului de lamandi

-Necșești "Dlor, nu acesta era punctul de vedere pe care trebuia să-l prezinte în numele guvernului, în fața noastră. Și, de aceea, **am disociat** , de la această grea răspundere , **guvernul, care s-a rostit prin reprezentanți plini de experiență , și având conștiința răspunderii**, când vorbesc într-o chestiune importantă pentru Stat.

" **Este pentru noi o satisfacție** ziua în care **dl ministru lamandi și-a recunoscut greșala și s-a reintegrat conștiinței românești**. Această satisfacție este subliniată de **aplauzele dvs care** , țara conștientă, **va ști că ni se cuvin nouă . (aplauze la PNL-georgist)**

În ce privește **pozițiunea politică a d-lui lamandi** , **sunteți în drept să o judecați așa cum vă dictează conștiința ...**

-Laurențiu Pillat : D-ta din ce partid faci parte ?

-Necșești : ... și peste legăturile politice care sunt între diverși membri ai majorității și minorității , **noi suntem judecați** , dincolo de această incintă , **de conștiința morală a țării.**

[-----] și fiindcă dl Laurențiu Pillat mi-a pus această întrebare :

fac parte din Partidul Național-Liberal, tot atât de mult de când face parte și d-l ministru lamandi , fiindcă suntem de aceeași vârstă ..

-lamandi : Dar sunteți pentru prima dată ales în această Cameră ...

-Necșești : ... să nu interpretați dvs ca un act de dușmănie la adresa d-lui lamandi, ori la adresa acestui guvern, sau la adresa majorității, atitudinea pe care a luat-o ziarul " Universul " , într-o mare chestiune națională. ...[-----]

Ați găsit dvs , după cele spuse de dl lamandi , în pledoaria sa *pro domo*, că este greu cuvântul de " trădare " , că acest cuvânt , pe care l-a scris la " Universul" generalul Dragu...

-lamandi : V-a reproduș pe dvs !

-Necșești : Este loc de polemizat asupra formelor. Dar oricare ar fi forma care se aplică , veți ști că niciodată nu poate să scape cineva de sancțiuni.

Nu sunteți dispuși dvs să le aplicați, dar nu sunteți singurii judecători .

[**dă exemplu din Franța , la 1870, premierul Emile Ollivier , istoric erudit, care a făcut o gafă și nici o dată nu a mai putut reveni în politică -]**

a pronunțat acele condamnabile și nenorocite cuvinte ... și la adăpostul cărora înțelege

să se pună și dl ministru lamandi [-----] Dar nu vei scăpa , dle lamandi , pentru ușurința , care crezi că poate să fie o dogmă în viața politică , de răspunderea pe care o ai în perspectiva morală și națională a acestei țări "

(aplauze la PNL-georgist și LANC)

-NCPopescu : Nouă să ne spui atâta : crezi d-ta că d-l lamandi este un trădător ?

Când scrieți articole , să le semnați , nu să spuneți ... " noi, Universul" și " România Mare "

[CCGiurescu / replică la Victor lamandi / 22 ian.'35](#)

▣ Răspunderea lui lamandi

▣ Răspunderea guvernului

[**LD : nenorocită misiune și-a asumat Giurescu și în cazul lui Duca , și în cazul lui lamandi_ Va trebui să tratez aceste episoade în lumina întâmplărilor din 1933, din 1934 și din 1940.**

Trebuie că ura lui Giurescu față de lamandi a depășit animozitatea personală,

că el și-a avut partea lui de vină la prăpastia săpată între George Brătianu și ceilalți Brătieni, că , de fapt, lui nu i-ar fi convenit revenirea în PNL , ș.a.,ș.a. Dar asta pentru 1934 !

Pentru că , acești doi oameni, se vor despărți de partidele pe care le susțin și apără în 1934, și se vor alătura regimului carlist, pe care , amândoi, îl vor sluji cu abnegație.]

" Problema discutată depășește persoanele. Nu este vorba de cazul Victor lamandi, ci de un caz , care, dacă situația continuă să rămână așa , cum este în momentul de față, angajează întregul guvern și califică o directivă de guvernământ.

" Nici prin gând nu ne-a trecut să punem la cale un asasinat moral - cum s-a exprimat dl Victor lamandi - împotriva d-sale. Dacă lucrurile se vor termina , în cele din urmă,

prin scoaterea din viața publică a d-lui lamandi,

să se știe că vinovat nu este decât el însăși : < ale tale dintr-u ale tale ! >.

Noi nu am făcut decât să relevăm și să comentăm o declarație nenorocită ,

care a fost rostită de la această tribună.

" Ascultam adineauri expunerea, așa de limpede și de convingătoare , în ce privește

sucesiunea textelor, cuprinzând declarațiunile d-lui lamandi, și cred că pentru orice om de bună credință , s-a făcut dovada recunoașterii greșelii de către însuși cel ce o făptuise , pentru că filtrarea sau retușarea textului e concludentă.

" Problema însă, depășește persoana. Ea este în legătură cu una din preocupările esențiale ale poporului nostru în momentul de față. Așa îmi explic eu răsunetul extraordinar pe care l-a trezit în toate părțile opiniei publice.

Dacă ar fi fost vorba de-o chestiune personală, eu nu-mi explic cum oameni din partide politice diferite, cu profesii diferite, din diferite colțuri ale țării,

să se unească într-un impresionant acord pentru a vesteji aceste declarații. "

[-----]

" Evident, nu-mi trece prin gând , să spun că dl.Victor Iamandi a greșit cu voință și cu știință , fiindcă atunci faptul ar fi fost așa de grav, încât nu pe banca ministerială ar fi trebuit să stea, ci în fața plutonului de execuție. [!!!]

Pentru că, atunci când un ministru spune un asemenea lucru , conștient , cu știință, și voință, el trădează interesele cele mai sfinte ale Nației.

Așa că, dați-mi voie să spun, că nici nu se poate pune problema astfel.

Totuși, problema și în celălalt aspect, are o deosebită gravitate.

Fiindcă, greșind în felul în care a greșit, aceasta nu înseamnă că trebuie absolvit ; aceasta poate constitui doar o circumstanță atenuantă.

Dacă îmi dați voie să caracterizez printr-un termen juridic ce a făcut dl Iamandi, aș spune că fapta d-sale este o crimă prin imprudență.

" O pedeapsă trebuie să fie , pentru că ceea ce s-ar tolera , la urma urmei , unui particular, nu se poate tolera aceluia care are un rol calificat pe banca ministerială.

Faptul este cu atât mai grav, cu cât dl Victor Iamandi este în acest guvern

ministru al propagandei .Iată gravitatea problemei : d-sa este ministru al propagandei într-un Partid Național-Liberal.

[citează din declarațiile contradictorii, divergente , ale lui Iamandi și Tătărescu , despre caracterul orașelor din Ardeal]

Pe cine să credem, pe primul ministru sau pe dl Iamandi ?

[-----orașele ardelenesti -----]

Iată explicația pentru care noi nu am putut să stăm în unele orașe [LD : Sic !]

și acest lucru îl știa și l-a spus și dl Iamandi.

Dar tocmai de aceea întreb, dacă se știau aceste lucruri, dacă dl Iamandi , în calitate de elev al lui Xenopol , cum spunea, și în calitate de profesor de istorie, știa că în Ardeal orașele nu au fost ale noastre [LD : Sic !] nu din vina noastră , ci fiindcă ni s-a interzis accesul [LD : Sic !]

, fiindcă am fost izgoniți și casele noastre arse [LD : Sic !] ,

trebuia oare, ca ministru al propagandei române, să facă o asemenea declarație ?

-Iamandi : Eu nu sunt ministru al propagandei. Nu sunt decât ministru fără portofoliu ; n-am nici o atribuție de propagandă .Vă rog să se ia act de acest lucru.

-CCGiurescu : S-a spus că aveți atribuții de propagandă.

-Iamandi : N-am nici un fel de atribuție de propagandă.

Asta nu înseamnă că nu sunt conștient de drepturile națiunii mele.

-Giurescu : Iau act cu satisfacție de această declarație, însă era mai bine să fi fost făcută la 17 decembrie. [----- ecouri în presa maghiară -----]

CCGiurescu / replică la Victor Iamandi / 22 ian.'35

▣ **Naționalizarea orașelor .**

" Este , așa dar, mai mult decât o chestiune personală, este o chestiune care interesează întreaga politică a Statului , într-un domeniu esențial , în domeniul demografic. !

(aplauze la PNL-g) " **Țin să aduc o rectificare** la spusele d-lui Victor Iamandi .

Îmi pare rău că d-sa , care a făcut studii istorice în tinerețe, nu a păstrat din această disciplină obiceiul de a cita exact , de-a reproduce întocmai, pasagiile care se atribuie altor persoane, pentru că dacă făcea acest lucru, nu putea să-mi atribuie două declarațiuni pe care nu le-am făcut nici o dată, nici aici, nici în altă parte.

" Eu nu am spus că trebuie să urmărim naționalizarea orașelor și naționalizarea naționalităților .Aceasta este expresiunea d-lui Iamandi.

Nu mi-a trecut prin cap să cer românizarea celorlalte naționalități de pe teritoriul românesc , pentru că știu din istorie că acest lucru nu se face în chip violent . [LD : ???]

" **Noi vom români**za pe cei care stau alături de noi , **dacă vom izbuti să-i atragem , să-i asimilăm prin prestigiul culturii noastre** , prin perfecțiunea **instituțiilor noastre** , prin **facilitățile pe care le vom acorda** vieții lor naționale,

în limitele Statului național și în conformitate cu interesele lui.

" Prin urmare , **naționalizarea orașelor , da** : o repet și o voi susține întotdeauna, este un imperativ categoric al politicii noastre în acest moment , pentru că **naționalizarea orașelor nu înseamnă decât ooperă de reparație istorică .Am fost jefuiți** , acesta este cuvântul pe care îl spun

în calitate de profesor al Istoriei Românilor " (aplauze la PNL-g)

" Poporul românesc din Ardeal a fost deposedat de anumite proprietăți , de anumite teritorii.

Când cerem naționalizarea orașelor , nu facem altceva decât **să cerem**

o operă de reparație istorică, o operă de dreptate istorică." [-----]

[citează din declarațiile contradictorii, divergente , ale lui Iamandi și Tătărescu , despre caracterul orașelor din Ardeal]

Pe cine să credem, pe primul ministru sau pe dl Iamandi ?

[-----diverse paranteze problematice-----]

" Eu , dl-or nu pun accentul pe problema personală.

Cred , totuși, că această problemă trebuie să-și găsească **o soluție politică .**

Guvenerul **dacă** găsește că este suficientă retractarea care s-a făcut, **îl privește ;**

opinia publică, însă, **crede că greșelile făcute fără voință , trebuie plătite .**

Logic este ca dl Iamandi să plătească această greșală pe care a făcut-o

Țara , pe deasupra noastră, și orice am crede noi, **țara va judeca ,**

iar **istoria va pune pe fiecare în adevărata lui lumină "** (aplauze la PNL-g)

CCGiurescu / replică la Victor Iamandi / 22 ian' 35

▣ Continuitate istorică la minorități ?!

▣ Singura continuitate istorică : cea românească

[LD sunt absolut **stupefiată vehemența** lui Giurescu, de **purecarea unor termeni**

din discursul lui Iamandi, care vorbise de **continuitatea** ungarilor și sașilor ,

din unghiul vechimii așezării lor, ca populații ce nu puteau fi alungate

fără să conteste continuitatea și vechimea românilor .

Dar și **mai stupefiată** sunt de **lipsa de reacție a colegilor lui Iamandi.**

Să fi fost în locul lui îmi dădeam demisia și-i părăseam !]

" Vorbind de minoritățile etnice care reprezintă **o continuitate istorică ,**

în anumite porțiuni ale teritoriului național ... (**deputatul IGVântu întrerupe**)

D-le Vântu, d-ta ca **om de cultură și profesor universitar** , știi regulile metodei științifice.

Te rog ia **textul și o să vezi** că sunt cuvintele " **continuitate istorică** " .

Nu putem nega evidența . Cuvintele sunt tipărite .

Această afirmație a continuității istorice, este, în concepțiunea mea,

tot așa de gravă ca și afirmația cu orașele care nu ne-au aparținut nici o dată .

Continuitate istorică ? Apoi , d-lor deputați, **aceasta o susține și Budapesta !**

Ce facem noi în momentul de față ?

Căutăm să lămurim opinia publică din apusul Europei - care este infectată zilnic de veninul

distilat cu atâta măiestrie - căutăm să lămurim apusul **asupra acestei grosolane erori,**

și să stabilim că, în ceea ce privește continuitatea istorică, pe teritoriul românesc,

nu poate fi de cât una singură : a poporului nostru, a poporului Românesc ! "

Ungurii...

(**Aplauze**) **Toți ceilalți au venit mai târziu pe pământul pe care stau astăzi.**

Sunt fapte elementare : au venit ungurii la 896, iar în Ardeal la 1100 - 1200 .

Sășii ...

Au venit apoi sașii, dar nu așa cum afirmă dl Iamandi , care le mai face

un cadou de 200 de ani, în Ardeal, spunând că au venit în sec.al X-lea (**întreruperi**)

Mă iertați, d-lor, dar eu nu pot face un cadou de 200 de ani în favoarea elementului

săsesc , fiind că sașii nu au venit în sec. X sau XI.

Cele dintâi așezări de sași s-au făcut la mijlocul sec. al XII-lea ...

și având - mă grăbesc să adaog - tot respectul și pentru calitățile lor

de **exelenți muncitori** și pentru **sentimentele de lealitate** pe care le arată statului nostru
- **ce o fi în cugetul lor eu nu pot să știu** , și nici nu vreau să știu,
dar mă mulțumesc să constat că formal sunt leali -

totuși să nu mi se vorbească de continuitate istorică ,
nici a elementului sășesc , nici a elementului unguresc în Ardeal.
Aici continuitatea istorică este numai a oropsiților de valahi ,
a valahilor care au dus pe umerii lor , toată trufia și toată gloria și bogăția
grofilor de la Budapesta . (**aplauze**)

Noi am fost elementul de continuitate istorică în Ardeal.

Am fost **buni de dus la luptă să murim, să muncim ca să ținem** cu munca și cu sângele nostru
 , **fala, acea extraordinară fală, cu care se împodobește Regele de la Budapesta** ,
declarând că **valahii sunt servitorii prea plecați ai lui.** " [-----]

" **Am fost deposedați.** S-a exercitat , în dauna poporului românesc din Ardeal,
un act de rapt. Să vă citez numai câteva texte :

Când **Regele Andrei al II-lea dă sașilor** , la 1224 , privilegiul,
celebrul privilegiu Andreian, el spune că < **vor avea dreptul**
să utilizeze pădurea Valahilor și a Pecenegilor> [**LD : deci și pecenegii !**]

adică pădurea care era a noastră , o dă să se folosească de ea sașii.

Când în 1223, **același rege dă mănăstirea Cârța** , o serie de proprietăți ,
se spune textual , într-un document latin, că **o moșie a fost luată de la Valahi :**
teram exemptam de Blacciș , adică a luat-o de la valahi și a dat-o mănăstirii.
Așa s-a petrecut peste tot în Ardeal.

-Victor Iamandi : " Nici nu am spus "**toate orașele** " , și nici nu m-am ocupat pe larg de
această chestie. Am spus "**mai ales în Ardeal**" , și nu am spus cuvântul "**toate** " .

De altfel, dacă v-aș da anumite declarații , făcute de anumiți oameni politici,
ați vedea că s-ar ajunge la lucruri foarte grave , și că există încă o categorie de
oameni politici în situațiunea de a fi tratați ca și mine , de " trădători" .

Cunosc chestiunea foarte bine. Știu cum s-au dezvoltat și orașele din Ardeal,
știu unde au fost întâi românii , cunosc și chestiunea târgurilor , cunosc totul.

" **Vă declar** încă o dată, de pe această bancă, că

mi s-a confundat o simplă constatare statistică ,
cu drepturile noastre de suveranitate asupra orașelor .

M-am explicat suficient și , dacă ar mai fi fost ședință și pe 19 decembrie,
veneam și lămuream complet , încă de atunci, această chestiune.

Declar încă o dată, că am fost victima unei mari nedreptăți , făcută pe o chestiune ,
care este limpede și clar ovedită din toată activitatea mea, și din toate declarațiile mele.

(**aplauze la PNL**) Prin urmare, **nu mai stăruți**, pentru că **sunt de acord cu dvs** ,

le știți toate , și dacă doriți , **vă aduc și lucrările mele de seminar** , de pe vremea când
eram student la litere, ca să vă arăt că am tratat această chestiune.

Am aici colegi, ca Cristea Dumitrescu ...

-CCGiurescu : Dle ministru, **vă cred, și vă rog să nu mai aduceți alte mărturii.**

[**LD.polemica continuă, mai intervine și Necșești, se dau în spectacol...penibil , penibil....**]

Giurescu continuă să citeze documente care atestau abuzurile față de români...]

Românii în orașe ...

iată explicația pentru care noi nu am putut să stăm în unele orașe [**LD : Sic !]**

și acest lucru îl știa și l-a spus și dl Iamandi.

Dar tocmai de aceea întreb, dacă se știau aceste lucruri, dacă dl Iamandi ,

în calitate de elev al lui Xenopol , cum spunea, și în calitate de profesor de istorie,

știa că în Ardeal orașele nu au fost ale noastre [**LD : Sic !] nu din vina noastră ,**

ci fiindcă ni s-a interzis accesul [**LD : Sic !]**

, fiindcă am fost izgoniți și casele noastre arse [**LD : Sic !] ,**

trebuia oare, ca ministru al propagandei române, să facă o asemenea declarație ?

-Iamandi : Eu nu sunt ministru al propagandei [-----]

CCGiurescu / replică la Victor Iamandi / 22 ian.'35

▣ Reacțiile Budapestei

[LD : la acest capitol , **Giurescu îl prinde în șah pe lamandi.**

Este adevărat că, în circumstanțele date, **presa Budapestei a exploatat copios incidentul din Parlamentul român** , pe subiectul minorităților din Ardeal.

Cu atât mai mult cu cât Ungaria fusese pusă la punct de Titulescu

Poate asta a și **amplificat atât de grav învinovățirea lui lamandi** ;

poate asta a determinat pe **Tătărăscu să meargă la Cluj** , pe 27 decembrie,

să țină acea întrunire națională . Indiferent de explicații, este clar că **lamandi**

devine victima unei campanii de presă concertată de " Universul" ;

că în spatele acțiunii s-au aflat și georgiștii ; că... unii au căzut în plasa " Universului "
și că guvernul ... a ezitat să-l apere .]

" Ca să vedeți **efectul acestei cuvântări a d-lui ministru lamandi**, dați-mi voie

să vă citez un document. Am aici ziarul oficial al d-lui Tibor Eckhardt ,

reprezentantul oficial al Ungariei la Geneva. Ce spune "**Magyarszag**" , acest ziar unguresc, care apare la **Budapesta** , în urma **cuvântării d-lui ministru lamandi** ?

Vă semnalez faptul că **acest ziar nu a putut intra în țară .**

-**lamandi** : Și voiți să-l popularizați dvs acum ?

-**Giurescu** : Nu ; dar adevărul trebuie spus.

-**lamandi** : **Dacă nu ați vorbi dvs cum vorbiți și nu mi-ați pune în sarcină intenții pe care nu le-am avut nici o dată**, fiți sigur că **nici acea gazetă ungurească nu ar scrie cum scrie (aplauze la majorități)**

-**Giurescu** : Fraza scrisă de "**Magyarszag**", din Budapesta , **este scrisă înainte** ca noi să fi pronunțat vreun cuvânt de la această tribună.

-**lamandi** : Dar în ziarul "**Universul**" , a doua zi chiar, **am fost făcut tovarășul acestui reprezentant al Ungariei la Geneva.**

-**Giurescu** : D-lor deputați, în această gazetă se artă că **d-nii Maniu, Goga și Vaida-Voevod , conducătorii valahi ai Ardealului , au făcut comentarii inexacte , mincinoase , asupra discursului d-lui ministru lamandi .**

Se comentează, apoi , **politica națională , din trecut, a PNL** , și în special un discurs al lui **Ionel Brătianu** , ținut la Sf. Gheorghe, pe care **îl denunță Europei ca de rea credință și se ajunge la concluziunea că singurul om politic corect al nostru este d-l lamandi.**

-**lamandi** : **Credeți că mă onorează pe mine asemenea recunoașteri , d-le Giurescu ?**

-**CCGiurescu** : Tocmai ; sunt sigur că le disprețuiți . Dar nu este mai puțin semnificativ că, în urma unui discurs al dvs, s-au putut scrie asemenea lucruri în presa din Budapesta

-**lamandi** : După ziarul "**Universul**" ...

-**Giurescu** : După câte știu eu, **nici d-l Vaida, nici d-l Goga, nici d-l Maniu, nici d-l Lupaș, nici profesorii de la cele patru Universități, nu sunt în slujba " Universului "**

-**Al. Popescu -Necșești** : Dar cu toții sunt în slujba unei idei mari .

-**NCPopescu** : **Au citit declarațiunile așa cum au fost redade de ziarul " Universul " dar nici unul din d-niile lor, n-au fost aici de față . "**

-**CCGiurescu** : " D-lor , eu voi încheia , pentru că în ceea ce privește fondul chestiunii, d-l Victor lamandi a arătat că a fost o inadvertență .

Noi luăm act de această declarație a d-sale.

Noi considerăm , totuși , că **asemenea inadvertențe nu trebuie să aibă loc**

de pe banca ministerială , pentru că , oricât s-ar retracta , oricât s-ar explica ,

aceste declarațiuni vor rămâne și vor fi folosite întotdeauna și poate în momente

deosebit de critice pentru poporul nostru, de către adversarii noștri milenari.

Vor veni și de la Geneva ; vor veni de oriunde din Europa apuseană ,

în **presa rothermezistă**, în presa italiană, și **vor specula aceste declarațiuni "**

(**aplauze PNL-g și LANC**)

CCGiurescu / replică la Victor lamandi / 22 ian.'35

▣ Psihoza naționalistă ?

-**Giurescu** : D-l lamandi a amintit de **psihoza naționalismului.**

-**lamandi** : Excese ale naționalismului, asta am înțeles . Am vorbit o iarnă întreagă

În această Cameră , când **am răspuns tuturor aceluia care apărau pe asasinii lui Duca**, și am combătut această "**psihoză naționalistă**". La aceasta m-am referit .

-Giurescu : Psihoza naționalismului? Ei bine, d-lor, - să nu facem diversiuni - cuvântul acesta de "**psihoză**" este nefericit întrebuințat.

-Iamandi : Credeți dvs că m-am referit la dvs și la toți aceia care au răspuns și conștiința a datoriei lor către țară ? Dvs știți bine cine face parte din această categorie de oameni , care intră în caracteristica pe care am dat-o de " psihoză a naționalismului " **Duca a fost asasinat din cauza acestei " psihoze" ...**

-Giurescu : N-am să fac d-lui Iamandi imputarea că d-sa caută o diversiune .

Noi considerăm termenul greșit . Nu este o psihoză a naționalismului , **în momentul de față este începutul unei manifestări a naționalismului românesc** , de pretutindeni. Este începutul **naționalismului românesc** în forma lui deplin , cuprinzând pe **Românii din toate părțile locuite de ei**. (**aplauze PNL-g și LANC**)

Pentru prima oară , se dă posibilitatea **acestui popor, să-și exprime hotărât dorințele și tendințele lui**. Acum suntem în pozițiunea de a o face. [-----]

Până acum **am trăit prea multă vreme** sub acea pătură de care vorbea genialul Eminescu , **sub pătura suprapusă** . **Toate scursurile veneau la noi și , în împrejurări foarte tulburi, puteau să se ridice deasupra. Poporul adevărat , poporul românesc**, de desubtul păturii aceleia suprapuse , **astăzi capătă conștiința de sine și cere dreptul la viață** [-----]

Este un fenomen de proporții mult mai mari , de o rezonanță mult mai adâncă, este un fenomen care **cuprinde tot poporul nostru**, și-și găsește exprimarea până în cele mai ascunse sate din fundul munților .

Cercetați dvs manifestări ale acestei " psihoze naționaliste " , cum se spune.

Eu le-am văzut în cele mai umile cătune din Transilvania, din Dobrogea, din Basarabia.

Este **începutul marelui mișcări spirituale** , care va da posibilitatea poporului nostru să ajungă la **o manifestare desăvârșită în toate domeniile** , și ale civilizației și culturii.

Încă o dată, nu este vorba de o problemă personală, de oameni cu talent sau fără, cu consecvență sau fără, **interesează ideile și interesează națiunea, această realitate superioară** în slujba căreia trebuie să ne punem

Așa dar , d-lor, **nu chestiunea Iamandi ci chestiunea politicii Statului Român** , în problema demografică, **în problema naționalismului** care era caracterizată prin **cuvântul " psihoză "** , aceasta este **preocuparea de căpetenie**.

Dacă s-a dat atâta amploare declarațiilor d-lui Iamandi, s-a dat fiindcă ele ating această problemă fundamentală. [-----]

Eu sunt preocupat de această problemă care nu se rezolvă pe partide politice , fiindcă este a noastră, a tuturor .

Noi ne mâncăm între noi și alături, peste graniță, adversarii noștri se întăresc.

(**aplauze**) **Mâine, d-lor, când va sosi un ceas greu pentru noi - fiindcă sunt naivi sau de rea credință cei care cred că pacea va putea să dureze la infinit - mâine nu va interesa cine a spus cutare sau cutare cuvânt,**

ci va interesa cum se va prezenta poporul românesc

sub raportul moral și material în acel moment.

" **Eu , d-lor nu pun accentul pe problema personală.**

Cred , totuși, că această problemă trebuie să-și găsească o soluție politică .

Guvenerul dacă găsește că este suficientă retractarea care s-a făcut, îl privește ;

opinia publică, însă, crede că greșelile făcute fără voință , trebuie plătite .

Logic este ca dl Iamandi să plătească această greșală pe care a făcut-o

Țara , pe deasupra noastră, și orice am crede noi, **țara va judeca ,**

iar **istoria va pune pe fiecare în adevărata lui lumină "** (**aplauze la PNL-g**)

[**LD : foarte interesant ! semnalez că pe parcursul acestei lungi dispute ,**

PNȚ , cu o singură scurtă intervenție a lui Maniu , **nu s-a manifestat deloc.**

Să fi fost un semn de înțelepciune ? Să fi fost o solidaritate tacită cu pozițiile PNL ?

Să fi fost satisfăcuți de hărțuiala lui Necșești și Giurescu ?]

Iamandi / Popescu -Necșești / CCGiurescu / 22 ian.'35

2.) **Eug. Titeanu** (**subs.de Stat Interne** problema macedoneană , **12 febr.'34**

Răspuns la comunicarea - întrebare **Gh.Brătianu** ;

b) Gh.Brătianu - replică la răspuns.

c) N.Batzaria - intervenție.

d) Titeanu - contra-replici

(DAD, MO 34, șed. din 12 febr.'34 , p. 821- 825)

[LD : Titeanu era cam de aceeași vârstă cu Gh.Brătianu ; se întâlniseră prin familie, în studenție, împărțiseră frământările din universitățile de după război, făcând parte dintr-o generație cu mare sensibilitate românească .

Polemica pe tema macedoneilor, un pretext în plus de discordie PNL1-PNL-2, de a face "valuri " pe teme naționaliste .]

Doc. integral la fișier Români peste hotare

Titeanu

/ Răspuns la comunicarea lui Gh.Brătianu /

/ Tradiția PNL în chestiunea macedoneană /

/ Problema macedoneană : Raportul GhFotino /

/ Incidentul de la Giurgiu (ian.'35)

/ Români peste hotare / intrați în țară /statistici comparative '33 -'34 /

/ Politica colonizării : Caliacra , Durostor /

/ Legislația privind macedonenii / legea încetățenirii în masă - Gh.Fotino /

/ Politica școlară pentru macedonenii /

/ Guvernul Tătărescu și-a făcut datoria /

Gh.Brătianu

/ Nemulțumit derăspunsul lui Titeanu /

/ Politica PNL, a lui I.Brătianu- 1927 /

N:Batzaria

/ Români macedonenii / crezul național /

/ Incidentul de la Gurgiu : nedumeriri /

/ Români macedonenii din Giurmaia /

/ Asasinii lui IGDuca - macedonenii ? /

/ Apel la solidaritate /

Titeanu

/ **Societatea de cultură Româno-macedoneană** : statut juridic, funcție, rol /

/ Contrareplică lui Gh.Brătianu : meritele lui Duca și Tătărescu /

Problema macedoneană / 12 febr.'35

3.a)N.Porsena , **Numerus clausus** , **8 mart.'35**

(Rev," Parlamentul românesc " , an VI, nr. 165, 8 mart.'35, p 17)

Problema **numărului proporțional** al minorităților în **carierile publice sau private** ,

problemă **agitată pentru întâia oară de studenți** și

trecută apoi în **programele partidelor naționaliste de extremă dreapta** ,

își face evoluția naturală , **servind astăzi drept palladium**

foștilor prim-miniștri și șefi de partide de guvernământ.

" De astă dată , **chestiunea a ieșit din faza sa " huliganică"** și, raliind în jurul steagului ei **Barourile** din țară,

e pe cale de a cuceri **opinia publică** și de a deveni un **imperativ național.**

" **Partidele** care astăzi **se leapădă de numerus clausus** ca de o lepră,

se vor precipita **mâine să arboreze acest program** ,

ca **să mai poată dobândi un vot** în **majoritatea națională dezmeticită**

de premergătorii ei de ieri și de azi.

" Este numerus clausus o idee înapoiată , barbară ,

anti-constituțională și călcătoare de tratate ?

" **Aceste pretinse obstacole sunt inventante de adversarii interesați sau salariați**

ai **Proportionalei** , adversari care se prăpădesc de dragul intereselor naționale , dar... nu-i lasă Tratatul de pace, și Constituția .Dragii de ei !

Tratatul de pace !? ...

" Tratatul de pace ne obligă la atât de puțin ,

încât toate concesiunile , unele deadreptul **stupide** , făcute în favoarea minorităților , au fost doar **acte de generozitate din partea Statului român** .

Tratatul ne obligă doar la **conservarea limbii naționale** a minorităților din Ardeal , în **școlile și bisericile** comunelor cu majorități minoritare . **Atât** .

" **De unde dar obligația pentru națiunea dominantă** (într-o fază evident mai primitivă și mai patriarhală de civilizație , deci într-o mai slabă poziție de apărare)

de a îngădui străinilor de limbă și de aspirații să se strecoare , prin **alegerea de profesii** și , prin solidaritatea lor vrăjmașe , la **locurile de conducere** , în toate **posturile publice și meseriile private** ?

Pentru ca să susție cineva aberația unei asemenea obligații prin tratate , **trebuie să fie numai minoritar** interesat în cauză .

" **Dar chiar dacă tratatul ne-ar obliga** ,

am fi oare datori să ne sinucidem ca neam ,

numai ca să împănăm intelectualitatea țării cu **Gomboși** sau **Rosenbergi** ?

Constituția ?! ...

" **Obiecția anti- constituționalității** pare a avea , însă , o justificare mai cu temei .

În adevăr , **Constituția** zice că **orice român** , **indiferent de origine etnică și religia sa** , **este egal îndreptățit la drepturile civile și politice** .

Prin urmare , **nu poate fi împiedicat românul minoritar** să îmbrățișeze o carieră , neatârnat de forța sa numerică în stat .

Dar argumentul e ușor retorcat ; e elementar !

Cum **și românul majoritar are același drept** , devine **inevitabil conflictul de realizare a acelorași drepturi între românii majoritari și minoritari** .

Reglementarea acestui conflict de fapt , de care **Constituția** nu face nici o vorbire , este incontestabil de **competența legilor ordinare** ;

firește , în respectul unei justiții cât mai absolute .

Proportia !

Or , ce sistem poate fi **mai just** , **mai legitim** , **mai echitabil** și **mai moral** ,

decât acela de a face **să participe toate neamurile** ce locuiesc acest pământ ,

la viața economică și sufletească a Statului , **în proporție exactă cu numărul lor** ?

Rasa ?!...

" Fiindcă s-a vorbit , pe toate gamele rânjetului și a crelii , de **origina străină a unor români majoritari** , e necesar **să punem la punct această insinuaire** .

Astăzi nu mai e **nimeni atât de naiv să agite chestiunea raselor pure** , **cu sânge sută la sută etnic și național** .

E o aberație de care se cramponează tocmai **presa "umanitaristă"** , **ca să combată " numerus clausus"**

Nu origina părinților individului îl clasează în sânul uneia sau alteia dintre națiuni , **ci voința lui , felul lui de a se considera național** .

Este român cine se consideră el singur român ,

nevrând să știe de nici un al neam

decât cel românesc .

Minoritarii ?! ..

" Se poate afirma același lucru despre **Gombos** și **Rosenberg** ? A ferit Dumnezeu !

Aceștia sunt românii cu două patrii :

România , pentru interese și drepturi ,și **țara de origine** , pentru sentimente și îndatoriri .

Nici Gombos , nici Rosenberg nu va tresări de mândrie națională

la comemorarea bătăliei de la Mărășești .

Ungurul își va simți ochii umezindu-i-se - și e firesc - la auzul lui **Rakoczi -mars** ,

iar evreul pământean și umanitarist , **românul Rosenberg** , al cărui secretar , funcționar ,

dactilografă , avocat, doctor , furnizori ,sunt toți " **pământeni**" ,
(Românii fiind buni doar să-i măture scările)

Rosenberg, născut, trăit și îmbogățit în România, va cunoaște pe de rost **Talmudul** și va sărbători cu emoție patriotică numai **plantarea măslinilor în Palestina**.

Numerus clausus ?...

Acesta e adevărul, principal.

Numerus clausus rezolvă el marasmul economic al societății actuale ?

Se poate el aplica în fapt ?

La amândouă întrebările , **răspunsul este categoric nu "**

N.Porsena / 8 mart.'35

3.b) I.Moța , **Numerus clausus** , 20 mart.'35

("Cuvântul studentesc " , 20 martie 1935) (pp. 176 - 183)

" Mai întâi să lămurim o chestiune de terminologie.

Astăzi când **problema reșezării Românilor** în pozițiile din care **au fost scoși de năvala străinilor**, este atât de **actuală și pretutindeni discutată**,

s-ar părea că o anumită terminologie ar ascunde și o deosebire de conținut.

D-lui Vaida -Voevod nu-i place termenul de "**numerus clausus**" și vrea un "**numerus valachicus**" ; **mișcarea barourilor** se leapădă și ea, mai recent, de formula " numerus clausus" și **își exprimă revendicarea** prin cuvintele "**proporționalitate etnică**" .

" **În realitate**, cu toții suntem **de acord asupra conținutului acestei formule** și nu trebuie să se caute , printr-o analiză legată de litera formei, o idee inexistentă în spiritul ei.

" **Când , acu-s 13 ani, în 1922, studentimea a lansat formula " numerus clausus"**,

a înțeles prin ea **principiul limitării minoritarilor** (clausus = limitat , număr .barieră)

în diverse instituții , **până la cota proporției** dintre totalul populației românești

și totalul populației minoritare respective. [-----]

" **Noi vom continua să spunem " numerus clausus"**, deoarece e un întreg trecut de suferință și de sânge care ne leagă de aceste cuvinte. [-----]

La 1922, noi am văzut clar și am cerut , în disprețul tuturor ,

legiferarea lui " numerus clausus" , deoarece lupta contra invaziei nu mai era posibilă pe cale de simplă concurență [-----]

N-a fost numai **severitate în reprimarea mișcării lui " numerus clausus "** , î

n cursul acestor 13 ani, ci **a fost o luptă dusă cu ură, cu răutate și cu josnică pasiune** , pentru umilirea și batjocorirea noastră, nu numai pentru a ne opri activitatea"

[-----]

I. Problema restabilirii românilor în drepturile lor pierdute

nu se poate face prin măsuri parțiale, timorate,

ci prin atăcarea de front a întregii probleme și soluționarea ei radicală în toate domeniile.

[-----] A lupta numai pentru rezolvirea ei parțială (de ex.în barouri)

urmând a amâna pentru mai târziu atăcarea ceorlalte poziții (mai ales a înaltelor poziții din finanțe, aparatul politic, trusturi) însemenează a angaja o luptă sortită unei înfrângerii de neânlăturat .

Pornind de la modificarea Constituției și de la așezarea drepturilor minorităților în conformitate cu realitatea românească , **problema jidovească** trebuie soluționată printr-o **luptă de ansamblu, radicală**, printr-o "**revoluție națională**" ,

dând cuvântului " revoluție" nu sensul de anarhie și luptă de stardă,

ci sensul spiritual al unei **totale rupturi de mentalitatea actuală**

de robie și slăbiciune în fața străinului .

II. Problema jidovească este strâns legată de problema reformei Statului și de refacerea

morală a societății românești de astăzi. **Agravarea** , dacă nu chiar **nașterea problemei**

jidovești , se datorește acestor **două crize :**

criza organizării de Stat pricinuită de democrtie și

criza de moralitate a clasei conducătoare românești. [-----]

III. Se pune chestiunea dacă cei care s-au alăturat astăzi la **ideea și programul luptelor** studentești , **vor avea toată forța de rezistență și de jertfă** ,

pentru a corespunde **acestei lupte** care nu poate birui **decât printr-un lung calvar.**

[-----]

I.Moța / 20 mart.'35

3.c) Alexandru Cantacuzino ,*Opere Complete*, Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990

Doc.integral -**Fișier G de F , I bis .**

A. Între lumea legionară și cea comunistă , 1935 (pag. 7- 47)

/ Comunismul : internaționalist ; Legionarismul : naționalist

/ Finalitatea luptei comuniste ; Finalitatea lumii legionare .

C. Românismul nostru (Congresul General Studentesc, Craiova , apr.'35)

/ Omul nou = visul , viziunea profetică a unui om mare /

/ Rase de stăpâni - rase de robi

/ România " legionară " - românul " legionar "

/ Viziune despre istoria și conducătorii României / Nărav românesc: trădarea ! /

Românul de mâine : anti-intelectualist , anti-raționalist , anti-individualist ,

mistic , eclesiastic , colectivist , naționalist ,

Românul de mâine : aliberal , creștin intolerant , antisemit , recunoscător și răzbuțător

/ Misiunea tineretului legionar : învierea neamului românesc ; o nouă tradiție de existență ;

/ România : rangul de mare putere europeană ; românii : rasă superioară /

" Ceea ce desparte cele două lumi , este o deosebire de finalitate . [-----]

Una este concepția legionară asupra rosturilor ființei omenești în genere și asupra menirii omului român . Alta este concepția comunistă .

" Aici trăește o lume cu resorturi morale , cu ambițiuni eroice , exaltări sufletești și falnice închipuiri de mândrie și demnitate românească , cu întruchipări și imagini

despre o națiune de români sănătoși , de statură înaltă , cu suflet și trup voinesc ,

gata să moară strajă neânvinșă la granițele românismului ,

pentru apărarea și înălțarea creațiilor geniului românesc .

" Acolo trăește o societate mecanică unde a fost inferiorizată și înjosită imaginea omului și a fost terfelită moștenirea de închipuiri sufletești ce ne-au lăsat -o , spre respectuoasă păstrare și înfrumusețare morală , cei mai buni dintre strămoșii noștri creștini . "

Finalitatea ce și-o propune societatea legionară este perfecționarea și înfrumusețarea lumii sufletului și regenerarea însușirilor fizice și morale ale omului român . [-----]

" Finalitatea ce și-o alege societatea comunistă este , în principiu , numai construirea acestui cadru de viață materială tinzând prin oricare mijloace și fără considerații sau muștrări de conștiință , către un progres tehnic superior , oferind satisfacții materiale , plăceri și petreceri neântrecute . "

////////////////////////////////////- finis Lumea comunistă -lumea legionară //////////////////////////////////////

C.) Românismul nostru (Congresul General Studentesc, Craiova , apr.'35)

AI.Cantacuzino / apr.'35

▣ Omul nou = visul , viziunea profetică a unui om mare

" Domnilor studenți,

Sunt chemat să vă fac un raport despre românul nou , despre românul de mâine.

În zămislirea unei făpturi omenești superioare , eu cred că întâietatea , preeminența , aparține sufletului și numai apoi vin influențele biologice.

Omul nou trăește întâi creat în vis , trebuie visat . Acest vis este uneori o revelație dumnezească . Eu cred că la începutul creației unei făpturi de om , este viziunea profetică , este visul unui om excepțional , a unui om mare , este imaginea ce și-o închipuie omul mare despre făptura omenească , trăind pe linia vremurilor . Natura sufletului imitează creația imaginară . Lumea sufletului are nevoie de ficțiune .

Mii și mii de tineri s-au sinucis fiindcă Goethe a socotit nimerit să pună sfârșit zilelor lui Werther . Gândiți-vă ce datorăm viziunilor lui Christos , și ce datorăm închipuirilor lui Cezar . Dimensiunile vieții trăite de Napoleon s-au răsfrânt și au dominat covârșitor asupra spiritului european , dealungul secolului al XIX-lea . [-----]

" La fel va fi să stăruie , în viitor , în **simțirea românească a românului de mâine** , mândria cucerită și oțelită în **luptele generației noastre pentru învierea națională** . [-----]

Prin urmare eu văd **trei condiții** pentru crearea **românului de mâine** :

1. - **Un om excepțional** care să viseze profetic și să conceapă lucid **românul de mâine** , românul cerut de **destinul Nației românești** și **să sădească în suflet visul său** , printr-un **prozelitism în fapte** , de pilde , de cuvântări .

2. - O înmugurire , **o eflorescență spirituală virulentă** , în substanța românească .

3. **Momente sociale de zbuclim , de clocot , de cutremur** .

" Am convingerea că toate aceste condiții se află în prezentul mediu românesc . "

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ Rase de stăpâni - rase de robi

" Eu cred , domnilor , că trăim în zilele de răspântie ale geniului omenesc . Prima cerință a timpului nostru este pretutindeni **crearea unei făpturi noi de om** . Acum se vântură , de o parte , **rasele de stăpâni** , de alta , **rasele de robi** . [-----] se pregătesc rase și temperamente viitoare . [-----] **Se disting deja în Europa câteva rase cu suflete împărătești , dominatoare** . Acestea sunt în Italia și Germania . [-----]

" Vrem să fim între **ființele stăpânitoare** ? Atunci trebuie să începem asupra caracterului nostru , asupra **sufletului** și asupra **obiceiurilor** noastre , o supraveghere și o educație aspră și totodată o neiertătoare chirurgie . Ne așteaptă o operă dublă , un de vindecare și de curățenie , alta de creație . [-----]

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ România " legionară " - românul " legionar "

" Ca să ctitorim **o Românie legionară** , trebuie să creăm mai întâi **românul legionar** . Își pun câțiva întrebarea dacă această operă creatoare a unei noi sensibilități românești , este **o operă de regăsire a eului etnic românesc** sau de **depășire a lui** . Se întreține inutil asupra ei **o ceartă stearpă și scolastică** , o ceartă de cuvinte . Eu cred , domnilor , că **românul de mâine** trebuie nu numai să-și găsească firea sa românească de acum **300 de ani** și să se mulțumească cu atât , el trebuie să vrea totodată și să regăsească și să se întreacă . [-----] Cred că **o creștere la voia întâmplării , necontrolată , desfrânată , nu împlinește destinul omului românesc** . [-----] Prin **exerciții spirituale severe și flagelând toropeala sufletului românesc** , facem o operă de grădinărie , de plivire , de **curățire a înrâurilor cari opresc o creștere optimă a făpturii omului românesc** .

[-----] **Omul românesc de mâine** trebuie să fie **cu totul diferit de românul de astăzi** . **Românul de mâine** trebuie să aibă **gustul și experiența existenței severe , dure , eroice** , să aibă **simțul eului colectiv și al binelui național** și să mai aibă cele două însușiri atât de sgomotos blestemate , **să fie violent și să fie extremist** . Românul de mâine va avea **conștiința că s-a născut spre a muri pentru Nația lui** . [-----]

Sunt **germeni de moliciune** care s-au încuibat în nervii acestui Neam , sunt **fermenți care descompun** voința lui și **infiltrază slăbiciunea** în sângele românesc . **O blestemată boală** de sânge , **un vierme atavic** paralizează nervii motori ai firei românești și oprește pornirile la luptă fățișă pentru o viață mai bună și zvâcniturile de mândrie și de răscoală sufletească ale acestei Nații . [-----] În piepturile românești , **tăciunile revoltei mocnește** sub straturi groase de cenușă și sgură . [-----] Românul de astăzi are o **fobie , o repulsiune** bolnăvicioasă **față de orice opunere sau cionire mai violentă** cu adversitățile vieții .

[-----] Trebuie să sfârșim odată cu **tradiția asiatică** care cere **răbdare de vite și spinări încovoiate** sub biciul stăpânirii . [-----] Să sfârșim o dată cu **resemnarea învinsului** . [---] Prima noastră izbândă va fi **să deșteptăm din amorteală** Nația românească . [-----] În **opera de reeducare sufletească** ce ne este dată să împlinim , trebuie deci să creăm **o nouă tradiție de simțire românească** pentru **cinci sute de ani** .

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ Viziunea despre istoria și conducătorii României .

[LD : este foarte semnificativ acest p.d.v. Și este spus, în sfârșit, clar și fără echivoc , cum n-a spus-o nici un alt legionar.Dar tot nu înțeleg temeiul pentru care își extrag rădăcinile eroice dincolo de epoca modernă , în urmă cu peste 300 de ani .Va trebui să mai meditez ...]

" Să găsim **leacul năravurilor iobăgiei** .[-----] Cred că numai astfel poate pieri acel **complex de inferioritate** , acel **complex de robie** care copleșește firea românească .

Microbii de servilism și de neputință cari mănâncă vлага sângelui românesc , **nu pot fi arși decât la înaltă temperatură , de clocotul fierbinte al unei revoluții** .[-----]

Încrezători în destinul Neamului nostru **am așteptat resemnați** și fără pregătire , **dreptatea istoriei care s-a împlinit** . **Românul s-a obișnuit să se lase în voia soartei** .

[-----] Acum , după **ciocnirea crâncenă** care a sfârșit forțele marelui state cari ne împresurau , acum , după **sângerosul război al întregirii neamului** , după năruirea întregului **sistem de stăpânire** al lumii de ieri , **Națiunea română a scăpat de orice protectorat , de orice tutorat , de orice vasalitate** impuse din afară . Suntem la o răscruce . Pentru întâia oară în istoria românească **întrega răspundere** și îndreptarea destinului nostru apasă numai și numai **asupra noastră** . [-----]

Pentru aceasta , prima cerință este **o desprindere de trecutul apropiat** .

[-----] Avem deci **o slabă tradiție morală , de caracter, de ținută** și de valori de viață românească , și chiar această slabă tradiție **trebuie să o căutăm dincolo de ultimii 300 de ani** ai istoriei noastre . **Nici una din figurile mari ale celor cari au muncit pentru a face România modernă , nu ne poate sluji drept model de om pentru viața de mâine.**

Nu ne pot inspira exemple pentru un trai legionar , nici viața lui **Kogălniceanu** , nici viața lui **Maiorescu** , nici viața lui **Ion Brătianu** . , deși le respectăm .

[-----] Avem deci **să ne desprindem de moravurile și de influențele turcești , rusești grecești , ungurești , franțuzești** , de obiceiurile de gândire și de simțire ale străinilor . **Să ne cioplim un eu al nostru românesc** după **visul legionar** și după **modelurile ce le găsim dincolo de istoria ultimilor trei sute de ani** ai neamului românesc.

Găsim pildele necesare în viața lui **Ștefan cel Mare** , în viața lui **Matei Basarab** , în viața lui **Mihai Viteazul** , în viețile lui **Horia , Cloșca și Crișan** , în viața lui **Tudor Vladimirescu** , în viața lui **Avram Iancu** . "

Al.Cantacuzino / apr.'35

▣ **Nărav românesc; trădarea !**

"Trebuie **să ne liberăm de spectrul , de vedenia trecutului apropiat** , **să ne desrădăcinăm** și apoi **să ne replantăm** viața și voința noastră de a trăi , în impulsurile și cerințele vremii noastre . [-----] " **Românul de mâine** va avea să se lepede de următoarele **năravuri : îngăduința, șmecheria, incorectitudinea, repulsia** pentru sfortare , **pasivitatea** în reacțiuni , **resemnarea** , dorința de **căștiguri lesnicioase** și rezezi , dorul după o **viață tihnită** , în general **calități burgheze**. Toate aceste feluri de purtare micșorează sau chiar anihilează vigoarea revoluției naționale. Păziți-vă , camarazi , de aceste defecte , dar mai cu seamă vreau să strig , păziți-vă de **lepra trădării** .

Cu stigmatul rușinii în suflet , trebuie **să admitem că cei mai vrednici eroi ai neamului nostru au murit trădați** . **Trădarea mânjește** cele mai frumoase pasiuni din istoria nației românești . Trădat a murit **Mihai Viteazul** , **trădați au murit** **Horia Cloșca și Crișan** , **trădat a murit** **Tudor Vladimirescu** . Gândiți-vă **ce chin , ce sugrumătoare amărăciune** au pățimit oamenii aceștia , cari , dând totul pentru Nația lor , **s-au văzut oprți** în înfăptuirea marelui lor vis românesc , **vânduți și îmbrânciți la moarte de Români** .

Cu o tragică regularitate , de câte ori nația românească a început să respire , **a fost doborât prin trădare** **Românul** care a îndrăznit să vrea să trezească o suflare românească pe ogorul românesc. Mă întreb dacă **această vină a trădării** nu este **greul păcat pe care îl ispășește de atâtea veacuri Neamul Românesc** . Gândiți-vă care ar fi fost desfășurarea istoriei românești , dacă **Tudor Vladimirescu** nu ar fi fost omorât , **vândut de Români** ?

Acum , în vremurile noastre , **trădarea a devenit o industrie națională** .

Se creează **pepinire de trădători** . Se cultivă cu premeditare și cu știință **baccilul trădării** , cum se cultivă ciupercile cu gunoi. Mediul românesc de astăzi , spre rușinea noastră , încurajează și permite **creșterea și propășirea trădătorilor** . [-----]

" **Generația noastră** are datoria **să cauterizeze această bubă** , iar cel ce poartă **lepra trădării** , **va fi să fie ars pe rug ."**

Al.Cantacuzino / apr.'35

▫ **Românul de mâine** = anti-intelectualist , anti-raționalist , anti-individualist , mistic , eclesiastic , colectivist , naționalist ,

"**Românul de mâine** va fi desigur făurit dintr-un **material mai dur , mai stâncos , mai dens** , decât cel care compune generația părinților noștri . **El va fi mai puțin sinuos , nu va fi plastic , maleabil** ca un miez de pâine sub constrângeri dușmane .

Lesnicia în succes , **tentația îmbogățirii** repezi , **atracția facilităților** de trai , ușurința câștigului fără străduință , **frivolitatea** , **deșertăciunea** ambianței sociale , **au molesit** , **au scăzut vitalitatea combativă a generației precedente** .

Dimpotrivă , **greutățile economice** , **transformările sociale** , **cutremurul revoluționar** care zguduie temelurile civilizației noastre , vor da **o temperatură mai înaltă , mai febrilă** , mai multă **fierbere** , mai **mult foc** , un puls mai activ , o mai **vânjoasă putere de lovire** , românului de mâine . El va fi desigur **mai puțin înclinat către echilibru și măsură** în poftă și în convingeri . El **nu se va mai simți discipol al raționamentului** cumpănit geometric - elen . **Românul de mâine** va fi într-o oarecare măsură **antiraționalist** .

Întăietatea **credinței** , acceptțiunea docilă a unor **adevăruri primare** , imanente sau dovedite prin revelațiune sau instinct , **o stare sufletească quasi-eclesiastică** , pătrunsă de **certitudini teologice și naționaliste** , aceste sentimente **vor frâna mult acțiunea creerului , criticismului și raționalismul Românului de mâine** .

" **O învinuire grea** va apăsa asupra **intelectualismului** ; aceea că **cercetările rațiunii** , cât și **predilecția pentru jocuri cerebrale** , deseori fără rod , **predispun la o viață tihnită** , vătuită , capitonată , în afara imtemperiilor și pasiunilor pământești .

Intelectualismul sterilizează curajul .

Numai **sufierea misticii** permite **o viață eroică** . Oricum , este o observație deprimantă aceea care constată **simultaneitatea desvoltării intelectualismului și lașității la oameni** .

Din contra , **chemarea către irațional** , s-a dezvoltat odată cu verificarea **facultăților și destoiniciilor fizice** , cu **plăcerea riscului** , a **aventurilor** , a plenitudinii de viață și a dărnicii de sine . O aplecare către **simplicitate** , către **biruințele fizice sportive** , către **realitățile sângelui** , o chemare către **operele de putere și de tărie** ale naturii omenști , către **zvâcniturile infraconștiente din adâncul uman** , acestea vor fi **atribute constitutive ale personalității românului de mâine** . [-----]

" **Românul de mâine** va avea **simțul colectivității** , un simț viguros al **eului colectiv** .

Activitatea și energia sa nu se vor mai putea desfășura pe o linie de **sforțări tinzând la realizarea unui țel particular** , la înfăptuirea unei preconcepte ambiționi de viață . [-----] Creșterea **simțului eului colectiv și exaltarea națiunii** ca o entitate superioară , vor înlesni **o viață națională unitară , ecumenică** , preferabilă extinței individuale sfărâmate , cu țeluri de fericire în odihnă . Pentru românul de mâine , **fericirea individuală va apare ca o idee învechită** , iar **goana după câștiguri** [-----] va apare ca **un atentat la binele și unitatea colectivă** . **Destinele individuale se vor împleni strâns cu soarta colectivității** .

Al.Cantacuzino / apr.'35

▫ **Românul de mâine** = aliberal , creștin intolerant , antisemit , recunoscător și răzbunător

" **Sentimentele** care vor trebui cultivate în **românul de mâine** sunt : **intransigența** , **tenacitatea** , **mândria** , **violența** , **vitejia** , **ambitiunea** , **cinstea excesivă** , **dragul muncii** , **rigiditatea** , **voința puterii** , **voința de afirmațiune** , **încrederea în sine** , **simțul deminătății de om** , **intoleranța** , **creștinismul și anti-judaismul** . [-----]

" Trebuesc stimulate , tonificate , **simțurile volitive** , **gustul de întreprindere** , **gesturile de risc** , **de luptă și de sacrificiu** în eul românesc . Trebuie **răsculat dinamismul acestui neam** și **dezmoștită firea sa blândă și iertătoare** , trebuie promovat prin cuvinte , prin pilde , **modelul eroic neânfricat** , **firea impulsivă** , **combativă** , a cărei vitalitate să crească în proporție cu adversitatea întâmpinată și a cărei străduință încăpățanată să sporească pe măsura obstacolului . [-----] **Românul de mâine va fi aliberal** .

Românul de mâine va fi intolerant față de el însuși, față de orice slăbiciune, față de oricine , prieten , rudă sau chiar Domnitor . E bine să amintim aici că **creștinismul a fost singura religie intolerantă** din timpurile vechi . [-----] **Românul de mâine** va fi **antisemit** și dușman neșovăelnic al păcatelor **spiritului judaic**.

" Bine înțeles **aceste transformări** sufletești urmează să se desăvârșească **o dată cu renașterea fizică a neamului românesc** și cu **reclădirea întregii societăți românești pe temeuri legionare** . [-----] **Românul de mâine** va avea **două calități :**

va fi recunoscător și va fi răzbunător . Amintiți-vă domnilor, el **va fi nemilos** . "

" **Românul de mâine** va fi **răzbunător al celor 9 morminte** astăzi așa de hulite și **recunoscător martirajului** ce l-au îndurat atâtea mii de luptători , **tineri creștini naționaliști** , pentru vina de a fi visat învierea Națiunii românești [-----]

Al.Cantacuzino / apr.'35

▀ **Misiunea tineretului legionar : învierea neamului românesc ; o nouă tradiție de existență ; rangul de mare putere europeană ; rasă superioară**

" **Mulți mă vor acuza că fac apologia înapoierii la animalitate și la barbarie** , că vreau să trezesc **patimi primitive, instinctive , bestiale** , de mul sugrumate de civilizație.

Mă vor învinui că predic distrugerea întregului echilibru sufletesc și rațional creat de cultura burgheză . Este adevărat că **repudiez cea mai mare parte a aportului de cultură care a fost băgat pe gâtul Nației Românești** de mai multe sute de ani .

Repudiez mai cu seamă **genul de morală** sintetizat de următoarea frază a lui **Platon** , care reprezintă **preceptul unor societăți prea înstărite** , de ex, a societății **franceze și engleze , burgheze**, de azi : **< În primul rang al virtuților este moderația și cumpătarea , curajul nu vine decât după . >** Acest gen de morală îl resping în deosebi pentru generația noastră și pentru timpul ce suntem chemați a trăi . [-----]

" Ceea ce trebuie să ne mistuie sufletul în fiecare clipă , este dacă **învierea românească se va săvârși** . **Această înviere românească s-ar putea întâmpla să se împlinească mai în depărtare** , după înfrângerea străduințelor multora dintre noi .

[-----] Să nu credeți că nu **vor răzbi până la generațiile viitoare** și nu vor fi împărțite de ele, **exemplele noastre de viață dezinteresată și vitejească** , aspirațiunile noastre de a **mântui păcătoșenia noastră de azi** .

Dacă nu vom birui fizicește, putem învinge în spirit . [-----]

Eu nu prea cunosc, în istorie , jertfă fără rod. **Porunca generației noastre este să trăim o tensiune extremă** , o tensiune **exceptională de viață** , **o hipersforțare de voință și de energie** , spre a crea **o nouă tradiție de existență românească** și a înălța acest Neam **la rangul de mare putere în Europa** .

Cu violență și cu extremism să ne înfăptuim menirea de a **ridica Națiunea Română în rândul raselor stăpânitoare** . "

//////////- finis **Raportul de la Craiova** / apr.'35- //////////

Alx.Cantacuzino / 1935

4.) M.Manoiescu ,Corporatismul și proporționalitatea etnică, 8 nov.'35

(Rev." *Parlamentul românesc*" , VI, 181-184, p. 39-40 + foto și semnătura autograf)

[**LD : număr special, sub egida Oficiului de Studii Legislative** .

Face trimitere la alte articole publicate de el]

" **Această schemă [a statului corporatist] nu poate fi ușor înțeleasă de acei care nu reușesc să se smulgă din țiparele democrației perimate** și să se puie în **ambianța de cugetare a lumii moderne** .

Pentru **cei care ar dori să se inițieze asupra doctrinei corporatiste și asupra fenomenului corporatist** situat în cadrul vremii noastre ,

un prilej satisfăcător li-l poate oferi **cercetarea volumului nostru apărut anul trecut la Paris : LE SIÈCLE DU CORPORATISME** .

Pentru astăzi voim să subliniem un **aspect particular al sistemului corporatist** în țara noastră , și anume, **valoarea acestui sistem pentru realizarea rațională și liniștită**

a unui **mai bun echilibru etnic** în toate domeniile de activitate ale țării.

Spațiul nu-i permite să demonstreze **legitimitatea tendinței generale de echilibru etnic**, caracterizat **prin dominația națiunii majoritare**, în fiecare sector a vieții culturale și economice. Considerând demonstrația ca făcută, ne întrebăm **întru cât corporatismul constituie un mijloc potrivit pentru realizarea acestui echilibru ?**

" **Problema proporției etnice** - sau dacă voiți, a disproporției - în diferite ramuri de activitate, **trebuie întâi cunoscută. Astăzi lipsesc cele mai elementare date**

asupra **repartiției etnice** a diferiților profesioniști în **diferitele bresle și regiuni ale țării**.

Mai mult, **aceste date nici măcar nu pot fi stabilite în mod exact**, cu administrația noastră incapabilă și de atâtea ori neonestă.

Numai integrarea generală a națiunii în corporații, va îngădui să se identifice exact **situația etnică în cadrul fiecărei bresle**, fără puțință de falsificare tendențioasă.

" În al doilea rând, **când această situație s-ar cunoaște cu exactitate**,

pentru absolut toate breslele, și s-ar constata grave disproporții

- care astăzi se observă, fără ochiul statisticii de la prima vedere - **ar trebui să se păsească la o acțiune sistematică de corectare a acestor disproporții**.

Or, **schimbarea proporției etnice și asigurarea predominării românilor în fiecare breslă**, nu este o operație mecanică, care să se poată înlăpăta pe cale administrativă,

ci o operație organică, care nu se poate realiza **decât prin schimbări structurale economice**.

" **Dar, aceste schimbări structurale, nu se pot face de la o zi la alta și fără nici o socoteală.**

Ele cer **o influență permanentă exercitată cu grijă**,

pe baza unui **program dat**, în cadrul **fiecărei ramuri de activitate**.

O asemenea influență nu se poate exercita,

decât dacă fiecare ramură este organizată separat, în chip corporativ.

Numai corporația poate crea o autoritate permanentă în fiecare sector profesional.

Numai corporația poate elabora norme pentru admiterea într-o profesiune.

Numai corporația face din fiecare profesiune o casă, care, dacă nu trebuie să aibă totdeauna uși închise, are însă uși, **pe când astăzi orice profesiune**, și mai ales orice profesiune economică, **este un maidan deschis tuturor vagabonzilor internaționali**.

Numai corporația poate dirija excesul de elemente minoritare, dintr-o breslă în altă breslă, în care proporția minoritarilor poate fi sporită fără pericol de dezzechilibru.

Numai corporația poate crea regimul de organizare totală a națiunii,

care să **îngăduie controlul circulației elementelor de muncă** în toate domeniile.

Numai corporația poate, atunci când i se asigură de drept și de fapt

conducerea pe seama românilor, să realizeze **o operă de românizare cu caracter sistematic, continuu și organic**."

În Italia corporația a născut întâi, din nevoia de a se asigura **un echilibru de clasă** :

echilibru dintre patroni și lucrători, și după aceea, ea a fost destinată să împlinească

și **alte funcțiuni**, cum este **funcțiunea economică** a organizării producției

și **funcțiunea politică**, a organizării **reprezentării parlamentare**.

" **La noi, aceeași instituție, corporația va fi menită să îndeplinească**,

pe lângă funcțiile sale economice și politice, **o funcțiune nouă**, a cărei necesitate nu a fost simțită în Italia, țară fără minoritari.

Această funcțiune este realizarea echilibrului etnic în sânul fiecărei bresle.

Echilibrul etnic realizat de corporație, este singurul posibil și durabil.

Măsurile brutale de Stat, pe lângă tulburările adânci pe care le pot aduce în viața economică, au dezavantajul efectelor trecătoare.

Iată de ce [-----] convingerea că **metoda cea mai potrivită de a realiza fără violență**,

dar cu un efect sigur, **o proporționalitate etnică mai justă, este metoda corporatistă**.

Statul centralist, sprijinit exclusiv pe birocrație, **este incapabil să rezolve**

problema etnică, după cum este incapabil să rezolve atâtea alte probleme.

Statul corporativ descentralizat, după funcțiunile firești ale vieții naționale și

asigurând dominația românilor în toate aceste funcțiuni, este singurul capabil să facă,

și în această direcție, **o operă solidă**,

din acelea care fac **să se descopere înaintea lor viitorimea** "

4 a.) dr.W.Filderman , Problema muncii naționale . Criza în barouri. 1935.

Atelierele " Adevărul" , S.A. București, 1935.

[LD : extrag diverse date și statistici. Fișe de mână . Nu am broșura .]

▣ Criza din barouri - Ardeal

Prefată

Direcția revistei " *L'Heure Actuelle* " a publicat o anchetă privitoare la **Legea pentru prrotecția muncii naționale** (1934) , **pentru a lămuri străinătatea .**

În cadrul anchetei, **W .Filderman a publicat studiul citat** (nr. mart-apr.'35)

ca președinte al Reprezentanței " *Uniunii Evreilor Români* " (în l. franceză)

Studiul a apărut, apoi, în ziarul " *Dimineața* " , din 9,10, 11 mai 1935 .

Al doilea studiu, **Criza în barouri** , a fost publicat tot în " *Dimineața* " ,

la 29, 30, 31 mai și 1, 3 iunie 1935 .

Ambele au fost republicate într-o **broșură trilingvă** - română, germană și maghiară.

[-----]

Filderman /

pag. 7În România, **la o populație de 18.000.000 locuitori**, există **50.000 șomeri**

dar **se pretinde** (M.Manoilescu) că ar fi **87.000** .

Față de numărul mare de șomeri din Anglia , Franța, SUA , **asta este ... foarte puțin** A se da vina pe străini , **este o demagogie** .

[-----]

Filderman /

pag.10 **DRIoaniteșcu** (ex -ministr.Muncii) spunea (27 iun.'34 , Parlament) că ,

la sfârșitul anului 1933, existau următorii **muncitori (pe etnii) încadrați :**

6.927 -greci	3.095-polonezi	2.779 -cehi	2.297 sârbi
1.970 - austrieci	1.925 -unguri	1.842 - germani	942 -bulgari ;
893 - turci	676 - armeni	2.850 - alții	

Total = 26.000 + 8.000 cu pașaport Nansen (ruși, evrei) = 34. 000 lucrători străini

Ce înseamnă 34.000 de lucrători străini ,

în raport cu cei 2 milioane câți sunt în Franța ?!

[-----]

Filderman /

pag. 10- 11) **Se încearcă** în România , **o inversare de principii :**

(Citat *Manifestul* lui Vaida, " *Țara Noastră* " , 2 apr.'35) **să se înlocuiască noțiunea de "majoritatea națiunii"** cu cea de " **naționalitate majoritară** " ,

și să se aplice legea nu indivizilor , ci naționalităților .

Vede în aceasta , **tendința de a aplica teoriile lui Hitler** ,

deși trimerile se fac ...la Franța,la președ. Herriot !

Șomajul , după părerea naționaliștilor, **nu s-ar datora crizei economice,**

sau **crizei de dezvoltare a României**,ci faptului că "**străinii au invadat România "**

, **au "acaparat "** toate profesiunile , iar românii sunt reduși la starea de " **servitori**" !

Filderman /

pag. 15-17 **Vaida** , tare pe situația din **8 întreprinderi din Transilvania,**

unde **o fi existând disproporție**, afirmă că **românii și România ar fi pe moarte.**

El nu amintește întreprinderile românești **unde nu există nici un minoritar :**

BNR, Banca Românească, Banca Generală Românească, Banca Agricolă,

Banca Urbană, Creditul Industrial, Creditul Minier, Casa Monopolurilor, etc etc...

România modernă nu există decât după război .

Înainte de război , situația era astfel [LD : probabil în Transilvania] :

	Unguri, germ, evrei	Români
Personal forestier	100%	0%

Personal PTT-superior	98%	2%
Personal CFR	97%	3%
Ad-ministr.financiară	97%	3%
Pers.administr.jud.....	94%	6%
Justiție	93%	7%
Armată.....	92%	8%
Administr.comunală.....	90%	10%
Pers .PTT inferior.....	90%	10%

Astăzi (1935), în toate aceste slujbe, românii sunt în proporție de 80-90% , ceea ce apare nu ca efect a unei evoluții , ci al unui salt brusc !

Sabin Mănuilă (dir.Instit. demografic) a anunțat că , înainte de război, în Ardeal erau doar 10 orașe cu majorități românești, astăzi sunt 30 !

Nici un om de bună credință nu poate contesta că românii n-au suferit sub dominații străine , și că n-au dreptul la o legitim reparație .

Dar, nici un om de bună credință , dacă cunoaște cifrele, n-ar putea să nege că reparațiunea este completă în administrația de stat, și că a făcut mari progrese în celelalte ramuri de activitate.

Filderman /

pag.52 "Numerus proportionalis" și evreii .

Câți evrei avem în țară ?

Antisemiții spun :

3.000.000 scrie ICBârsan (" **Democrația**" , oct .1922, p 54)

peste 2.000.000.....scrie același , peste un an (" **Democrația**" , iul-aug.'34 . p 49)

cu 2.000.000 peste ce avea România Veche("**Apărarea Națională** " , 1 sept.1922)

1.500.000 , spune dr.Paulescu("**Apărarea Națională** " , 1 mai 1923)

1.500.000 , scrie (" **Porunca Vremii**" 8 mai 1935)

1 evreu la 10 locuitori , spune Vaida ("**Frontul Românesc**" , 21 mai 1935)

Statistica oficială :

767.340 , spune N.I. Ionescu (" **Arhivele Olteniei** " , dec. 1922, p. 326)

Dacă acceptăm cifra oficială, **toată baza antisemitismului se surpă ,**

căci **767.340 evrei la 17.000.000 locuitori, din care 5.000.000 sunt minorități,**

nu se poate susține că evreii sunt un " pericol național" !

Filderman /

p. 61 Vaida îl acuză că este conducătorul " evreilor botezați " din Vechiul Regat ;"

clauziștii" l-au acuzat pe evrei că s-au grupat într-un partid evreesc ;

alții spun că rău au făcut evreii că n-au intrat în partidele românești ;

Filderman /

p.62-70) Lista cu eroii evrei din războiul reîntregirii

Filderman / p.46-47

▣ Criza din barouri - Ardeal

Până în 1920	români	evrei	unguri	germani	alții
Arad	5.....	123.....	74.....	38	11.
Bihor.....	-	128	105	39.....	1
Brașov.....	18.....	70.....	16.....	59.....	23
Caraș	2.....	32.....	3.....	3.....	3
Cluj	3.....	168.....	64.....	48.....	3
Hunedoara.....	4.....	72.....	30.....	24.....	3
Mureș.....	2.....	43.....	36.....	46.....	7
Satu Mare	3.....	47.....	60.....	37.....	1
Severin.....	6.....	68.....	20.....	8.....	2

Timiș -Torontal.....	20.....	142.....	101.....	49.....	60
Total LD	63.....	893.....	509.....	421	
Filderman , 1920:	292.....	454.....	552.....	63.....	
Filderman, 1935 :	893	500.....	351.....	114...	
Filderman / 1935					

5.) ACCuza :Statul Românilor.Constituție românească , 8 nov.'35

(rev." *Parlamentul românesc* " , an.VI, nr 181-184, 8 nov.'35)

(medalion foto , semnătură autografă ;vinietă - politicieni -marionete , trași de sfori)
 " Ar fi numai o banalitate să amintim , ce s-a mai spus : că și **cuvintele au viața lor.**
Viața realităților , pe cari sunt chemate să le exprime , și cari se prefac și se schimbă .
 Aici este vorba de Stat .

ieri - sunt acum aproape vreo trei sute de ani - un Rege al Franței ,

" **Marele Rege** " a putut zice : " **STATUL SUNT EU** "

Azi - oare cine ar putea să conteste **adevărul elementar al timpului nostru** :

" **STATUL E NAȚIA** " **Dar ce este Nația ? Ce este Statul ?**

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Nația

▣ Statul național

[LD : cea mai lungă definiție pe care am întâlnit-o despre națiune. Și -a pus în ea toată doctrina .]

" **Nația** este **totalitatea indivizilor de același sânge sau rasă , cultivând același pământ** ,
 formând , prin coeziunea lor naturală , spontană , **aceeaș ființă colectivă** ,
 cu **economie și organe proprii** , care sunt **clasele sociale și Statul** ,
 cu **aceeași istorie și tradiții** , cu **aceleași interese prezente** și cu **aceleași aspirații de viitor** ,
ființă care se păstrează din instinct , până ajunge la **conștiința de sine** și la **voința de a fi** ,
 în întregime , ea însăși , dar care , în toate timpurile **își afirmă naționalitatea** sa ,
 a cărei expresie imediată este **limba , religia , dreptul , arta , literatura , știința** ,
dovedind astfel , că există **o lege naturală a naționalităților** , ca putere creatoare a culturii
 umane , **prin realizarea ei supremă : binele , adevărul și frumosul** , în forme originale. "

Din această definiție exactă rezultă :

STATUL , CA ORGAN AL NAȚIEI, NU POATE FI DECÂT NAȚIONAL.

" **Misiunea statului național este dezvoltarea puterilor nației , ca ființă care l-a creat** ,
ca ea să devină- pe pământul ei ,pe deplin stăpânit de dânsa -

o putere creatoare a culturii umane .

Ca expresie a însușirilor caracteristice **ale sângelui sau ale rasei sale** ,

pe care în primul rând Statul are datoria să o cultive și să o păstreze fără amestec.

" Dar se va zice : **Au fost și state cari n-au fost naționale .**

Da, au fost. De aceea s-au desfăcut .

A fost Imperiul Turciei : s-a desfăcut în **regatele naționale** ale Greciei, României,
 Serbiei, Bulgariei, Albaniei .

A fost Imperiul Austro-ungar : s-a desfăcut în **statele naționale** ale României Mari,
 Poloniei, Iugoslaviei, Cehoslovaciei, Ungariei , Italiei .

Conglomeratele nefirești - nesocotind legea naturală a naționalității - s-au desfăcut
în componentele lor naturale . Reconstituite ca nații unitare . Așa va fi oricând .

Căci națiile nu au rațiune de a fi decât ca nații libere , stăpâne pe destinele lor ,
pentru că numai astfel ele își pot îndeplini misiunea lor culturală . "

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Constituția Română

▣ Statul național Românesc

Când zicem libere , zicem :

ELIBERATE DE ORICE MĂRGINIRE A PUTERILOR LOR , DE CĂTRE STRĂINI. "

" Aici se pune problema - marea problemă ! - a Nației românești și a Statului român.

Constituțiunea română de la 29 martie 1923 , zice :

" Art. 1. Regatul României , este un Stat național, unitar , indivizibil "

" Național " - al cui ? Se înțelege: național al Românilor .

Constituțiunea zice :

" Art.3.. Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gintă străină "

" De gintă străină. Se înțelege : alta decât națiunea Română .

Constituțiunea zice :

" Art. 33 .Toate puterile Statului emană de la națiune , care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune. "

"De la care națiune ? Desigur : de la națiunea Românilor.

Care singură poate exercita aceste puteri.

Constituțiunea română , așa dar , consfințește adevărul elementar al statului național , care nu poate fi **decât : STATUL NAȚIONALILOR"**

ACCuza / 8 nov.'35

▣ Constituția Română = Constituția jidanilor

▣ Contradicția fatală.

" Dar aici intervine **o gravă contradicție a Constituției române** , care în altă parte spune :

"Art. 133. Se ratifică decretul -legi :

No.3902 , din 29 decembrie 1918, publicat în Monitorul Oficial No. 223 ,

din 30 decembrie 1918, provire la acordarea drepturilor cetățenești ;

No.2.085 , din 28 mai 1919 ... privitoare la încetățenirea evreilor

cari locuiau în Vechiul Regat .

De asemenea se ratifică și toate Decretul-legi de încetățenire individuală , cari s-au făcut înaintea decretelor specificate mai sus ;

Evreii , locuitori din Vechiul Regat , cari nu-și vor fi regulat încetățenirea ...

vor putea face declarațiunile de încetățenire ... în termen de trei luni

de la promulgarea acestei Constituții "

" Vrea să zică : STATUL ROMÂN , NU MAI ESTE STATUL ROMÂNILOR,

CI STATUL JIDANILOR : CU DREPTURI DEOPOTRIVĂ ÎNSCRISE ÎN CONSTITUȚIUNE .

Aici este contrazicerea fatală :

NAȚIA ROMÂNEASCĂ NU SE MAI POATE DEZVOLTA ÎN TOATĂ

DEPLINĂTATEA ȘI LIBERTATEA , CA PUTERE CREATOARE A CULTURII UMANE

PE PĂMÂNTUL EI : ROMÂNIA .

Întreb : Este cineva - cunoscător al Legilor naturii și al fapelor istoriei - care să creadă că

o asemenea stare de lucruri , mai poate să dureze ?

Aș fi foarte fericit să-l văd pe acela , cu argumentele lui. Ca să le putem discuta .

În ce mai privește , **mențin și aici ceea ce am spus cu mulți ani înainte :**

O NAȚIUNE E UN PĂMÂNT .

Ea singură are dreptul să se dezvolte pe pământul pe care e așezată de la început ;

pe care îl muncește ; pe care l-a apărut , în decursul veacurilor ,

și continuă să-l apere cu sângele său.

Cine - în România ?ROMÂNII !

Atunci : **ce poate să fie statul român ? STATUL ROMÂNILOR**

Dar cu Constituția actuală - ce să facem ?

Să facem să fie și ea CONSTITUȚIE ROMÂNEASCĂ !"

ACCuza / semnătură autografă / 8 nov'35

6.) Octavian Goga, "Schimbarea Constituției ! ", 8 nov.'35

(rev." Parlamentul Românesc " , an VI, nr. 181-184 , 8 nov.'35 , p. 63-64)

(Foto medalion, semnătură autografă)

"Continentul a intrat astăzi într-o perioadă de largă revizuire

a unor **percepte de cugetare politică** moștenită de la generațiile anterioare din vremuri care , la rândul lor, răscumpărate cu mari jertfe , au fost socotite ca un pas înainte pe calea progresului .

" **Principiile sănătății** caută să-și facă drum **pe deasupra fenomenelor morbide** .

De la început , **ravagiile bolșevismului** răspândit cu profunzime de către adepții convingși sau închiriați ai **Moscovei** , au trezit o **protestare împotriva tendințelor internaționaliste** .

Goga / 8 nov.'35

▣ **Ideea națională**

[LD : nu este nici nouă, nici surprinzătoare , atitudinea lui Goga.

Dacă s-a vorbit de o inconsecvență a sa (cu pactul de la Ciucea și colaborările lui...)

ea a fost trecătoare și omenească . Dar era fatalmente sortit să devină **naționalist** , în noile condiții. Așa cred eu. Și dacă la aceasta i s-au atribuit și **contaminări mussoliniene sau hitleriste** , ele nu diminuează ci confirmă și întăresc "**cariera**" lui **naționalistă**.

Dar este de remarcat că **naționalismul lui Goga** este contrapus ...

internaționalismului bolșevic ... ceea ce schimbă puțin unghiul de analiză . Nu-i așa ?!]

" **Ideea de patrie** , sprijinită pe **diferențierea etnică** ,

într-o Europă ale cărei frontiere după războiul recent s-au tras pe principiul național ,

s-a sălășluit cu mai multă putere ca oricând , **în conștiința publică**.

Popoarele și-au dat seama că toți **acei care vor să dărâme granițele**

cu gândul de a ucide specificul național ,

sunt sau visători inconștienți , buni pentru casele de sănătate ,

sau destructori cu program , pescuitori în ape tulburi, buni de pușcărie ,

ca dușmani ai societății .

" În măsura în care s-au întetit **agitațiile ucenicilor lui Lenin**,

sentimentul tradiționalist a câștigat în suprafață și în adâncime.

Astăzi , continentul e mai mult de cât oricând **retranzat după Evangelia Naționalismului**

activ și creator , care consideră **unitatea etnică** drept **baza de căpetenie a existenței de Stat** .

Nici o dată acest adevăr etern n-a fost **legitimat** cu mai multe argumente ,

nici o dată nu s-a plămădit ca astăzi o **forță mistică** mai rodnică și mai hotărâtoare

pentru destinele omenirii . "

O.Goga / 8 nov.'35

▣ **Eclipsa democrației**

[LD : de data asta , fără nici un echivoc : **contra democrației, contra libertății absolute,**

contra partidelor, contra parlamentului , contra constituției.

O pornire de distrugere a eșafodajului democratic, în toate structurile și mecanismele sale.

Era noul crez politic al lui Goga . O înregistrăm, o etichetăm și gata .

Ar fi ușor dar nu este nici suficient și nici drept .

Respins, ironizat , contracarat , minimalizat , de ceilalți oameni politici, din tot spectrul politic ; devenind **ținta atâtor contestări politice , parlamentare, gazetărești** , în epocă și mai târziu - fiind întrecut , ca țintă, doar de Cuza și Codreanu -

ideile lui Goga (nu discutăm cât de originale !) **vor face carieră** , îi vor deschide poarta guvernării, **vor fi îmbrățișate de colaboratorii lui Carol II** (ex democrați din toate partidele) .

iată de ce nu putem trece prea ușor peste ideile lui Goga .]

Goga / 8 nov.'35

▣ **Parlamentul**

[LD : pentru un om politic care fusese **implicat în toată această mașinărie politică**

- parlament , partide, alegeri, guvernare , ministru de interne -

atacul lui Goga frizează cinismul. Un asemenea limbaj , putea merge la un tinerel abia lansat în viața politică , sau la ACCuza , care persevera cu aceste opinii.]
Goga/ 8 nov.'35

▣ Schimbarea Constituției !

▣ România Românilor !

" România trebuie să se încadreze într-o ordine nouă de simțire creatoare , dacă vrea să trăiască.

Până atunci , răsună zadarnic toate programele.

Toate teoriile de salvare nu sunt decât povești la căpătâiul unui bolnav.

România e bolnavă ; pe ziduri putrede nu se poate croi o casă nouă .

Catapeteasma așezării noastre de Stat e un anarhism.

La armatura morală a altora nu se poate răspunde cu puștile de cremene ale democrației românești. De aceea, într-o lozincă se concentrează toată hotărârea noastră dâră și nestrămutată :

**SCHIMBAREA CONSTITUȚIEI ROMÂNEȘTI
PENTRU A ÎNTEMEIA ROMÂNIA ROMÂNILOR "**

Octavian Goga (autograf) / 8 nov.'35

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35 - apr.'36

7.) Gh.A.Cuza , anunțarea creerii Partidului Național Creștin , 29 nov.'35

/fuziunea LANC- ACCuza + PNA- Goga, Iași, 15 iulie 1935 /

(DAD, MO 5, șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 45- 47)

[LD : Gh.Cuza era profesor de drept roman la Universitatea din Iași]

Fără îndoială această fuziune este importantă și semnificativă: **naționalism integral.**

Pe lângă **creșterea puterii organizatorice** la nivel național,

pe lângă **speratele posibilități de raliere** și a altor grupări sau naționaliști izolați,

în mod imediat , **crește gruparea lor în parlament .**

Cum PNC anunță și un "front parlamentar" cu **Frontul Românesc -**

noua formațiune debutează optimist. Dincolo de doctrină, de ideologie,

de problemele de fond ale programului, **PNC se prezintă " ca la carte " :**

are **un program articulat , coerent** , care poate fi considerat **program de guvernare .**

Transcriere fidelă a documentului . Doc.integral - fișier LANC IV

/ **Formarea PNC - 15iul.'35, Iași /**

/ **Fuziunea LANC + PNA : ideologie : ideea națională , românism /
Programul PNC**

/ **Ordinea spirituală : doctrina creștină ; Biserica - integrată în stat ;**

/ **Ordinea constituțională , modificarea Constit. naționalism - creștinism - autoritarism**

/ **Ordinea politică : România a Românilor /**

/ **Regimul minorităților : trei categorii, trei tratamente /**

/ **Ordinea culturală : ideea națională /**

/ **Ordinea economică : Românzarea orașelor /**

[-----]

G.A.Cuza / 29 nov., retro 15 iul '35

▣ Programul Partidului Național Creștin

" Ideile de căpetenie ale înfrățirii noastre, pe care ne angajăm cu onoare

și pe conștiință a le îndeplini , sunt :

PNC /

" În ordinea spirituală :

[LD **atenție ! : anularea secularizării bisericii** din legislația statului român modern ;

atenție ! : nu știi dacă la această fuziune ACCUza renunță la " reforma "

dogmei ortodoxiei (eliminarea Vechiului Testament) pe care a propovăduit-o]

Spre deosebire de concepția liberală și de materialismul marxist,

vrem la baza Statului Român **principiul spiritual al creștinismului** și , în consecință,

considerăm Biserica națională suprema reprezentantă

a acestei forțe generatoare de viață morală . [-----]

PNC / 1935

" În ordinea constituțională : "

[LD : urmez ordinea și includerea în **Constituție** a principiilor preconizate în programul PNC ,

așa cum a fost el elaborat.Originalul este în ghilimele. Supratitlurile îmi aparțin]

" Ne declarăm **pentru modificarea Constituției actuale,**

ținând prin aceasta la **afirmarea categorică a ideii naționale** în structura vieții noastre de Stat,

la **prefacerea morală** a societății românești [**principiul creștinismului**]

și la **restabilirea principiului de autoritate** în organismul Statului. " [-----]

PNC /

▫ Principii legislative înscrise în Constituție.

" Vrem **înscrierea în Constituție a principiilor de bază ale legilor administrative,**

pentru a asigura dominațiunea politică a românismului ,

înlăturându-se exagerările principiului electiv

și urmărind o **administratie onestă** , ferită de **fluctuațiunile politicianiste . "**

" Vrem înscrierea în Constituție a principiilor unei **legi a presei,**

având a asigura caracterul național, cinstea profesională și garanția intelectuală

a organelor de publicitate din țară . [-----]

PNC / 1935

[LD: nu trebuie comentarii. **Programul este clar și fără echivocuri.**]

" În ordinea politică

Vrem România a Românilor.

Vrem ca stăpânirea politică , economică și culturală a națiunii dominante ,

să se afirme desrobită de orice amestec parazitar .

Vrem aplicarea principiului național la funcțiunile de Stat

și punerea în valoare a **proporționalității numerice , în sens etnic,**

la toate întreprinderile particulare din România.

Vrem ca armata națională, justiția, administrația și învățământul de Stat ,

să fie **în mâinile națiunii dominante , pentru a asigura**

în prima perioadă de consolidare a Statului, **valorificarea principiului național.**

Se va avea în vedere **pricipiul proporționalității numerice**

și la înscrierea în **institutele superioare de învățământ."** [-----]

PNC / 1935

" În materie minoritară, distingem :

[LD: nu trebuie comentarii. **Programul este clar și fără echivocuri.**]

1. Minoritarii [LD : care ar fi ? : germanii , armenii , grecii , turcii ?]

care , din prima zi a întemeierii României de azi ,

s-au încadrat în ideea Statului Național ,

identificându-se în mod definitiv cu interesele națiunii dominante ,

fiind legătura lor cu țara , garantată de însași situația geografică a Statului Român.

Acestea vor putea ocupa funcțiuni în Stat , conform proporționalității numerice .

2. Minorități [LD :care ar fi ? :ungurii, bulgarii, ucrainenii, rușii , sârbii , cehii, polonezii?]

care, fiind infiltrații ale unor neamuri constituite în

tate naționale la hotarele României , expuse fiind agitațiilor permanente din aceste țări , ale căror guverne lansează pe față lozinci revizioniste , prezintă încă în manifestările lor tendințe centrifuge.

Aestea se vor putea valorifica în anumite funcțiuni în Stat , în profesiunile libere , în comerț și în industrie, conform proporționalității lor numerice .

3. Elementul evreesc. [LD : nu există nici o cruțare ! Dar nici o soluție clară !]

care prin străvechi impulsuri extrateritoriale , prin cetățenia lui prea recentă, și prin contactul cu influențele statelor cărora au aparținut, înfățișează note dizolvante , protivnice consolidării Statului Român , și față de care Statul Român are datoria să-și apere organizația și munca românească.

▫ Vrem reintegrarea în patria de origine a tuturor străinilor introduși în țară prin fraudă, necetățeni , în sensul tratatului de pace , care nu-și pot legitima existența lor aici , prin prisma unei necesități de Stat . Vrem revizuirea tuturor cetățeniilor acordate celor veniți în țară după semnarea tratatului de pace " [LD : expulzarea străinilor , mai cu seamă a evreilor.

Acest lucru îl va începe Goga în scurta-i guvernare din 1937...] [-----]

PNC / 1935

" În ordinea economică

[-----]

Desființarea tuturor măsurilor de protecție acordate de guvernele trecute în mod interesat , așa -ziselor industriei naționale exploatatoare , care au contribuit la scumpirea vieții și la prăvălirea noastră economică.

Românizare

Vrem exproprierea rurală și urbană din motive de utilitate națională .

Vrem colonizarea Românilor în diverse puncte importante ale țării .

Vrem românizarea orașelor României " [-----]

PNC -Goga -Cuza / 29 nov.- retro 15 iul.'35

8.) Octavian Goga , Bloc Național Parlamentar : PNC + Fr.Românesc , 29 nov.'35

(DAD, MO 5 , șed. de vineri, 29 nov.'35, p. 47)

[LD : vezi nașterea și programul Fr.Românesc- Al.Vaida -Voevod]

/ Încheierea Blocului Parlamentar Național : Cuza-Goga-Vaida /

/ România a Românilor /

/ Proporționalitate etnică în toate domeniile /

/ Reintegrarea bisericii în viața de Stat /

/ Desființarea trusturilor ... exploatatoare /

/ Cultura și școala: Reînvierea spiritualității naționale -creștine /

" Frontul Românesc și Partidul Național-Creștin au stabilit ca program minimal

al Blocului Parlamentar , următoarelor chestiuni ,

în care s-a fixat o identitate de credințe și soluții :

[-----]

II. Afirmarea caracterului național și creștin al Statului nostru ,

prin lupta fără șovăire pentru realizarea lozincii *România a Românilor*.

Pentru atingerea acestui scop și pentru a asigura în mod real

stăpânirea politică a națiunii dominante , desrobită de orice amestec parazitar ,

Blocul Parlamentar revendică :

1. Aplicarea principiului național în armată , justiție , administrație ,

în învățământul de stat secundar și superior , precum și în toate funcțiunile sau

întreprinderile de Stat ;

de asemenea , realizarea proporționalității în sens etnic

la toate întreprinderile particulare din România.

2. Reintegrarea bisericilor românești în misiunea lor permanentă ,
creatoare și purificatoare , prin încadrarea normală a **tagmei preotești**
în organizația de Stat , conform tradiției noastre
și **cerințelor etice ale unei noi așezări naționale.**

3. Desființarea trusturilor și cartelurile exploatare și
înlăturarea tuturor măsurilor de protecție acordate industriei parazitare
(**aplauze la PNC și Fr.Rom.)** ,pentru a realiza **o dreaptă cumpănă**
între prețurile produselor industriale și produsele agricole din țară.

4. Impunerea de fapt a primatului muncii românești ,
întărirea și încurajarea ei **față de elementul străin acaparator.**

5. Revizuirea tuturor cetățeniilor acordate celor veniți în țară după semnarea
tratatului de pace, tot astfel **revocarea dreptului de a rămâne în țară**
a muncitorilor și prețișilor tehnicieni statorniciți cu pașapoarte străine.

6. Deparazitarea presei de intrușii străini care înrăuresc spiritul public
din țară ,**în sens dizolvant , subversiv și antiromânesc. "**

[-----]

IV. Înființarea creditului țărănesc și a creditului pentru meseriași și micii comercianți
români , urmărind reînvierea spiritului național și creștin al breslelor tradiționale.

V. Înarmarea grabnică a țării

VI. Modificarea Constituției actuale , urmărind afirmarea categorică a ideii naționale
în structura vieții noastre de Stat , [-----]

Semnează : **ACCuza, Alex.Vaida -Voevod, Octavian Goga .**

(**aplauze prelungite pe băncile Blocului Parlamentar Național**)

Blocul Parlamentar Național / 29 nov.'35

9.) **Fr.Krauter (PG, Timișoara) , discurs la mesaj, 2 dec.'35**

(DAD, MO/, șed. de luni, 2 dec.'35 , p. 74- 76)

[LD : mereu se face apel la **Hotărârea de la Alba Iulia**, la acel **pct.III, cu " popoarele" ;** mereu
nu se observă că ea a fost doar hotărârea românilor din Transilvania ;

mereu se trece peste faptul că **România a devenit stat național unitar , nu mozaic federativ !**

De câte ori dau peste aceste argumente, mă simt lezată ca român și ca om.

Cum au transformat ei privilegiul avut în Austro-Ungaria , într-un drept în cadrul statului român !

Și cât au șantajat cu aceasta regimul românesc !]

▣ **Persecutarea funcționarilor minoritari**

▣ **Exigențele militare și minoritarii**

Krauter / 2 dec.'35

▣ **Persecutarea funcționarilor minoritari**

" **Am comemorat ieri și alaltăieri, hotărârile de la Alba Iulia .**

Partidul German, ca și **poporul german din România**, va fi totdeauna alături de **poporul**
românesc când este vorba de **proslăvirea acelei zile mari ,**

fiindcă atunci , și nu dintr-un acces momentan de generozitate [**LD : dar din ce ?!**] ,

s-a pus în piatra de temelie a acestui Stat [LD ?!] ,

proclamarea unui principiu , pentru care **națiunea română [LD : din Ardeal !] , când a**

mâncat pâinea pe care o mănânc eu astăzi, a luptat din răputeri ,

principiu după care fiecare popor trebuie să fie instruit , judecat și administrat

în limba lui și de fii din sânul său. "

Cetățenilor din Timișoara, într-o parte considerabilă germani,

nu le poate fi indiferent dacă sunt îndepărtați funcționarii în care au încredere ,
cum se întâmplă în ultima vreme.

-M.Condrus : De ce nu-l sfătuiți să învețe românește ? Aceasta este problema

.Românii noștri știau toți ungurește, sub unguri. Dvs de ce nu vreți să învățați

românește ? De ce faceți atâta caz de acest lucru ? Și eu sunt deputat de Ardeal , cunosc perfect problema . **Le-am acordat protecție**, am obținut amânarea concedierii lor, dar ei tot nu vor să învețe românește. **Este rea voință din partea lor.**

Eu, fiind prefect în Ardeal, m-am silit să învăț ungurește

-Krauter : Eu am făcut liceul în Lugoj, și am avut un profesor, Tempea, care nu știa nici în 1903 ungurește !

-Titus Popovici : Ați vorbit de intoleranță ! Cred că **din toate statele succesoriale ale fostei monarhii , noi românii suntem cei mai toleranți .**

-Krauter : detaliază , exemplifică , **persecuția la care sunt supuși** acești funcționari, ca niște " ticăloși" , ca niște " criminali" ; faptul că cei mai în vârstă , le este greu să învețe limba ; **ar trebui să existe o limită la această pretenție ; sunt târâți și umiliți în fața comisiilor de examinare ;** cum , în 1918, s-a făcut apel la acești funcționari să se pună în serviciul noului stat , pentru că , fără ei, nu se putea asigura administrația .

Cum , atunci , **au fost 3 categorii de funcționari :**

I. **O primă categorie** , a declarat : **eu nu servesc Statul Român** , și a plecat .

S-a dus cu Dumnezeu ...

II. **O a doua categorie** , a spus : **eu rămân aici** aici sunt acasă, dar nu înțeleg să depun jurământul de fidelitate .

III. **O a treia categorie** , din primul moment s-a pus în serviciul Statului, a lucrat , iar acum este dată afară .

El se ocupă de această ultimă categorie . De ce sunt acuzați de rea credință ?

" În măsura în care hotărârile de la Alba Iulia au fost date uitării, insistându-se pe caracterul de Stat Național a statului nostru, caracter care, după concepția unor conducători , exclude aplicarea hotărârilor de la Alba Iulia , adică dreptul de a întrebuița altă limbă decât cea română , funcționarii de origine neromână au fost considerați ca un balast incomod de care s-a căutat sistematic să se debaraseze , sub cuvânt că ei nu posedă suficient limba română.

[**dă un ex.cum o profesoară a murit de in atac de cord , la un asemenea examen....**]

-M.Condrus : Prin urmare am făcut examene ca să-i omorâm !

-Krauter [**continuă cu acuzele, continuă cu exemplele**]

" Nimeni nu mai ia în serios hotărârile de la Alba Iulia.

Ba funcționarilor minoritari li se interzice să vorbească chiar cu cetățenii , în limba lor

Krauter / 2 dec.'35

▫ **Exigențele militare și minoritarii**

În anul 1934, chestiunea a intrat într-o fază nouă , din două motive.

Servicii publice...

Mai întâi, **reprezentanții armatei** par să considere **prezența cetățenilor de origine minoritară în serviciile publice ca indezirabilă și chiar primejdioasă pentru Siguranța Statului .**

Nemuțumiți cu ritmul românizării , cu toate că în locurile vacante s-au numit aproape exclusiv candidați de origine română,

ei insistă pentru îndepărtarea funcționarilor minoritari rămași în funcțiuni.

Poșta...

În 1928, reprezentanții armatei au cerut , pentru prima oară, **îndepărtarea agenților poștali .**

El s-a prezentat atunci d-lui președ.de Consiliu , **Iuliu Maniu** , care a făcut dreptate , în sensul de a nu pedepsi oameni nedovediți .

De atunci , **până în 1934, s-a renunțat la concedierile de la poștă.**

Acum , în 1935, la insistențele militarilor, **agenții poștali minoritari au fost scoși ,**

(**cu excepția sârbilor, polonilor, și cehilor ; LD : adică germani și unguri**)

și nu pentru că nu știau l.română ! Au fost astfel concediați magiștrii poștali, de la Poșta centrală ... Spune apoi de o moașă ...

-Gh.Hogea : Afară de moașe și cantonier , mai aveți vreun exemplu ?

-Krauter : Sunt zeci de mii de cazuri...

Învățământ, meserii, impiegați CFR ...

S-au introdus noi examene pentru învățători și profesori ;
muncitori, meseriași și impiegați ...

"Examenele de limbă română , ordonate în vara anului 1934, nu au fost alceva decât
pretexte menite a se da o aparență de legalitate măsurilor luate , când ministerele încercau
să scape și de funcționarii minoritari și de obligațiile legale față de ei [-----]

Este stranie concidența examenelor cu stăruințele unor cercuri politice ,
pentru " purificarea " administrației de elementele minoritare "

Fr.Krauter / 2 dec.'35

10.) Gh.Bethlen (P.M) , Declarație la Mesaj, 3 dec.'35

(DAD, MO 7, șed. de marți, 3 dec.'35, p. 91-92)

[LD : semnez prezența în Parlament a lui Titulescu, care ascultă aceste doleanțe ale
minoritarilor.]

[-----]

Gh.Bethlen / 3 dec.'35

▫ Nedreptățile și abuzurile față de minoritari.

[LD : gata cu " amabilitățile " . Trece la atac...]

" Subliniind prealabil toate astea, sunt nevoit să constat , cu sinceră durere , că ,
în ultimul timp s-au înrăutătit și se agravează zi de zi situația cetățenilor minoritari
și a instituțiilor noastre .

Ar fi extrem de lung să înșirăm detaliat toate plângerile noastre juste și documentate ,
de aceea, de data aceasta , nu vreau să vorbesc decât scurt și numai despre doleanțele
cele mai actuale și importante.

Astfel , de exemplu, pe baza unei analize arbitrară a numelor de familie,

se restânge - în contra voinței părinților și elevilor - libertatea de a-și alege școala . [!?!]

Aproape zilnic se inventează pretexte noi pentru a împiedica funcționarea rodnică a școlilor
, susținute de bisericile minoritare .

Cu durere constatăm cazurile nu tocmai izolate ,

când minoritarii sunt constrânși să părăsească religia lor străbună . [!?!]

-N.Titulescu : În numele guvernului român , vă opunem cea mai formală desmintire .

(vii aplauze la majorități) Dacă aveți plângeri , de ce nu vă adresați iar Genevei ?

Pentru că nu vi s-a dat dreptate nici o dată ! (vii aplauze la majorități)

[-----]

-Gh.Bethlen : Onoroată Cameră , sunt gata să dovedesc oricând cele ce spun aici
și declar că-mi iau răspunderea tuturor afirmațiunilor pe care le fac.

Trebuie să relev situația funcționarilor minoritari care , în repetate rânduri,
au fost obligați la examene în limba română și, după aceasta, au fost imediat îndepărtați în
masă de la serviciu , fără a li se acorda pensie. În nenumărate cazuri , instanțele
judecătorești au stabilit ilegalitatea examenelor și severitatea excesivă a criteriilor
cu care s-a procedat față de ei.

Ordinul care în mod fățiș a declarat că nu pot rămâne în serviciul poștelor ,

persoane de origine minoritară , precum și

Ordinul Ministerului de Interne , conform căruia numai persoanele de origine românească

pot fi păzitori de noapte , ne întăresc în convingerea noastră că

scopul adevărat al examenului de l.română este eliminarea funcționarilor minoritari.

[-----]

-Gh.Bethlen : În urma sistemului permanentizat al Comisiilor interimare ,
poporul nostru este exclus din participarea la viața administrativă.

Proiectele de legi , cunoscute până acum, se califică pur și simplu
catastrofale pentru viața națională și economică a minorităților.

Legea administrativă menține și mai departe comisiile interimare, iar prin **dispozițiunea privind limba română, vom fi excluși de a mai lua parte la conducerea administrațiunii locale.** [-----]

Gh.Bethlen / 3 dec.'34

▣ Concluzii

Arătând astfel cele mai importante doleanțe , cu durere trebuie să constat că toate acestea sunt consecințele **unui sistem** care arată zi cu zi mai **pornit în contra minorităților și care tinde la desnaționalizarea lor** , cu toate că acest sistem , după exemplul istoriei , nu-și va atinge scopul - cel mult dărâamă , în loc să construiască - va provoca nemulțumiri și amărăciuni .

În contra acestui sistem declar în numele Partidului Maghiar protestul nostru categoric. Poporul maghiar din România nu tinde la privilegiu , nu cere altceva decât drepturi egale , asigurate prin legi , o egalitate de drepturi completă și efectivă.

Cerem numai drepturile noastre naturale și protecția egală a legilor ,

când aceste drepturi se violează. Aș vrea să cred că prin această scurtă **Declarație,**

am atras atenția onoratei Camere și guvernului , că rezolvarea justă a problemei minoritare este foarte importantă și **aș vrea să sper că vom găsi mai multă înțelegere și** că , în consecință politică , de până acum, adoptată față de minorități, care formează o parte însemnată a populației , **se va schimba fundamental "**

Gh.Bethlen / 3 dec.'35

11.) Nicolae Titulescu (ministr. Afacerilor Străine), Replică la Gh.Bethlen , 3 dec.'35

(DAD, MO 7, șed. din 3 dec.'35, p. 92-93)

(**primit cu aplauze prelungite unanime**)

" D-le președinte, d-lor deputați, **ca ministru de Afaceri Străine al României** ,

aș considera că **mi-aș călca datoria cea mai elementară față de țară ,**

dacă n-aș ridica , împotriva unui discurs de felul celui rostit aici de d-l Bethlen ,

cea mai formală protestațiune. [-----]

Titulescu / 3 dec.'35

▣ Dezideratul ungarilor : Ungaria milenară !

▣ Tratatul pentru minorități : pretext pentru revizuire !

[LD : abordare subtilă , în care diplomatul Titulescu pare să lase locul psihanalistului , în sondarea gândurilor ascunse în cuvintele "legaliste" ale nostalgicilor revizionști.

Se simte în Cameră o atmosferă cu greu reținută , după îndrăznelile și aroganța cu care reprezentanții minorității germane și maghiare și-au rostit declarațiile.]

" Atât de puțin vreți dvs egalitatea și atât de mult curge în sângele dvs privilegiul, încât când a fost vorba de aplicarea sancțiunilor , **v-ați dat la o parte,**

crezând că **Pactul Ligii Națiunilor vă dă numai drepturi** ,

iar îndatoririle trebuie să apese numai pe umerii noștri, ai celorlalți .(aplauze prelungite)

" **Aș dori să văd cum, Liga Națiunilor - după ce ați dat bir cu fugiții , atunci când a fost vorba de art.16 -va mai privi cu simpatie limbajul dvs , în virtutea art. 19 !**

(**aplauze prelungite**) **Sistemul dvs este simplu de ghicit !**

" **De multe ori am căutat și am găsit în stima mea pentru apărătorii tezei maghiare, un izvor suficient care să stimuleze dorința mea de apropiere de acest popor vecin , cu calități pe care eu primul le recunosc. N-am reușit să o realizez . Pentru ce ?**

Pentru că dvs nu vreți egalitate cu noi , aveți boala persistenței imaginii pe retină și credeți că Ungaria milenară va reînvia.

(**aplauze furtunoase, adunarea ovaționează în picioare**)

" **Ne trebuie generații tinere de unguri, generații de tineri care să nu fi crescut în păcatul spiritului de dominație al generațiilor celor vechi ,**

ca să putem întinde mâna frățește și să putem , în fine, stabili armonia , în acest bazin al Dunării.

" Dvs. nu aduceți aici limbajul violent , pe care vi l-aș ierta , căci violența este sinceritate , este deschiderea inimii , este în puterea dreptului ori și cui să vadă ce simți ;

dar veniți cu limbajul meșteșugit al celor ce au ținut în robie poporul român, cu limbajul măsurat , cu limbajul care nu păcătuiește cu nimic în formă , pe care , însă, dacă l-aș cerceta de aproape , aș găsi în el venin și o otravă care lipsesc din cuvintele pe care sufletul meu le rostește în acest moment , față de dvs. (aplauze prelungite, îndelung repetate)

" Conte Bethlen , spuneți alor dvs : **< Românii știu ce voiește să facă clasa diriguitoare maghiară din tratatul minorităților !**

Voește să aibă cui străin pentru ziua cea mare a revizuirii > "

[-----]

Titulescu / 3 dec.'35

12.) **Iosif Willer (P.Maghiar) , Replică la replica lui Titulescu, 3 dec.'35**

(DAD, MO 7, șed, din 3 dec.'35, p. 93 - 95)

[-----]

Willer / 3 dec.'35

▣ Titulescu - nu ne cunoaște !

[-----]

Willer - Goga / 3 dec.'35

▣ Aroganța maghiară

▣ Duplicitatea maghiară

[-----]

-Goga : Ei bine, atunci eu vă spun în mod sincer :

dvs aveți azi o presă mult mai puternică decât a fost presa dvs din Ardeal , înainte de război. Când am fost la această tribună - cu doi ani în urmă - am dat un tablou statistic al organelor minoritare și am constatat că, de unde înainte de război aveți vreo 17 cotidiene, astăzi aveți vreo 50 .

[-----]

Willer / 3 dec.'35

▣ Între Geneva și Parlament....

▣ Replică lui Titulescu

[-----]

" Vă înșelați amar, d-le ministru de externe .Eu nu știu de unde aveți această sugestie .

Noi astăzi, când am citit declarația , nu eram duși de nici o animozitate .

Noi am vrut să atragem atenția băncii ministeriale spre o situație grozavă , și am vrut ca această situație grozavă să se îndrepte cu ajutorul și sprijinul dvs.

[-----]

Willer / 3 dec.'35

▣ Abuzuri administrative cu minoritarii

▣ Românii : exemple de toleranță

" În ce privește problema funcționarilor, d-l ministru al Justiției, nu știu de unde a luat

informațiile sale, pentru că **am discutat această problemă cu d-sa** în repetate rânduri și știu foarte bine în ce măsură d-sa cunoaște această chestie.

Știe foarte bine d-l ministru că s-a dat un **Ordin**, **dezaprobat chiar de către banca ministerială**. Nu sunt un om indiscret, nu pot abuza de cuvintele care mi se spun între patru ochi,

dar știu și am să vă spun că chiar **banca ministerială nu prea era încântată de acest ordin**, pornit din partea **Departamentului Finanțelor**, care a interzis pur și simplu discutarea cererilor de pensionare de către **Casa Generală de Pensii**, ca nu cumva cineva să se sustragă examenului de l.română! (ex cu o funcționară PTT)

-**VTPrelipceanu** (PNC Invalizii de război români care au luptat pe front, au fost revizuiți, și nu și-au primit drepturile de 4 luni. De ce faceți această deosebire dintre unguri și români?

-**Willer**: Pentru că dl ministru de Finanțe a făcut această deosebire, prin ordin special.

-**Oscar Hahn**: Știți că **pentru bursa de la Paris a reușit sculptorul Fekete Iosif**.

L-am votat eu, deși este ungar.

-**Willer**: Am cea mai perfectă stimă pentru dvs. Sunteți un maestru de renume și un foarte bun prieten. Vă exprim toate mulțumirile mele.

-**Emil Panaiteșcu**: **Universitatea din Cluj** are până azi o serie de **funcționari unguri**, care **nu știu încă românește**, deoarece **din conșiderente științifice** i-am tolerat să lucreze în instituțiile noastre.

Willer - Titulescu 3 dec.'35

▣ Avertisment

▣ Punere la punct.

- **Willer**: "D-lor deputați, **vă declar în modul cel mai solemn** - nu știu dacă valorează ceva cuvântul și trecutul meu - că **nu eram conduși de vreo animozitate**

în citirea **declarației noastre**. **Noi am dorit să vă atragem dvs atențiunea** asupra **situației precare a maghiarimii din Ardeal**. Nimic mai mult decât atât.

Rog pe dl ministru de externe să-și revizuiască părerea sa, atât de pripită asupra noastră, pentru că așa de stigmatizați nu mai putem lua locul nostru în incinta Parlamentului românesc."

-**Titulescu**: "Vă duceți la Budapesta? Eu nu v-am spus lucruri de felul acesta; m-am adresat dvs pe temă generală. **Eu nu-ți permit d-tale să spui că judecata mea este pripită, când de 17 ani de zile am suferit din cauza dvs în tranșeele păcii.**

(**aplauze prelungite**) **Prin urmare, nu accept ce spui d-ta.**

Cât despre **prezența d-tale**, mi-e foarte agreabilă aici,

dar absența d-tale îmi este indiferentă" (**aplauze prelungite**)

Willer / Goga / Titulescu / 3 dec.'35

13.) **Octavian Goga (PNC)**, discurs la Mesaj (I, II), joi 5 dec.'35; luni, 9 dec.'35

(DAD, MO 8-9, șed. de joi, 5 dec. p 113-118; șed. de luni, 9 dec, p. 130 - 139.)

I.Mihalache, dr.N.Lupu, I.Inculeț, Aurel Dobrescu, Petre Andrei, Armd.Călinescu, Virgil Madgearu- intervenții, replici, polemici

[**LD: discursul este enorm și l-a rostit în două reprize: 5, 9 dec.**

Scopul principal al discursului: de a argumenta și a pretinde guvernarea României.

Structura discursului: doctrina național-creștină; PNC + BPN;

Atac mediatic: presa ostil - mincinoasă; calomniile,

Ținta principală de atac: PNȚ, țărănismul, statul țărănesc]

[**LD: Supratitluri, sublinieri, colorări - îmi aparțin.**

Document integral: fișier LANC /PNC - IV

Sumar discurs:

/ Goga: evoluția autobiografică / lansarea luptei naționale: retro '33-'34 /

/ PNA: protecția muncii naționale / Străinii / Orașele / Presa / Întreprind part. /

/ Starea sufletească a românilor / Revirimentul ideii naționale / perioada " revoluționară " /
/ Geneza PNC : ACCuza - doctrină, românism, apostolat , continuitate / Programul /
/ Geneza BPN : Cuza + Goga + Vaida / Programul politic /
/ Adeziunea maselor la PNC : Basarabia, Banat, Bucovina, Moldova, Ardeal /
/ Presa calomniatoare, mincinoasă, înstrăinată despre mișcare și lideri /
/ Mișcarea nazistă - mișcarea rimânească : asemănări și deosebiri /
Calomniile presei despre legături /

/ Armd.Călinescu , interpelare : atitud. Guv. față de mișc. extremiste /
/ Goga - reluarea discursului (II presa despre prima parte a discursului /
/ PNȚ : Mentalitate , doctrină, ideologie /
/ Ideologia țărănistă : Eminescu / ț.cuzist / ț. literar / ț. naționalist / ț.goghist /
/ Concluzii la PNȚ , avertisment- amenințare/

/ PNL : respect pentru trecut ; merite istorice /
/ Eclipsa liberalismului /
/ Neoliberalismul : acomodarea PNL : protecția muncii naț. - eșec /

/ Procese de elaborare (evoluție) politică /
/ Valurile de popularitate : Averescu / PNȚ / efemer PNL /
/ Noul val : Naționalismul integral / Naționalismul creștin / Conștiință militantă /
/ Goga , diagnostic : stare quasi-revoluționară / soluție : canalizare pașnică /
/ PNC + BPN cer guvernarea României /

Goga / 5 dec.'35 / retro '33-'34

▣ Autoprezentare : lupta sa pentru ideea națională ;

▣ Străinii - marele discurs din martie '34 (PNA)

[LD : amplă autoevocare a semnalelor sale de alarmă , din perioada PNA ,
mai ales lungul său discurs din martie '34 -vezi Fișier **PNA - II**]

"... în cea dintâi perioadă de consolidare a statului , **elementul străin** ,
pe care l-am găsit în toate ramificațiile de Stat, în special în provinciile alipite ,
nu numai că nu a slăbit sub guvernarea noastră , **dar s-a întărit** .

Legea administrativă PNT ...

Am arătat atunci cum **primejdiile unei legi administrative** greșit întocmite ,
ale cărei **urmări nefaste se văd astăzi pe toată linia** , și pe care le-ați constatat și dvs.
Am adăugat că **schimbând chiar această lege** , încă nu veți ajunge **la nici un rezultat** ,
dacă nu veți înlocui concepția însăși care stă la baza ei.

Orașele

" **Datorită acestei legi administrative** , nici **aparatură administrativă** al țării ,
nu se găsește în mâini sigure .În special orașele noastre , **aproape jumătate din orașele**
noastre , **nu au fost și nu sunt supuse aceluși proces de reparațiune națională** ,
care în mod normal trebuia să vină după unire.

Am arătat atunci cum , **în toate orașele de graniță** , conducerea lor, îndrumarea și spiritul lor,
au continuat să fie străine. Prin toate aceste colțuri, **un român nu are impresia** bine fixată
că se găsește în Țara Românească și pe pământ Românesc .

Ramurile economice...

Mergând mai departe, **am dovedit** cum **toate ramurile vieții noastre de Stat**
sunt invadate de străini. **Căile ferate, Poșta, Telegraful și Telefoanele**,
toate acestea sunt împănate încă de oameni ce nu au nici o legătură directă cu spiritul românesc.
Am arătat cum **băncile minoritare** din provinciile alipite **s-au întărit** sub regimul românesc ,
fiindcă **o concepție bancară greșit plasată** le-a dat posibilitatea de existență, alimentându-le
cu reescont într-o vreme când o acțiune patriotică determinată de la **Budapesta le-a ajutat** .

Presa...

Am arătat cu **date statistice** , care sunt o penibilă pagină a guvernării noastre , cum **presa, mișcarea spirituală a minorităților** noastre, **s-au întărit** ; am înfățișat realitatea că **sub regimul maghiar au fost 17 cotidiene** ungurești pe teritoriul nostru, iar **astăzi avem peste 50.**

-Șeicaru : Mai multe ! Numai la Timișoara sunt 50-60 .

-Goga : Este o **eflorescență extraordinară de gazete** , de hârtie tipărită care toate constituie **mijloace de agitație**. Acesta este adevărul , pretutindeni se înmulțește **reacția agresivă organizată conștient împotriva consolidării noastre de Stat .**

Întreprinderi particulare ...

Trecem la întreprinderile particulare. Ei bine, aici românul este ospitalizat ;

toate sunt puse în slujba unui capital străin ,

toate sunt **împănate cu oameni străini** care nu au nimic a face cu noi.

Mișcarea industrială din țară , pe care noi o proteguim, este pe mâini străine.

Am văzut înainte cu un an [1934] la **Parcul Carol** o foarte frumoasă organizată **expoziție**, care a făcut pe mulți să se bucure , fiindcă le-a **creat un joc de iluzii** : iată, s-a întărit industria noastră !

Îndrăznesc să spun că **nu este câtuși de puțin românească această industrie ,**

și că nu poate fi un prilej de bucurie pentru noi, fiindcă **nu numai capitalul este străin,**

înfățișând o **dualitate care se îmbină : este străinul de aici , cu ramificarea de peste graniță ,**

străinul care are **un frate la Timișoara și un alt frate a Budapesta .**

Pentru aceștia nu există graniță ; **ei se organizează pe deasupra sau pe dedesubtul granițelor** noastre , ca să-și servească interesele."(**apluze la PNC și Fr.Rom.)**

Goga / 5 dec.'35 / retro '33

▣ **Starea sufletească a românilor**

▣ **Primatul românesc !**

[**LD : Goga face aceste largi autocitări pentru a justifica continuitatea lui de gândire ; pentru a fixa drumul spiritual -politic care îl va conduce spre doctrina naționalistă ...**]

" Desigur că **organismul sufletească** al poporului nostru **înregistrează totul.**

Nu se pierde nimic în natură , dar nu se pierde nimic nici în lumea imaterială.

Sufletul românesc înregistrează la fiecare pas orice întâmplare și de aceea **starea sufletească**

a poporului nostru se găsește într-o **legitimă surescitare** . [-----]

Pentru a justifica continuitatea mea de gândire , permiteți-mi să vă citesc :

< Este , cred eu, **un sentiment penibil** constatarea că , după 15 ani de țară românească , de unire [-----] pe care o face poporul nostru că **nu este stăpân la el acasă .** [-----]

noi suntem în țara noastră oarecum **puși deoparte .**

Sunt anumite **cercuri de interese** în care se joacă, peste capul nostru, **străinii**

- aceasta a devenit o **axiomă populară - dețin cheia de boltă a vieții noastre de Stat .**

Primatul românesc devine cheia de boltă a vieții noastre de Stat.

Această constatare **nu se strigă din vârful piramidei sociale, ea pornește de jos, vine de la mase, ca un dicton al mulțimilor .** >

Goga / 5 dec.'35 /retro'34

▣ **Revirimentul ideii naționale**

▣ **Perioadă " revoluționară "**

[**LD : Goga reamintește definirea și soluția dată de el acelei " stări revoluționare " , care trebuia canalizată pe căi pașnice , pentru a evita ... " zilele fierbinți " .**

O făcea în calitate de " receptacol" al sentimentului public.]

"Aceasta era **constatarea preliminară**. Iar după ce am ajuns să arăt , **de-alungul câtorva ore,**

toate datele statistice , serioase, lipsite de orice caracter de agitație , **întemeiate pe realități ,**

primite de mine **de la organe de mare răspundere** ale Statului român,

după aceea am tras o concluziune **.Iată concluziunea cu care îmi încheiam atunci**

interpelarea .Ziceam [mart.'34] :

< **Făgăduesc** , în mod categoric, în ce mă privește , simt nevoia sufletească

de a reveni la principiile inițiale ale gândului meu de odinioară ,
cu care vreau să merg pe drumul limpede și neted al ideii naționale .
Eu cred în acest reviriment .Sau vine o biruință a ideii naționale astăzi,
când sentimentul național trece prin cea mai cumplită zbiciuire pe tot Continentul
și angajează sufletul românesc , **sau** , după criza actuală, morală a societății noi
românești , noi vom intra într-o criză de Stat .

Eu cred că suntem într-o perioadă de revoluțiune națională
și deci suntem datori **să o canalizăm pe cale pașnică**, pentru că ,
dacă nu vom izbuti, o să vină zile fierbinți .[-----]

eu cred că suntem datori să mergem pe acest drum[-----] **sunt gata să merg** ,
cu toate consecințele [-----]**să caut ca revoluțiunea sufletească a Românilor**
s-o transform într-un factor de producțiune națională .>
(**aplauze PNC și Fr.Rom.**)

" Înainte cu doi ani de zile **am făcut această constatare** în calitatea mea simplă de
receptacol al sentimentului public. **Cred că omul politic este dator să exprime**
un sentiment general , în orice caz să-l înregistreze.

Eu l-am înregistrat , l-am exprimat atunci și , de atunci , de doi ani ,
opinia publică din țară a mers pe acest drum , mai departe.

Numai orbii nu o văd și numai surzii nu o aud." (**aplauze PNC și Fr.Rom.**)

Goga / 5 dec.'35

▣ **Geneza PNC : naționalismul integral**

▣ **ACCuza : doctrină, românism , apostolat .**

" Din toate părțile **instinctul popular , instinctul de conservare** ,
care , cu înțelepciunea lui, ne-a păstrat în cursul veacurilor , **ne spune :**

Adunați-vă la olaltă , strângeți-vă într-un mănunchi,
toți care simțiți că ideea națională trebuie să fie la baza cugetării voastre politice ,
adunați-vă la olaltă pentru ca **să creați un organ puternic de îndrumare** ,
în sensul național, al vieții politice din țară

" **Eu am ascultat acest impuls** , care venea de jos, și atunci , în mod firesc, normal și logic
ochii mei s-au îndreptat către un om care era **personalitatea reprezentativă** a năzuințelor
politice din țara aceasta , către **Alexandru Cuza** . (**aplauze prelungite la B .P.N .**)

Atunci, **fără să ne târguim, fără să dăm** acel spectacol consacrat oareșicum al **pertractărilor**,
care au fost introduse la noi în țară ca un fel de clișeu de import, **fără să facem târguieli,**
ne-am întins mâna frățește și , coborându-ne în sufletele noastre după vechile temeuri ale
obiceiilor din bătrâni, **ne-am dus la sfânta biserică de la Iași și s-au întins mâinile noastre** ,
strângându-se ca **să nu se mai despartă nici o dată "** (**aplauze la PNC**)

" Vă asigur că între această **apropiere dintre doi oameni,**
nu a fost nici una din contingențele cunoscute ale combinațiilor politice, a fost pur și simplu
o apropiere de la gând la gând, de la suflet la suflet , de la program la program.

Naționalism integral =românism

" Pentru mine, **Alexandru Cuza** reprezenta ceea ce reprezintă în conștiința publică
de o jumătate de veac .Întâi, pe omul care a înfățișat doctrina naționalistă.
Nimeni, deși s-a scris mult, n-a dat într-o carte , care **să condenseze ideea națională**
și să legitimizeze oareșcum teoria eminesciană a românismului integral,
cum a făcut d-sa în scrierile sale și, în special, în careta sa " Naționalitatea în artă " .
Alexandru Cuza a dat o legitimare doctrinară ideii românismului .

lată un prim punct pentru care m-a apropiat de d-sa. "

Apostolat naționalist ...

" Dar , d- ACCuza n-a fost numai un doctrinar , d.**ACCuza a fost un apostol.**

Este mare lucru în țara aceasta în care beneficiile se așteaptă așa de pripit ,
ca **un om de 45 sau 50 de ani să plimbe în viața publică o idee , să nu se despartă de ea,**
și să o strige , tocmai în vremea **când era eclipsată, când era pusă la o parte .**

D.Cuza este omul care reprezintă o continuitate de doctrină în sens de apostolat .

(aplauze la PNC) -**Nichifor Robu** : Trăiască ACCuza ! (aplauze prelungite la PNC)

Dezinteres personal ...

"Dar d-l ACCuza mai reprezintă și altceva: completul dezinteres personal.

După jumătate de veac de activitate politică, în care atâția au fost scoși la suprafața vieții noastre publice, atâta marfă ușoară a trecut pe acest fluviu ,
d-sa nu a avut nici un câștig pentru sine. Este un înalt exemplu de pedagogie cetățenească , pe care această viață o trece generațiilor viitoare " (aplauze la PNC și BPN)

" Iată , domnii mei, în câteva cuvinte , geneza înființării **Partidului Național Creștin.** "
Goga / 5 dec.'35

▣ Geneza Blocului Parlamentar Național

▣ Al.Vaida -Voevod .

" Paralel cu străduințele noastre, s-au găsit și alți oameni care au înregistrat mișcarea moleculară a sufletului românesc, s-au coborât în adâncurile ei și au transformat-o într-un program politic.

" D-l **Alexandru Vaida -Voevod**, după un zburcium de o viață întreagă , s-a găsit în postura omului care dă la o parte , care calcă ca pe niște ruine o mulțime de teorii , pe care le găsește cu totul căzute în desuetudine , se retrage să-și primenească sufletul și își moaie gândul în conștiința populară.

" Ei bine, d-lor deputați, **ne-am întâlnit cu d-sa** și iată geneza **Blocului Parlamentar Național**, al cărui **program l-am citit în fața dvs.** " (aplauze la BNP)

" Nu voi face aici o analiză de program , fiindcă **programul a fost cunoscut, desbătut și trecut în conștiința românească.**

Nu mă voi ocupa de înrudirea organică , existentă între **programul PNC** și **programul BPN** . Pot să vă spun , totuși, că este o unitate de gândire , că respiră aceleași credințe și că se clădește tot pe aceeași doctrină de gândire și simțire românească " (aplauze la BPN)

Goga / 5 dec.'35

▣ Adeziunea frenetică la PNC

"Trebuie să vorbesc în mod **sincer**. De altfel, **sinceritatea** cred că trebuie să conducă toate cuvintele mele în această clipă . Este aproape dezonorant , să te gândești că în afirmarea unei credințe nu poți să-ți dai toată măsura simțirii tale. Eu nu voi opera , deci, cu reticență .

Vă voi spune adevărul .Am fost în multe colțuri ale țării și am căutat să văd cum se reoglindește această străduință programatică a noastră.

Și trebuie să vă spun că , nu numai că **am găsit un ecou**, dar ne-a întâmpinat **o adeziune frenetică , furtunoasă**, aș putea să zic **îngrijorătoare** , în toate colțurile țării , unde am căutat să verificăm termometrul de simțire al maselor populare.

Basarabia ...

" **Cea dintâi adunare** a PNC s-a ținut în **Basarabia** , în acea provincie în care , știți foarte bine, **grație impulsurilor și reminiscentelor din revoluția rusească** , pe urma a **o sută de ani de înstrăinare** , se găseau încă resturi de psihologie străină și o foarte accentuată tendință a luptei de clasă.

" Ei bine, **Basarabia s-a adunat cu zecile ei de mii de țărani** , am văzut-o împinsă de **instinctele ei** cele mai adânci, cele mai organice , **ale sufletului românesc** , și pot să spun că, dincolo de orice interese de partid, **această întrunire** nu a fost altceva **decât codificarea postulatelor naționale** în fața maselor populare .

" **Nu am făcut un act de partid** prin aceasta , **ci am făcut un serviciu consolidării noastre de Stat** " (aplauze la BPN)

Banat ...

" Am trecut mai departe în acel **Banat** , unde se găsește **populația cea mai civilizată a românilor**, unde **țărani au cele mai mari cuprinderi**, unde , din punct de vedere **cultural** , țărani se găsesc **pe cea mai înaltă treaptă** , și am constatat că , acest ținut , care cu **susceptibilitatea lui înregistrează toate luptele de avangardă ale ideii naționale**, se mișcă pe aceeași linie și este călăuzit de același adevăr. "

Bucovina , Moldova ...

" Iar după ce ne-am dus la Cernăuți , acolo am văzut adunându-se masele populare din toată Bucovina , din Moldova de nord și Basarabia, vibrând toate pe aceeași idee a unității naționale ,confirmându-ne nouă, tuturor, categoric și definitiv : Mergeți înainte pe acest drum , noi vă urmăm ! (aplauze prelungite la BPN)

Ardeal ...

" Același lucru s-a întâmplat și la Cluj, unde cetele țărănești , pentru întâia oară, au defilat afișând acest program , cerând executarea lui "

" Iată realitatea, așa cum o văd eu, cum o înregistrez cu posibilitățile mele, adevărul limpede și categoric : România de astăzi , punându-se de acord cu marile mișcări continentale, a intrat pe drumul marilor revendicări naționale "

Goga / 5 dec.'35

▣ Presa " democratică "

▣ Înstrăinată, negustorească, mincinoasă,

[LD : Deși nu împărtășesc doctrina cuzistă, deși sunt iremediabil câștigată pentru democrație, deși sunt pentru o presă liberă și de calitate.... **Goga are dreptate , în mare măsură.**

Atâta caricaturizare , atâta minciună , atâta calomnie ... s-a revărsat în presa "democratică" (presa din Săbindar, cu proprietari și redactori minoritari) contra oricăror idei și manifestări naționaliste românești ! Aș spune chiar că , **prin campanii compromițătoare , a defăimat momente de autentic patriotism ; a demolat prestigiile literare și cariere politice ; făcând victime multe ...** Chiar Goga, ajuns la guvern în dec.'37 , va plăti cu pierderea puterii și cu viața proprie, conflictul lui deschis cu anumită presă . Dar toate la timpul lor.

Noroc cu dezbaterile parlamentare care redau cu fidelitate tot ce se rostește în parlament , încât din ele eu am putut să recostitui niște adevăruri care , din presă , ar fi ieșit denaturate ... Deci va trebui ca această problemă să o tratez cu onestitate , în lumina adevărului ...]

" D.lor deputați, spunând însă adevărul întreg, trebuie să constat că acest unison de gândire populară , eu nu l-am văzut manifestându-se în anumite colțuri de gazetă, și că , dimpotrivă, cei mai mari și cei mai redutabili dușmani ai acestui impuls organic al sufletului românesc , se găsesc la anumite gazete care , pentru mine, sunt o nenorocire națională.

" Există în această țară, în această Capitală, o presă care nu are nimic a face cu trecutul gândirii românești .

Presa noastră n-a fost altă dată, pur și simplu , o presă de sbiciuire sau de înregistrare a opiniei publice , a fost o presă de îndrumare a conștiinței obștești .

Înainte de război, în trecutul nostru, gazetarul făcea apostolat .

La noi în Ardeal gazetarii au fost marii îndrumători ai țării, sunt legați în mod definitiv de destinele acestui pământ .

Trăind într-o țară nouă , plâpândă încă în figurația ei interioară , care desigur , a avut toate justificările de existență , pentru că suntem așezați pe temelia etnicului , țara noastră nu este așezată încă , trebuie să se creeze un spirit public, care nu există încă.

" Ei bine, spiritul public al țării noastre este modelat, îndrumat , de oameni care nu văd în aceasta o îndatorire de ordin moral , care nu au nimic intim cu noi, care nu exprimă sentimentele noastre, care sunt o infuziune de străinism, care reprezintă o logică cu totul dispartată , care sunt îndemnuri protivnice psihologiei acestui popor .

" Ei bine, eu detest această presă și o repudiez din trei motive :

" Întâi, fiindcă nu este făcută de români .

Oameni care n-au loturi în cimitirele românești , cred că pot să îndrume sufletul, impulsul imaterial al gândirii noastre, își închipuie că orice manifestare morală a noastră e patrimoniu lor, se ating de aceasta cu mâinile lor murdare , fac din rotativele lor pur și simplu un mijloc de dărăpănare morală a societății românești .

Eu repudiez această presă " (**Vii aplauze , strigăte de bravo la BPN**)

" **Gândiți-vă** , d-lor, fără nici o notă de patetism special , **faceți o analiză** cu toți împreună, **coborâți-vă în conștiința dvs de buni români**, și întrebați-vă : **este oare cuviincios, este oare util**, ca toate întâmplările, toate resorturile fine ale vieții publice de fiecare clipă , **să fie atinse de către oameni care n-au nimic de-a face cu noi ?**

Presa , sufletul românesc, este o chestiune de familie a noastră . (**aplauze la BPN**)

Noi avem dreptul să vorbim aici , noi trebuie **să punem pe cântar gândul nostru, bun, rău, așa cum este**. Ei bine, **acest lucru nu se întâmplă la noi în presă**.

Ați văzut că alaltăieri [**2-3 dec. , polemicile cu minoritarii**] ne-am găsit într-o **unanimitate de simțire** când cineva a crezut că poate să atingă sensibilitatea sufletului românesc .A răspuns **ministrul de externe**

și **ne-am raliat cu toții la ceea ce a spus el**.V-ați uitat a doua zi în această presă ?

Este pur și simplu **prizărită după o pagină neroadă** , această manifestare de care trebuia să se vorbească atâta !Cât despre umilul vorbitor care este înaintea dvs [**el, Goga**] **nu se face nici o pomenire** , dar el nici nu ține să se găsească înregistrat în această presă . (**aplauze la BPN**)

" **În al doilea rând, îi repudiez fiindcă sunt negustori.**

Ei nu sunt porniți din lumea scrisului.

Vechiul nostru gazetar era un **îndrăgostit de meseria lui**. Măinile pline de cerneală ale lui **Eminescu** , când scria articolele lui de la " **Timpul**" sunt **degete de mucenic**.

Degetele cu perne ale acestor indivizi , care ne stropesc cu cerneală, care sunt bogați, care au case pe bulevarde , nu sunt degete care tremură în căutarea unei idei .

Sunt degete de negustori , pentru ei este pur și simplu tot atât **o întreprindere de cerneală** ca și **o întreprindere de cherestea** , **pentru ei este interesant să strângă bani** . (**aplauze la BPN**)

-**Emil Panaitescu** : Trăiască memoria lui Eminescu și a marilor gazetari !

" **În al treilea rând, îi repudiez fiindcă nu au talent** " . (**aplauze la BPN**)

Talentul nu este un accident de naștere .**Talentul este rezultatul unor elaborări care trec din generație în generație**. **Ca să scrii românește** , aceasta nu vine numai din urma faptului că ai venit în Țara Românească sau că d-ta te-ai așezat aici sau chiar te-ai născut aici. **Ca să exprimi gândul românesc**, ca să intri în perfecta intimitate **a gramaticii și sintaxei românești**, trebuie să ai în urma ta elaborări de generații. **Scrisul este** , poate, **cea mai aristocratică manifestare** , fiindcă aici se cer , oarecum, **impulsuri străvechi**.

Ei n-au putut se familiarizeze cu gândul românesc, deci nu au dreptul să-l exprime.

Și eu vă rog pe dvs , și îi dau voie oricui , ca în mod obiectiv **să facă cercetare** ; vă rog pe dvs **să-mi indicați articole** , scrise de către **acești gangsteri ai presei** (**ilaritate , aplauze**) care **să exprime** în mod real o gândire , să transforme într-un studiu, o problemă.

Nu **se întâmplă acest lucru,este pripeala momentului**, pe care o impune **minciuna cotidiană** " (**aprobări, aplauze**)

" **Iată , d-lor realitatea** .

Și atunci, în mod natural , **acești indivizi văd așa cum văd mișcarea pe care am pornit-o noi**. **Ce a fost d-l ACCuza pentru această presă ?**

Timp de 45 de ani, l-au umplut cu balele lor !

Nu se putea, deci, ca această mișcare naționalistă organică, care are în ea **impulsuri câmpenești**, care vorbește de **ogoarele României**, în care scot capul **țărani quasi-amenințători**, **nu se putea ca aceasta să se reflecte altfel , decât în mod caricatural** , într-o asemenea presă ; dar nu a fost numai caricaturală, dar **au umplut-o de minciuni**.

La fiecare manifestare a noastră, se răspunde cu o minciună ,

pe care caută să o răspândească pe toată întinderea țării.

Chișinău ...

După **adunarea de la Chișinău**, au scris și multiplicat în zeci și sute de exemplare , **că acolo n-a fost mai nimic**, că a venit un anumit **Weber, un neamț, un gazetar** , **el a plătit totul**. **Alexandru Cuza e lefegiu** , și noi nu suntem **decât** pur și simplu niște **executanți ai unor ordine care vin de departe** .

<Poziiunile sunt precizate - spuneau ei - avem un partid politic care se mișcă în orbita Berlinului >

Goga / 5 dec.'35

▫ Mișcarea nazistă

▫ Mișcarea național-creștină românească

▫ Deosebiri și asemănări

" D-lor, mișcarea pe Continent astăzi, întregă, se desemnează în sensul ideii naționale. Pretutindeni ia forme și are metode care aparțin mediului căruia se adresează ;

într-un fel este **fascismul** , în alt fel se vorbește în **Germania** , în alt fel se prezintă mișcarea în **Franța**.

" **Există**, de sigur, **o asemănare de ideologie** , **o înrudire organică** ,

asupra unor **precepte de gândire** , **dar** am mai spus de atâtea ori - și am spus în mod public , fără să se înregistreze cuvântul meu , care răsună în gol pentru acești oameni - **am spus** :

cum putem fi noi național-socialiști , ca în Germania ?

În mod natural **național-socialismul este o doctrină care încarnează năzuințele germane** , pentru ca **ideea națională să-și facă drum acolo**.

Această idee a îmbrățișat **o serie de revendicări socialiste** , pentru ca, cu acestea, **să paralizeze, să înlăture, și să distrugă mișcarea marxistă din Germania** , care luase așa de mari proporții după război.

" **Ce nevoie avem noi** , într-o țară care nu are **nici un fel de manifestare socialistă serioasă** , **să luăm asupra noastră asemenea revendicări ?**

Ce înrudire poate fi , deci, între îndrumările de caracter socialist și socializant , ale mișcării de la Berlin , și mișcările noastre de caracter pur local ? **Nici una** .

Noi suntem o manifestare organică românească, ce se încadrează în

marea ideologie națională și naționalistă a Continentului nostru " (aplauze la BPN)

"Lucrurile acestea sunt lucruri limpezi , de caracter axiomaic.

Speciale lămuriri nici nu e nevoie să se dea.

Goga / 5 dec.'35

▫ Calomniile de presă ...

Cu toate acestea, în fiecare zi noi suntem afișați ca slugi umile ale Berlinului .

Ni se vorbește de **latinitate** , de **naționalism**.

De frontiere pe care am dori să le revizuiem, ni se vorbește într-un ton de iritație profundă , de către indivizi care au fost **sau** în listele lui Gu"nther

[**LD .probabil sub ocupația germană** , când au fost asemenea trădări ;

În altă parte , el nominalizează pe Honigman și Blumenfeld ,

ca prototip de ziaristi calomnioși]

sau în listele lui Kerensky , **sau amândouă** ." (aplauze la PNC)

" **Aceștia vor să dea lecții de naționalism** mie, mâine dvs ; poimâine altora , pentru că obraznicia lor n-are nici o dată hotar ." (aplauze la BPN)

Cluj...

" Am făcut, cum spuneam, întruniri. Am mers, de ex., la Cluj,

și am adunat în jurul nostru **țărani din 7 județe**. S-a făcut aceasta în **văzul public**.

Toată lumea a asistat ; adică, toată lumea: Clujul întreg , și adversarii noștri ,

cine a vrut să vadă a asistat la acest examen de forță.

Ei bine, a doua zi **o asemenea rotativă** iată ce spune :

< **La Cluj, cu ocazia întrunirii antisemite a d-lui Octavian Goga** ,

spre surprinderea generală , au sosit în oraș câteva mii de sași și șvabi ,

în uniforme naziste ; de la gară, au pornit în marș militaresc

spre arena sportivă , unde s-a ținut întrunirea , aclamând pe tot parcursul pe șeful

Partidului Național Creștin din România , cu strigătul de " Heil Goga !" >
(**ilaritate , aplauze la PNC**) Pe urmă, **aceeași rotativă, se miră cum au ajuns la Cluj**
miile de șvabi și de sași în uniforme naziste ; **ce au făcut autoritățile locale ?**
D-l ministru de Interne cum nu s-a mișcat ? **Cum le-a dat voie ?**

Apoi **se ceartă cu sașii și șvabii** . Nu cred sașii și șvabii că acest lucru nu se poate ?

<Cazul de la Cluj merită să fie relevat în fiecare zi ! > Trei -patru zile ,
au împănat țara cu asemenea minciuni, **că s-a strigat la Cluj " Heil Goga !"**

de către **5.000 de de șvabi și sași** .

" D-lor, dvs poate vedeți în mine astăzi un om care reprezintă psihologia turburată
a **ultragierii lui personale**. Credeți-mă , **nu vorbesc numai pentru cauza mea personală** .

Dar această impertinență s-a dus prea departe. Trebuie să-i punem un hotar .

Nu este un sentiment individual , care mă călăuzește pe mine ;

nu vorbesc în numele partidului meu ; **fac apel frățesc** , de la Român la Român, în toată lumea ,
pentru această **profilaxie morală a societății românești** ."

(**aplauze la BPN și PNL-georgist**)

[-----]

Armand Călinescu : interpelare adresată lui Tătărescu / 9 dec '35 .

▀ Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

[LD : atenție ! , între cele două părți ale discursului lui Goga, pe 9 dec.,

s-a consumat **interpelarea lui Armand Călinescu** privind atitudinea gov.

față de **mișcările extremiste** , un avertisment, un " șah" la adresa lui Tătărescu .]

Vezi fișier PNT- XII .

"Pe lângă **necesitatea de Stat** , de data aceasta se adăuga și un explicabil **comandament moral**
pentru acei care văzură căzând pe șeful lor. Ministrul Justiției ceru Adunării , mijloace noi
și înfățișă **un proiect** , care prevedea **sancțiuni grave** , pentru acei care se încadrau în
organizațiuni paramilitare , purtau uniforme și se dedau la **acte de violență** .

Relaxarea...Tolerarea ... Echivocul ... Fraternizarea cu extremiștii ...

Spre **surprinderea generală**, însă, curând după votarea legii ,
numită pentru **Apărarea Statului** , și înainte de a se trece la aplicarea ei ,
se ivesc unele **interesante caracteristici** :

[-----]

Interpelarea ...

" În asemenea condițiuni, **am onoarea de a interpela pe dl președ. al Consiliului**
asupra situației echivoce creată în țară.

Guvernul liberal și-a schimbat politica sa ?

Concepțiunea , pe care o avea despre ordinea internă

și sentimentele de pietate față de memoria lui Ion Duca,

au fost atât de slabe , încât au putut fi abandonate cu atâta ușurință ?

Și pentru care motive au fost abandonate ?

" **Sau guvernul nu se simte destul de tare** pentru a face față situațiunii

și să aplice legile pe care el însuși le-a cerut și le-a obținut ?

" Fie într-un caz, însă, fie în celălalt, **situația creată constituie o gravă primejdie pentru**
liniștită dezvoltare a vieții noastre de Stat.

Pe acest drum, **țara poate intra într-o perioadă de grave frământări ,**

care vor duce la un adevărat război civil " (**mare ilaritate la PNC și Fr.Românesc**)

-**Gh.A.Cuza** : Cine să facă revoluția ? Zipsein ?

-**Armd.Călinescu** : Mai mult de cât atât, **organizațiunile încurajate până astăzi,**

nu se sfiesc a-și arăta preferințele lor pentru o nouă orientare a politicii noastre

externe și aceasta, în momentul **când situațiunea internațională**

este atât de îngrijorătoare și când **noi trebuie să avem o atitudine limpede.**

" **Guverni Tătărescu și-a luat o gravă răspundere prin politica echivocă**

pe care a urmat-o până azi, **care a primejduit interese superioare de Stat .**

Goga / 9 dec.'35

▣ Reluarea firului...

▣ Presa " străină " !

Zei nu-l favorizează ; regretă că a fost nevoit să întrerupă cuvântarea ; o cuvântare are un ritm interior , el nu va mai relua cele spuse . Reâmprospătează , totuși , unele lucruri .

Atrage atenția că **afirmațiile sale despre presă nu au avut nici o rezonanță .**

" Nu. d-lor ! **tot zbulciumul meu de la această tribună , pentru a arăta țării că se cere o presă care să pornească de la sentimentul general al țării , să-l înregistreze, care în directivele ei să fie îndrumată de vechile tradiții ale găzetăriei românești.**

Această presă le-a calificat pur și simplu un fel de rățoială ,

aplauzele dvs o furlandiseală și toate frământările noastre pentru ideea națională , pentru dânșii , un amuzament [-----]

Eu cred că **țara aceasta a noastră** , din punctul de vedere al ideii naționale,

a intrat în perioada de reparațiune . Această reparațiune, înseamnă **rectificarea multor stări anormale** de la noi, iar **pentru această presă , înseamnă un început de plată și răsplată .** (aplauze la BPN) [LD : când Goga va ajunge la putere, printre primele măsuri

ce le va lua , va fi suprimarea ziarelor din Săringar !] [-----]

Goga / 9 dec.'35

▣ Concluzii privind PNȚ

▣ Avertisment : naționalism totalitar

[LD : termină această lungă analiză a PNȚ , fără să se pronunțe cu privire la :programul PNȚ ; reformele preconizate ; potențialul său de guvernare ; Maniu și ardelenii ; etc etc.

Abordare literar -psihologică . Mai mult pamflet , decât analiză.

La capătul analizei o formulă pe care încă nu o explică : **naționalismul totalitar .**]

" D-lor, mă opresc aici la această analiză și mă rezum , zicând că **am avut nevoie de o pace socială în Țara Românească , am avut nevoie de liniște ca să clădim.**

Concepția normală nu poate să fie decât un naționalism totalitar ,

care ține toate clasele laolaltă , și , într-o perioadă de liniște , creiază statul român care este pândit de dușmanii din afară și de dușmanii dinăuntru.

Lupta de clasă în asemenea împrejurări ,

este păgubitoare , este în **contra interesul Statului Român.**

Dvs sunteți răspunzători pentru acest trecut , al urei declanșate,

într-o vreme când aveam nevoie de repaus pentru muncă.

Dvs , cred că pe viitor va trebui **să vă potoliți această linie de agitație** pe care ați inaugurat-o.

Dacă nu o veți face, se va însărcina viața politică , ea însăși, să vă dea răspunsul "

[-----]

Goga / 9 dec.'35

▣ Procesele de elaborare politică.

▣ Valurile de popularitate

[LD : ... Goga este ... obosit. Spune că atât coardele sale vocale , cât și răbdarea auditorilor , au fost puse la grea încercare . Ajuns la partea finală a discursului , **Goga își pregătește ținta : adjudecarea guvernării.** Alege ca **prim argument , popularitatea**]

" Cred că **țara noastră** astăzi este într-un **proces de elaborare interioară.**

Viața politică este **o fluctuațiune permanentă** .Adevărurile de azi , sunt desmințite mâine.

Noțiunile nu sunt permanente , ele sunt într-o continuă evoluție.
Și atunci eu găsesc că țara noastră este în plin proces de elaborare politică. "
În mod rezumativ, o sinteză , a valurilor de popularitate

[-----]

Noul val : naționalismul integral !

" Dragii mei, ca român vă spun : analizați fenomenele sociale , fenomenele de simțire din această țară, uitați-vă împrejurul dvs, și constatați adevărurile .

Ne aflăm în fața unui val nou , puternic și primejdios, aproape ; este valul ideii naționale (**aplauze la Blocul Parlamentar Național**)

"Acest val , domnii mei, vine de jos, se degajează din cadrul sentimentelor populare ;

două din cele mai primordiale , cele mai puternice instincte ,

se pun la contribuție astăzi de către masele populare :

instinctul diferenței de rasă , pe de o parte ,

instinctul religios, de altă parte .

" Sufletul poporului român simte astăzi

- a plătit-o scump ca să ajungă la această învățătură ! -

adevărul că el este o entitate organică , în care nu se încadrează străinii ,

și simte nedreptatea provocată de către această invazie de străini.

" Iar , pe de altă parte, străvechiul simțământ religios al poporului român,

simte diferențierea de religie."

Goga / 9 dec.'35

▣ Naționalismul - creștin = conștiință militantă

" Încadrați în noi înșine, diferențiindu-ne de alții , ne-am adunat laolaltă;
se întâmplă în mod întârziat , ceea ce s-a petrecut pe continent de atâta vreme .

Sufletul românesc astăzi și-a creat o conștiință militantă de națiune.

" Ne-am adunat cu toții, se pun la cântar marile adevăruri de existență organică
a poporului românesc. Acesta este adevărul. (**aplauze la Blocul Parlamentar Național**)

Domnii mei, aceasta vine de jos. Dar dvs sunteți oameni politici, înregistrați adevărurile.

La acest val de jos, se răspunde din toate colțurile țării.

Nici o dată nu a fost atâta sensibilitate și a maselor, și a claselor intelectuale,

în înregistrarea fenomenelor naționale.

Ați văzut ieri la Barou, d-lor ! Eu, vă spun sincer, fiindcă era vorba de avocați,

eu ziceam : avocații reprezintă tranzacția , prin definiție ;

și ziceam : acolo mai greu o să-și facă drum această idee elementară ,

care stăpânește totul. Și ați văzut dvs că , pur și simplu,

pe această idee a fost avalanșe .

" Pe deasupra blockhause-urilor din București, pătrunde instinctul național organic, instinctul
care a făcut războiul, instinctul care ne-a păstrat pe noi

și care trebuie să ne dea biruința de mâine. (**aplauze la Blocul Parlamentar Național**)

Mâine vor porni toate clasele intelectuale , vor porni medicii, vor porni inginerii,

vor porni farmaciștii , toți acești nedreptățiți , care , fiecare, se găsește în colțul lui ,

băieții de țărani, care au fost împinși acum la școală, care au mers din toate colțurile

țării , călăuziți de o foame de învățătură necunoscută încă,

toți își așteaptă rosturile lor în colțul lor de foame , de lipsuri și de cruntă mizerie.

Într-o vreme când toate stațiunile noastre sunt pline de oameni arhisătui ,

care își plimbă impertinența și zgomotoasa lor satisfacție. "

Goga / 9 dec.'35

▣ Stare quasi - revoluționară

▣ Canalizare pașnică ...

▣ Guvernarea României !

[LD : atenție ! stenograma înregistrează în acest final de discurs , **doar aplauzele PNC.** Nu știu dacă aceasta are sau nu vreo semnificație. Chiar și atunci **când Goga invocă numele lui Vaida , aprobarea apaludată vine tot numai de la PNC** Chiar și atunci când, cu un ton amenințător, **Goga cere guvernarea României , în numele PNC și al BPN , aplauzele vin numai de la PNC .**

Să-și fi depășit mandatul ? Oricum , și de data asta , privind **diagnosticul țării, pronosticurile sale, ele vor primi o confirmare , chiar dacă ... va mai aștepta încă 2 ani !]**

" Ei bine, toți vor începe . **Este marea rețea, marele angrenaj de simțire, pe care și-l prepară un popor, când se află la o răspântie a istoriei lui, și când vrea , în mod categoric, să facă o schimbare "**

" Spuneam la începutul cuvântării mele că este o stare quasi -revoluționară. Da ! **Și datoria noastră este să canalizăm în mod pașnic această revoluție.**

No vrem să integrăm poporul românesc , întârziat în prerogativele lui normale, în popor alcătuitor de Stat .

" Să nu se sperie nimeni. Acesta este capitolul întâi , și al doilea poate să fie **capitolul de toleranță ; dar nu invers : toleranța transformată în slăbiciune , pe care s-o plătim noi ."**

(**aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)**

" De aceea, nu vă mirați că oamenii politici cu răspundere, oameni de ex. ca **Alexandru Vaida - Voevod (aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)** oameni care au avut toate onorurile în această țară, toate satisfacțiile, despre care nu mai poate fi vorba de un proces individual de satisfacțiune , oameni ca dânsul, **au înregistrat această pornire.**

" Ea nu este a lui Vaida , ea nu este a noastră ; **este a țării, vorbește țara , noi o girăm numai cu numele nostru ,** i nu vrem altceva

decât s-o canalizăm în mod pașnic (aplauze prelungite la Partidul Național Creștin) să înțeleagă cu toții că **trebuie să punem ordine în această țară**

și că **ordine nu se poate pune , decât avându-se în vedere această valoare națională a poporului nostru .**

" **Nu mai există altă evanghelie pe pământul românesc , decât evanghelia credinței naționale !"**

(**aplauze prelungite la Partidul Național Creștin)**

" **Cine se va împotrivi ei, are să fie măturat ! "**

" Eu nu sunt aici un competiționar de guvern [**LD - ei . dar ce este ?!**]

Eu sunt aici omul care constată **o stare sufletească a unei țări.**

Eu vă pun această realitate în față.

De sigur că va fi greu pentru acela care va veni mâine la guvern , când va trebui să dea satisfacție ;

satisfacțiile vor trebui să meargă în mod normal în etape .

Dar , fără de aceasta nu se poate .

Acesta este valul ; aceasta este avalanșa și , de pe creasta acestul val, Partidul Național-Creștin și Blocul Parlamentar Național , cer guvernul României ! "

(**aplauze prelungite și îndelung repetate la Partidul Național Creștin ; strigăte de bravo de pe băncile PNC ; membrii PNC , în picioare , ovaționează pe orator)**

O.Goga / 5 și 9 dec.'35

14.) **P.C.Andrei (PNȚ) , discurs la mesaj,/ replică lui Goga / 10 dec.'35**

(DAD, MO 10, șed. din 10 dec.'35, p. 153- 160)

[LD : din păcate , nu este un discurs la mesaj , ci este o replică, punctuală, la discursul lui Goga. Altfel , pentru explicarea **doctrinei țărăniste, un punct de vedere sociologic.**

Îi va face și el **lui Goga , un profil moral-politic ucigător - pentru a-l apăra pe Mihalache .**

Va încerca să provoace **zâzanie între Goga și Cuza, între Goga și Vaida ,**

între **vaidiști și ex-lupiști** ... scormonind ziceri și episoade din trecut , când erau adversari, provocând "dezvăluiri" și "demascări" reciproce , ntre grupurile răzlețite de PNTJ . Este adevărat, cu citate din diverși filozofi și politicieni străini ; este adevărat, mai făcând puțină lumină în chestiunile de doctrină țărănistă .]

Doc.integral - **fișier PNTJ XII**

[-----]

Petre Andrei / 10 dec.'35

▫ Stat național-creștin ?!

▫ Naționalismul PNTJ

" Pentru noi , țărănismul este un punct de plecare .

El trebuie să fie așa, și, pe baza lui , să se construiască noul stat național.

-**Leon Scridon** (PNC Bravo !

-**PCAdrei** : Nu pricepi ?

-**GACuza** : Acum abia ai ajuns la statul țărănesc. Vorbește ! (**apluze la PNC**)

-**PCAndrei** : Am spus și repet, d-lor : **nu ură de clasă , dar nici ură de rasă.**

Eu nu pricep cum un partid, care se intitulează național-creștin ,

și care pune **la baza programului** său instinctul religios,

- eu aș spune **sentimentul religios**, pentru că **nu este vorba de un instinct** -

dacă ar fi aici dl Goga mi-aș permite să-i **dau o recomandare** la lectură ,

fiindcă d-lui își permitea , cu atâta liberalitate , să ne facă nouă recomandări-

să citească pe Strauss care arată că **nu este vorba de instinct ci de sentiment** -

cum poate acest partid , pe baza sentimentului religios creștin ,

a creștinismului **care proclamă iubirea de oameni** ,

să propage ura distrugătoare și ucigașe ? **Nu înțeleg acest lucru.**

- **N.Robu** :Dta în ce limbă l-ai citit pe Strauss , că nemțește nu știi (**ilariate**)

-**PCAndrei** : Am să vin să primesc lecțiuni de la d-ta ...

" Punerea elementului românesc în valoare , în situația economică și culturală,

ca să reziste concurenței oricui, înlăturarea tuturor piedicilor și greutăților ,

care au atârnat greu de piciorul elementului românesc, **acesta este naționalismul nostru** ,

nu un naționalism de distrugere și de demagogie pentru captare de voturi ,

ci un naționalism creator ."

Petre Andrei / 10 dec.'35

▫ Problema evreească

Am citat atât de des astăzi pe dl prof.Cuza , care a simțit situația.

Nu i-am văzut nici o dată soluția - pentru aceasta noi am fost totdeauna în divergență

cu d-sa - **n-am văzut soluția pozitivă și creatoare** .

Nu este deajuns să predici uciderea sau distrugerea jidanilor ;

ci trebuie să arăți ce pui în loc, și cum crezi statul nou.

-**Nich.Robu** :Este regretabil că d-ta **nu vezi un neam întreg gata să facă aceste lucruri**. Contești nației românești dreptul de a conduce țara aceasta ."

[-----]

Petre Andrei / 10 dec.'35

▫ Portretul moral-plitic al lui Goga

[LD : **Petre Andrei** folosește " piesa forte" contra lui Goga : politica sa față de minorități în timpul guvernării Averescu. De data asta cu mai mult efect , împușcând doi iepuri de o dată :

invocă opinia lui Vaida , din 1926, care , pe atunci , condamna politica lui Goga ;

Dacă aceasta poate fi considerată, totuși , armă politică prof Andrei merge prea departe când atribuie lui Goga intenția de a moșteni succesiunea bătrânilor Averescu sau ACCuza .

LD : atenție! supratitlurile îmi aparțin]

" Statul național trebuie să fie grija noastră, a tuturor.

Fiecare națiune, un Stat, fiecare stat, o națiune,

se pare că este crezul veacului în care trăim."

Incosecvențele lui Goga ...

< Toleranța criminală a străinilor care au lovit și slăbit Statul românesc, trebuie să înceteze ! > spunea ieri dl Goga.

" Da, suntem de acord. Mi-aș permite, însă, să pun o întrebare d-lui Goga, și-mi pare rău că nu este aici : de ce el, care a guvernat de două ori, și a deținut posturi de răspundere , fiind și ministru de Interne, a admis mai degrabă această toleranță ?

A avut puterea și nu a făcut nimic. "(aplauze la PNȚ)

" Am în fața mea interviul d-lui Vaida -Voevod din 25 mai 1926 , în care constata lucruri dureroase . Citez numai câteva pasaje :

< Ceea ce se întâmplă , însă, este rezultatul unui copil din flori , născut dintr-o fantezie cu o mentalitate cazonă . Spre a putea dobândi cota de partid majoritar, - firește este vorba de partidul dlui Averescu , în care dl Goga este ministru de Interne - a încheiat pact cu naționalitățile minoritare , cu germanii din întreaga țară , și cu șvabii din Banat și cu cei din Basarabia, cu Magyar Parti condus de magnații reacționari cât și cu evreii ardeleni. >

(aplauze la PNȚ ; proteste la PNCși Fr.Rom.) Mai departe :

< În județele cu minoritățile intolerabile maghiare ori germane [-----] se bucură de libertate nelimitată , și , în același timp, organizațiile și candidații partidului nostru , sunt împiedicați să ia contact cu masa electorală .>

Mai departe **< în timp ce contele Teleky și Bernady ,[----]**

se pot organiza , pot face întruniri [----] nu-i deranjează jandarmi [---] pentru că ei nu aparțin mocanilor valahi . >

Dar d-lor, mai departe, tot dl dr Alexandru Vaida -Voevod, în ședința Camerei

din 3 iul.1926 , spunea : **< S-a reconstituit în Ardeal , grație d-lui Goga, " Unio trium nationum " , adică Ungurii Sașii și Secuiei , și al patrulea,**

colac peste pupăză , evreii , contra românilor. > (aplauze la PNȚ)

[LD : Petre Andrei mai citează din cuvântarea lui Vaida ,

și alte pasaje " demascatoare " la adresa lui Goga , din 1913 ...]

" D-lor, sunt silit să constat măcar atâta : că naționalismul poetic atât de frumos

al d-lui Goga , nu s-a extins de loc asupra omului politic Goga , **decât în ultimul moment.**

Petre Andrei / 10 dec.'35

15.) ACCuza (PNC) , discurs la mesaj ,12 dec.'35

Vict.Iamandi, Aurelian Benteoiu ,Eug.Titeanu , Valer Pop- intervenții, replici.

I.Mihalache, dr.Lupu, Petre Andrei, Virg.Magearu - intervenții -replici .

(DAD, MO 12, șed. de joi, 12 dec.'35, p. 200 - 215)

[LD, 17 mai 2003 : atmosferă de nervozitate. Sunt mulți înscrisi la mesaj, și se dorește încheierea dezbaterilor. **Grupul PNC** se manifestase zgomotos și agresiv.

Pe 29 nov. , **Gh.A.Cuza** prezentase **Programul PNC** (14 iul) iar **O.Goga** prezentase **Programul BPN**, care îl angaja și pe **Al.Vaida -Voevod ;**

O.Goga , rostise un discurs la Mesaj imens , în două reprize (5, 9 dec.)

Atât în programe , cât și în discursuri, **PNC cerea guvernarea.**

Nu dezbate chestiuni legate de guvernare, ci...doar **platforma naționalistă**, din toate unghiurile , , în care cereau rezolvarea "**problemei jidănești** " .

Cu discursul său, ACCuza ...încheie ciclul . Tot ce au avut de spus, se spusese.

Doc.integral xeroxat ; problematizat- **fișier LANC IV - PNC - I -**

/ Profeție, argumentare , revendicare : **guvernarea PNC/**

/ Autobiografie politic -parlamentară , **1893- 1895 : problema jidănească /**

/ Autobiografie politic -universitară, **1895-1914 : creștinism + economie politică /**

/ Răzbumare și victorie : **triumful ideii naționale**

Hitlerismul în Germania ; crearea PNC ; victoria naționalistă în Baroul Ilfov;

/ **Doctrina cuzistă antisemită** - premergătoare hitlerismului ; revendicarea unei întăietăți : **1889 /**

- descalificarea PNL ca partid "național" ;
- dizidența Cuza în P.Conservator : pro-Bărnăuțiu , anti-Maioreescu ;
/ Doctrina cuzistă : **legea naționalității** - definiții, principii , scop .
/ **Jidanii = națiune parazitară** /
/ **Soluția** problemei jidănești : **eliminarea națională și internațională** /
/ **Jidanii din România : 1568 - 1914** /
/ Problema jidănească în **epoca constituțională, sub domnia partidelor** /
/ Doctrina cuzistă : **clasa de mijloc și pericolul jidănesc** /
/ Doctrina cuzistă : **orașele , pericolul jidănesc** / partidele complice: **PNL, PRT, PNT** /
/ Colonizarea evreilor în Basarbia - cazul **Jewische colonisation** , 1935 /

Polemici și controverse

Cuza - Mihalache -Titeanu - Bentoiu-Valeriu Pop : **Legea circulației pământurilor** .

Bentoiu -Mihalache : **întărirea elementului românesc în politicile PNL, PNT**

Cuza -Bentoiu : **orașele și problema jidănească**

Cuza -Madgearu : **evreii din PNT** ; **tacticile PNT -presiunea maselor**

Goga -Lupu- Mihalache : **diversiunea antisemitismului**

/ **Guvernarea PNC : necesitate națională** ;

/ **Program PNC : rezolvarea problemei jidănești** ;

/ **Politică externă : aliați pentru rezolvarea problemei jidănești** ;

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35 / **retro ' 1893 - 1934** /

▣ **Autobiografie politic -parlamentară**

▣ **Problema jidanilor**

[LD : voi rezuma câteva informații ; voi reține ceea ce avea importanță pentru momentul 1935 ; voi reține unele filiațiuni, culise, din viața partidelor ...

Bătrânul este - cum s-o spun ? - un om dominat de o obsesie ?]

Experiența lui de **43 de ani parlamentari**, cunoașterea situației, această realitate care domină lumea , îl determină să facă această **profeție**.

"Ideea națională triumfă -și el a fost un **luptător sincer și constant** pentru ideea națională.

[-----]

"Eu mă bucur să **constat că la 1895** , acum 40 de ani,

eu eram creatorul și adevăratul părinte al naționalismului țărănesc.

Tachinările Cuza -Lupu ...

Am un singur regret : **copii pe care îi am** , nu mă ascultă,

cum sunteți dvs, PNT (ilaritate) ; căci dacă dvs m-ați asculta pe mine,

ați fi făcut cu adevărat un partid național și țărănesc ,

al apărării țărănimii împotriva jidanilor, care sugrumă și distrug nația românească.

-dr.Lupu : **Noi apărăm nația românească împotriva tuturor exploataților .**

-**ACCuza** : **Vorbă care vă servește ca să acoperiți pe exploatații jidani !**

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▣ **Răzbunare și victorie**

▣ **Triumful ideii naționale**

▣ **Rezolvarea problemei jidovești în Germania .**

[LD : nu știu dacă voi aborda chestiunea **psihanalitic**.Dar dacă aș voi, aș putea-o face .

Frustrările lui - că nu s-a mai putut alege parlamentar 20 de ani , că a fost dat afară din învățământ, puteau să-l marcheze până într-atât încât **să dorească să se răzbune** .

Dar prefer să nu fac atari speculații și să cercetez mai bine **contextul politic internațional** , de care vorbește chiar el : **hitlerismul din Germania** .]

" Vă puteţi închipui **ce putea însemna pentru un altul** , cu un temperament mai puţin combativ decât al meu : **îl putea lovi toate damblale din lume.**

Pe mine aceasta nu m-a clintit din drumul luptei mele, ci m-a făcut să rezist mai departe , ca să ajung aici [LD :în cariera politică], pentru a răzbuna oricând această insultă care s-a adus , nu mie, ci adevărului ştiinţei şi universităţii " (**apluze la PNC**)

" Au trecut şi aceşti ani. **Ce este astăzi ?**

Pentru mine este astăzi răsplata întregii mele trude.

Stau şi privesc în alte ţări - nu numai la noi - ţări mari , ţări de cultură [**Germania, Italia**] , şi văd că **ceea ce am gândit şi susţinut eu, s-a realizat acolo**

şi dacă au realizat acele ţări , **în sfârşit vom realiza şi noi.**

" Problema care mă preocupă şi despre care voi vorbi imediat ,

a fost rezolvată în Germania şi ,

cu riscul de a fi taxat încă o dată că fac uneltiri hitleriste ,

eu îmi exprim **întreaga admiraţie şi recunoştinţă** către acel genial conducător politic care este **Adolf Hitler** şi care singur a avut curajul în timpul nostru ,

să rezolve problema iudovească , așa numai cum ea poate fi rezolvită."

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▣ **Victoria naţionalistă la Baroul Ilfov.**

" Pe lângă aceasta, oare **mişcarea din ţară** nu dovedeşte că

a triumfat ideea de la care am pornit eu ? S-au făcut alegeri la Barou.

Ei bine, **la baroul de Ilfov a triumfat lista** care reprezintă **elementul naţional românesc** , în lupta împotriva străinilor care au invadat barourile din toată ţara . "[-----]

" Dlor, este altceva ; nu ruşine, **onoare tinerimei care a susţinut cauza naţională**

în Baroul Ilfov. **Onoare Baroului de Ilfov, onoare d-lui Istrate Miclescu , eminentul maestru,**

care s-a pus în fruntea acestei lupte , şi prin alegerea lui zdrobitoare ,

a elberat Baroul de Ilfov , şi cu el, Barourile din toată ţara " (**apluze la BPN**)

" Iată ce înseamnă mişcarea naţionalistă , pentru care eu am luptat

şi care astăzi triumfă pe deplin. "

ACCuza / 12 dec.'35 / retro 1889 /

▣ **Doctrina cuzistă - înainte de doctrina hitleristă**

" În deosebire de dvs , **singurul partid** care are o doctrină precisă, ştiinţifică, este.... **numai Partidul Naţional Creştin.** [-----]

1889! Naşterea lui Hitler !

" Prin urmare, era **februarie 1889** .Când s-a născut Hitler , ştiţi sau nu ? **La 20 aprilie 1889.**

Vă să zică **nu puteam să iau de la Hitler ceea ce eu scrisesem**

cu patru luni de zile înainte ca el să se nască . (**apluze la PNC**)

Şi presupun că nu imediat după ce s-a născut , a făcut el teoria, pentru a i-o fura eu. (**ilaritate**)

ACCuza / 12 dec.'35

▣ **Doctrina PNC : naţionalitatea .**

[**LD : cam lungă definiţia lui, dar destul de exhaustivă. Dacă nu ar fi fost atâta ridiculizat pentru obsesiile sale , definirile, argumentele, exemplele sale sunt logice şi consistente.]**

" **Doctrina** noastră se bazează pe adevărul **legii naţionalităţii** ca **lege naturală** ,

şi eu am formulat această lege zicând : **naţionalitatea este puterea creatoare a culturii umane, cultura puterea creatoare a naţionalităţii .**

" Toate culturile , câte există, se datoresc naţionalităţii.**Ce este naţionalitatea ?**

Eu zic : **naţionalitatea este puterea sângelui unificat sau rasa.**

În ce fel şi **cum lucrează naţionalitatea** la crearea culturii umane ?

Vă răspund : **prin naţii . Ce este o naţie ?**Definiţia mea : [**se autocitează**] :

" Naţiunea este totalitatea indivizilor de acelaş sânge sau rasă , cultivând acelaşi pământ,

și formând , prin coeziunea lor naturală , **aceeași ființă colectivă** ,
cu economii și **organe proprii** , care sunt **clasele sociale și Statul** ,
cu **aceeași istorie și tradiție** , cu **aceleași interese** prezente și cu **aceleași aspirațiuni** de viitor ,
ființă care se păstrează din instinct până ajunge la conștiința de sine
și la **voința de a fi în întregime ea însăși** , dar care , în toate timpurile ,
își afirmă naționalitatea sa , a cărei expresiune imediată
este **limba , religia , dreptul , literatura , știința** ,
dovedind astfel că există o lege naturală a naționalității ,
cu putere creatoare a culturii umane , prin realizarea **ideilor ei supreme** :
binele , adevărul și frumosul în forme originale " (aplauze la PNC)

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▫ Jidanii = națiune parazitată.

" Națiunea este o ființă stăpână pe un pământ determinat , pe care-l cultivă și creează
cultura umană , în forme originale naționale.

De la această lege a naționalității , este o singură excepție în lume : Jidanii.
(**ilaritate**) Jidanii sunt o națiune fără pământ. Din cauză că sunt o națiune fără pământ ,
sunt o națiune parazitată. Din cauză că sunt o națiune parazitată , se așază , ca toți paraziții ,
pe trupurile altor națiuni , și le mănâncă. Națiunile acelea , la un moment dat , încep a se
scărpină , pentru ca să se scape de paraziți . (**mare ilaritate ; aplauze la PNC**)

Vă pot spune dvs că noi , în momentul de față , **ne găsim în epoca scărpinării .**

(**mare ilaritate ; aplauze la PNC**) [-----] cum se poate , cum se face să existe
această abatere de la legea naționalității care stăpânește întreaga omenire ?

Cum se explică ? Datorz explicațiune , și din explicațiune veți vedea , **veți deduce** ,
în mod matematic , **soluția problemei.**

D-lor , jidanii sunt o națiune profesională , adică o națiune a cărei existență este **stăpânită în
mod absolut de credința ei religioasă** . Care este credința religioasă a jidanilor ?

Este că ei sunt **poporul ales de către Dumnezeu lor , lahu , ca să stăpânească omenirea
întreagă , toate țările** . În consecință , ei trebuie să-i fie lui **popor sfânt "am codeș"** și
să nu se amestece cu nici o națiune , pentru ca **să poată cuprinde tot pământul , toate țările
și toate națiile , nimicindu-le** . D-lor , regret că această Cameră nu este o academie teologică
sau sociologică pentru a putea intra în dezbateri și a aduce toate textele care dovedesc această
concepție . Dar d-lor , un lucru este sigur : **jidanii stăpâniți de aceste legi ale religiei lor ,
au trăit în toate țările , nu s-au asimilat nicăieri ,
și au sfârșit totdeauna prin a fi dați fără de pretutindeni .**

Sunt stăpâniți de organizațiile lor , așa zise "comunități" , cărora trebuie să se supună ,
pentru că , dacă nu se supun , sunt supuși la pedepsele cele mai grave ,
dintre care afurisenia , adică excluderea , "herem" , cum zic ei , joacă rolul principal.

Iată ce însemnează jidan și iată pentru ce suntem în perpetuu conflict cu jidanii ."

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▫ **Soluția problemei jidănești**

[LD : Parlamentul românesc îl ascultă pe Cuza amuzându-se , ca și cum ar asculta o poveste .
Nu era , cred eu , un semn de neseriozitate , de cinism sau de xenofobie împărtășită , dar păreau
atât de năstrușnice soluțiile lui Cuza ... încât râdeau .

Cu mentalitatea ce a avut-o omenirea după holocaust , nu se pot judeca mentalitățile de atunci .
Decât la justa lor punere în judecată]

- **ACCuza** : prin urmare , clar : **jidanii reprezintă un caz de călcare a legii naționalității .**

Care este așa dar **soluția problemei jidănești** ? Nu este decât una :

restabilirea în drepturile ei a legii naționalității . Lămurit , științific , nu pe impresii .

" Ei bine , cum se restabilește legea naționalității față de jidani ?

Prin eliminarea jidanilor ! (**aplauze la PNC**) Eliminarea jidanilor în ce fel ?

Eliminarea națională , cum am început să procedăm noi acum , **să-i scoatem din toate ramurile**

unde s-au vârat ca paraziții , pentru ca să le demonstrăm că n-au ce căuta în mijlocul nostru ;
și **eliminarea internațională .**" [-----]

Cum or sta acolo, treaba lor, nu ne interesează. Dar în ceea ce ne privește pe noi,
pe pământul nostru n-au ce căuta . Clar și categoric.

**Și dacă nu înțeleg aceasta ,au s-o vadă ei, cum au văzut-o în Spania, în Anglia,
și cum o vor vedea-o în curând , pretutindeni.** [-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Doctrina PNC : clasa de mijloc

▣ Problema jidănească

[LD : mi se pare foarte interesant acest pdv, în orice caz , mai interesant decât al țărăniștilor !]

Voise să-l întrerupă pe Grigore Iunian (cu o zi înainte) privind orașele... Explică acum :

" Apoi orașele știți ce sunt ? Sunt **centre de formațiune a puterilor națiunii.**

Din rândul populației rurale , se ridică neconținut către orașe ,
elementele cele mai selecte și mai bune ale țărănimii.

În orașe, se creează prin cultură , **clasa de mijloc, prin meserii și comerț,**

și ajunge să formeze **clasa conducătoare științifică, literară , artistică , economică și
politică** , așa precum se găsește aici, pe aceste bănci.

Iunian a ținut un discurs care nu are nici o valoare pentru un om care știe să cugete !

[----- Invazia jidanilor , regulamentul Organic, 1834 -----]

De ce se vorbea despre " vătămarea pământurilor" de către jidani ?

" Pentru că pe vremea aceea existau **bresle creștine**, care trebuie reînființate

- și **voi stăruți din toate puterile mele să reînființăm bresle creștine** (**aplauze la PNC**) ,

și să le strângem în jurul Bisericii , așa cum a fost înainte ."

[-----presa jidănească corupe și confuzionează -----]

" Și atunci, vă dați seama, dacă aceasta este situația - revin la ceea ce întrebam eu :

ce facem cu orașele ? se naște o altă întrebare :

dacă **este o mai mare problemă decât problema jidănească ?**

Cred că această problemă, azi, le cuprinde pe toate , căci nu văd altă mare problemă,
decât problema jidănească ." [-----]

- Mihalache -Bentoiu - Valeriu Pop 12 dec.'35 , retro 1929 /

▣ **Legea circulației bunurilor**

▣ **Înstrăinarea pământurilor în Basarabia.**

[LD : vezi mai sus opinia lui Cuza, răspunsul lui Titeanu, care au provocat explicațiile lui
Mihalache .Mie îmi ajută să clarific această contestată și mult comentată lege]

-Mihalache : Ori lipsa de informație, ori lipsa de discernământ, ori o simplă inadvertență,
ori lipsa de bună credință , se vede că **Legea circulației bunurilor** , nu este cunoscută .

Scopul legii a fost tocmai ca să asigure această circulație exclusiv în mâna țărănilor

(**aplauze PNȚ**) Și, pentru că **nu am găsit o altă formulă** - și aici fac apel la juriștii cei mai buni
să găsească o formulă mai potrivită , care să se încadreze în textul constituțional - decât aceasta
: "**muncitori manuali de pământ**" , care , **cu alte cuvinte spune :**

țărani români de categoria celor puși pe tablele împrumutării .

S-ar putea întâmpla ca , în această categorie de "muncitor manual de pământ"

să intre și câțiva evrei , care erau , ralmente , muncitori manuali.

Recunosc, **exigențele d-lui prof.Cuza nu ar fi împlinite** și admit cea mai severă critică
din acest p.d.v, că, prin această definiție,

s-ar putea să cumpere pământ țărănesc și câteva zeci sau sute de evrei

care se ocupă cu cultura pământului , personal și manual.

Dar bine, d-le ministru, **tocmai acum v-ați găsit dvs să-l puneți în posibilitate și**

să-i inventați muncitori manuali de pământ , dând autorizație societății evrești ,

din Basarabia , fiindcă scopul acelei asociații , *Jewische Colonisation* , a fost să pună capital și inventar la îndemâna muncitorilor de pământ ca să cumpere pământ.

Și mie mi s-a făcut o astfel de cerere și am refuzat . Dvs ați aprobat ! (**aplauze la PNȚ**)

S-a spus că s-a vândut la evrei pământ . **De ce** ați pus în posibilitate pe acei evrei să cumpere pământ , adică **de ce** ați dat autorizație acelei Asociații ? Și , când ați constatat fraudarea , câte din aceste cumpărări au fost anulate , cum spune legea ?

După cum se știe , **deși** legea din 1925 , imobiliza pământul în mâna celor împroprietăriți , legile naturale , legile omenești ... **totuși** , țăranii vindeau pământul , la particulari , la bănci ...

M-am găsit în fața unei situații de fapt.

Am vrut să anulez acele vânzări , dar nici o lege nu-mi dădea dreptul.

Atunci am dat acea reglementare a circulației , în sânul *muncitorilor de pământ* , din categoria celor cu drept la împroprietărire.

Desfid să se găsească o altă formulă ,

care să asigure stăpânirea pământului de cei mai buni țărani.

-Eug.Titeanu, Mihai Negură (ministr.Agricult) : promit ca să se discute chestiunea pe larg , când se va dezvolta interpelarea.[-----]

-Aurelian Benteoi (ministr.secretar de stat , Justiție Am ascultat comparația făcută de dl Mihalache între cele două legi succesive - **legea din 1925** , care imobiliza pământurile în mâna țăranilor , legea liberală , și **legea d-sale** , pe care o găsește superioară.

Or , această lege n-a fost decât o solicitare pentru o cât mai repede circulație a pământurilor rurale , fără distincție de naționalitate a achizitorilor .

-I.Mihalache : Vei fi cunoscând legi , dar **nu cunoști chestiunea de loc**.

-Benteoi : Nu putem împiedica circulația - ați spus dvs - pentru că nevoile vieții sunt mai tari decât exigențele legii ; și chiar dacă existau prohibițiuni de circulație în lege , deci garanțiile păstrării în patrimoniile țărănești a pământurilor rurale , **ele totuși se făceau împotriva legii**.

Die Mihalache , înstrăinările făcute împotriva legii , sunt lovite de nulitate.

-Mihalache : Cum le puteți anula ?

-Benteoi : Cum ? În primul rând **prin acțiune de anulare** de către fiecare interesat . Apoi , **printr-o lege cu articol unic** , în care , privitor la atribuțiunile ministerului public , s-ar fi trecut obligațiunea ca , **din oficiu , să se ceară anularea acestor tranzacțiuni**. **În loc să faceți aceasta , ați deschis larg ușa tuturor înstrăinărilor , favorizându-le**. **Ați preferat să dați liberă circulație , fără distincțiune , dacă pământurile acestea ajung în patrimoniul românești sau altele.** "[-----]

-Valeriu Pop (ministrul Justiției [**roagă pe Cuza să-l permită această întrerupere deoarece controversa este de mare importanță în ce privește cauzele care au dus la înstrăinarea pământurilor țărănești moldovenești , în mâinile minoritarilor** .

Este **Raportul procurorului general de la Chișinău** care , ocupându-se de toate problemele din circumscripția sa , **se ocupă de problema pământurilor din Basarabia** , făcând unele propuneri către guvern] **Citează din Raport :**

< Aceste propuneri ar aduce corectivul de care credem că are nevoie

legea din 1929 , a circulației pământurilor rurale provenite din împroprietărire.

Legea aceasta a izvorât din dorința de a crea o proprietate rurală de maximum 25 ha , pentru a încuraja elementele muncitoare și destoinice din lumea satelor , dându-le putința să se închiaburească , în scopul de a putea face o **agricultură model.**

< Noi nu știm ce rezultate va fi dat această lege în alte regiuni ale țării.

Cunoaștem însă , rezultatele din cele 6 județe ale circumscripției acestei Curți de Apel.

Vom spune de la început că ele sunt îngrijorătoare .

< Pentru a cumpăra pământ , trebuie capital , iar în Basarabia , capitalul , în lipsă de credit , l-au avut și-l au cei ce l-au avut și înainte de expropriere și împroprietărire , și aceștia nu au fost și nu sunt moldovenii basarabeni , pentru care , în primul loc , s-a făcut exproprierea .

< Putem afirma că multe mii de hectare de pământ agricol ,

au ieșit din proprietatea sătenilor băștinași , intrând în aceea a unor minoritari.

< Rezultatul acesta al legii circulației pământurilor rurale , a fost adus la cunoștința înaltului

guvern , încă din anul 1930 . **Ministerul Justiției a dat , în acest timp, o Circulară , cerând atenție la autentificarea actelor de vindere-cumpărare , iar Ministerul Agriculturii a și intentat o serie de acțiuni de anulare a unor astfel de înstrăinări a pământurilor provenite din împroprietărire .>**

-Valeriu Pop : Acestea s-au făcut pe vremea când dl gral Răcanu era ministrul Basarabiei, la 1931. Din acest Raport , se desprinde starea îngrijorătoare de lucruri în ce privește înstrăinarea pământurilor țărănești din Basarabia, care a început din 1929, o dat cu aplicarea **legii circulației**, operă a guvernului PNȚ. (aplauze la PNL)

-Mihalache : generalul Rășcanu a fost pe vremea guvernului Iorga ...

-Valeriu Pop : Da, a fost sub guvernul Iorga. Cât a fost de defectuoasă legea , o demonstrează faptul că înstrăinarea bunurilor din mâinile moldovenesti în mâini minoritare , într-un singur an, a luat proporții atât de îngrijorătoare , încât a fost nevoie ca guvernul să fie sesizat da autorități și instanțe judecătorești , pentru a se lua măsuri. De atunci, s-a mai intercalat o guvernare național -țărănistă , cu o durată de aproape 2 ani .

Întreb pe dl Mihalache : ce măsuri a luat guvernul național -țărănist de la 1932 și până la 1933 , pentru a înlătura lipsurile dezastruoase ale legii circulației bunurilor , pentru care răspunderea o are guvernul Partidului Național Țărănesc ? "

(vii aplauze la PNL) [-----]

-I.Mihalache : ... și noi dorim ca ea să vină în întregul ei în dezbaterile Camerei , fiindcă dintr-o lege , care a fost făcută cu cele mai bune intenții și are cele mai fericite dispozițiuni , se face un cap de acuzare împotriva noastră. Acum, d-lor , mă pun în ipostaza că legea este rea sau greșită, și vă întreb : **astăzi băgați de seamă acest lucru , când de la 1930 era dată alarma ?**

Ce măsuri a luat guvernul în acești doi ani ?

După doi ani , se trezește guvernul că legea nu e bună ?

(aprobări, aplauze la PNȚ ; sgomot, întreruperi la PNL)

Ce măsuri a luat guvernul pentru a pune la îndemâna țăranilor români capitalul necesar pentru cumpărarea pământurilor din Basarabia și a pământurilor turcilor din Cadrilater ?

(aprobări, aplauze la PNȚ ; sgomot, întreruperi la PNL)

-G.Șerban : **Dar d-ta , care ai făcut legea, ce capital ai pus la dispoziția țăranilor ?**

-Mihalache : Dta nu pricepi !

-Șerban : Pricepi d-ta și nu pricep eu , care sunt avocat !

[Mihalache mai vrea să dea răspunsuri ; Cuza nu-l mai îngăduie ;

Valeriu Pop promite dezbateri] [-----]

-ACCuza : " Teama mea a fost aceasta : **partidele politice nu sunt capabile să rezolve problema jidănească**. Am citat cazul PNL , care face **Legea de protecție a muncii naționale și Legea de colonizare a Basarabiei , acordând acest drept unei societăți jidănești**.

Se înțelege, această măsură se baza pe **legea circulației bunurilor țărănești**,

a d-lui Mihalache , **fiindcă jidanii lucrează întodeauna succesiv**,

lege de la care porcede întreaga această afacere , care ne preocupă.

Prin urmare , **ce fac domniile lor ?** Acordă fără nici o rațiune **dreptul de colonizare a jidanilor .**

Ce răspunde Partidul Liberal ? **Partidul Liberal acuză PNȚ !**

Ce răspunde Partidul Național Țărănesc ? **PNȚ acuză PNL !**

Dar românii, cu pământurile lor , cum rămân ?(aplauze la PNC)

[-----]

ACCuza / 12 dec.'35

▣ Guvernarea PNC = necesitate națională .

▣ Program : rezolvarea problemei jidănești !

" Ce este de făcut ? Vă întreb pe dvs pentru că, **dacă vă închipuiți că sistemul acesta poate să mai dureze, vă înșelați.**

Acest sistem nu mai poate dura, pentru că mulțimea și-a pierdut răbdarea.

și, într-un moment dat, **văzând că nu se face nimic de nimeni**, nici astăzi , nici mâine, **că se țin aici discursuri frumoase** , dar în timpul acesta **pământul României trece în mâinile străinilor și că interesele românești sunt primejduite** .

În acel moment **când va intra această convingere și revoltă în sufletele mulțimei** , veți vedea ce se poate întâmpla : **se va ridica mulțimea ca să-și câștige ea însăși , prin violență, drepturile ei pe care dvs nu le satisfaceți.**

" **lată primejdia. Și atunci, în mod matematic, se îndeplinește ceea ce am spus : guvernarea României de către Partidul Național-Creștin.** [-----]

ACCuza / 12 dec.'35

16.) H.Otto Roth (PNG) , discurs la Mesaj, 12 dec.'35

(DAD, MO 12, șed. joi, 12 dec.'35, p. 218-219)

[**LD, 18 mai 2003** : trebuie să nu uit cum a sfârșit **Hotto Roth, în închisoarea din Sighet**. Atunci , în dec. 1935, el a vorbit ca un înțelept, și , cu mici excepții , atitudinea lui a fost exemplară.]

H.Otto Roth / 12 dec.'35 .

▣ Dezbaterile la Mesaj

▣ Descreșterea parlamentarismului.

[-----]

" Pe de o parte, pentru motivul că **influența Parlamentului , în general, este în descreștere**, pe de altă parte, însă, fiindcă **un val năprasnic de pretențiuni naționaliste** se ridică în fața noastră. "

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▣ Naționalismul european .

▣ Naționalismul fascist (imperialist)

▣ Naționalismul umanist .

...**un val năprasnic de pretențiuni naționaliste** se ridică în fața noastră.

Ne vom putea lupta contra lui cu argumente ?

Ne va putea fi de folos o discuție obiectivă și liniștită ?

Mă îndoiesc foarte mult. Dar, cu toate acestea, iau cuvântul , nu pentru a-mi îndeplini o datorie cerută de protocol,

ci fiind convins că suntem datori să ne manifestăm cu toată tăria dorința înțelegerii și atunci **când suntem combătuți și amenințați** chiar în existența noastră.

" Ne dăm bine seama că **intensificarea mișcărilor naționaliste la noi în țară , nu este numai o mișcare românească**. Din contra, ea constituie un fenomen european . Tocmai de aceea, însă, e necesar să o privim altfel decât dacă și-ar avea rădăcinile numai în pământul țării.

" **Este , oare, cu puțință ca poporul român , care, de când este ,**

pretinde a fi tolerant , să ia hotărârea să treacă , lăsând la o parte orice considerații , la un < sacro egoismo > rău înțeles ? Nu-mi vine să cred așa ceva.

Ar fi în contradicere cu firea poporului român , păgubind interesele cele mai primordiale .

" **Un atac frontal simultan contra a 5 milioane de cetățeni de altă naționalitate ,**

ar însemna cea mai puternică sforțare politică, care se poate închipui ,

pentru un Stat cu 18 milioane locuitori . (aplauze la PNT)

Și încă într-un timp când lua stă paralizată sub apăsarea unor complicațiuni care amenință și

popoarele și Statele în existența lor.

" În România, **ideea unei politici naționale** , din nenorocire , **e pusă în serviciul luptelor de partid** , ajungând **un simplu mijloc** , mai mult , **în goana după putere** .

Consecințele se arată mai ales , și în mod fatal, într-o țară în care se face politică cu atâta pasiune , ca la noi.

" De aceea, fie-mi permisă întrebarea ,

dacă valul naționalist care trece prin țară , este de natură pur fascistă ,
adică dacă e destinat să scoată din pământ , cu forța lui , tot ce nu e românesc , încercând să mărească propria putere economică , intelectuală și națională,

sau dacă este vorba numai ca poporul român să ajungă conștient de sine ,
să-și întărească încrederea în sine însuși și puterea sa de voință ,
încordând tot mai mult forțele creatoare ale națiunii.

" Răspunsul la această întrebare va fi hotărâtor pentru viitorul apropiat .

Vrea poporul român să cultive **un naționalism imperialist** ,

sau are de gând **să-și întemeieze naționalismul, pe stima reciprocă a popoarelor ?**

Este în intențiile lui să aplice minorităților

regimul care a fost impus Tirolului de Sud,

sau va voi să se pună iarăși **pe baza politicii clasice față de minorități** ,

așa cum au reprezentat-o în Transilvania până în anul 1918 , inclusiv și d- nii

Alexandru Vaida -Voevod, Iuliu Maniu și Aurel Vlad și d- l Octavian Goga ?

Naționalismul timpului trecut , caracterizat prin aceste nume în Transilvania,
n-a fost mai puțin înflăcărat , mai puțin conștient de sine, mai puțin măreț ,

decât naționalismul fascist din zilele noastre .

Însă, acel naționalism de mai de mult , a avut un caracter mai nobil ,
un temei moral mai adânc.

" După sfânta mea convingere , **biruitor va fi acel naționalism care se bazează**
pe stima reciprocă a popoarelor . (Aplauze la PNT)

Și cine are urechile bune , își va da seama de pe acum, că , de fapt, **ultima formulare**
a ideii naționale din Europa , tinde chiar spre acest măreț ideal. [LD : oare !?]

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▣ " Numerus Valahicus "

" În momentul de față, ce e drept, în România, **naționalismul imperialist**

pare a avea precădere . Așa cel puțin ne fac să bănuim niște principii ,

ca cel cuprins în **lozinca unui < Numerus Valahicus >** .

" Poate crede cineva , într-adevăr, că **popoarele vor putea fi măsurate cu metrul,**
aptitudinile și puterea lor de voință , crescând sau ascăzând ,

după cum le recunoaștem **cote mai mari sau mai mici ?**

Acesta nu este un principiu intelectual.

Aplicarea lui ar însemna începutul unor lupte cu consecințe incalculabile ,
care însă în nici un caz n-ar fi de folos nici poporului , nici Statului Român. "

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▣ Germanii din România

[LD : sunt convinsă de sinceritatea lui Roth în acele momente.

Unde cred că nu avea dreptate, era când **vorbea în numele tuturor germanilor .**

Ca și între români, și la ei existau curente și curente ...]

"Până aci am vorbit ca minoritar. Permiteți-mi , vă rog, **să vă vorbesc ca german ,** punându-
vă întrebarea : **pentru ce noi , Germanii, nu ne mai bucurăm**

de încredere în această țară ,

în aceeași măsură în care ne-a fost manifestată până de curând ?

Ce ne desparte, deodată , unii de alții ?

Oare am făcut noi ceva ce să justifice atingerea cât de puțină a încrederii ?

A venit timpul să vorbim cu toată sinceritatea de această chestiune.

Raporturile dintre niște popoare , a căror soartă e legată pentru vecie de această glie,

nu trebuie să se reguleze după capricii sau după curente vremelnice și trecătoare (**aplauze la PNT**)

Vă pot da asigurarea că , în poporul nostru nu există nici o grupare [LD !?] a cărei atitudine față de poporul român și față de Statul Român să fi suferit , în ultimii ani, vreo schimbare .

Privirile noastre nu sunt îndreptate dincolo de hotarele țării (**Aplauze la PNT**)

" Singura noastră năzuință este de a ne păstra caracterul nostru etnic german , ca niște cetățeni conștienți de datoriile lor, față de acest Stat .

Și nici o dată nu vom înceta să dăm Statului ce este al lui. "

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▫ **Guvernul Tătărăscu - minoritatea germană**

▫ **Consecințele aplicării legislației de protejare națională**

[**LD** : afară de măsurile contra mișcării naziste, cf legilor și măsurilor luate, ceea ce urmează este consecința **legii protecției elementului românesc ., și al altor prevederi cu caracter similar. Trecuseră 17 ani de când trăiau în România. Cum trebuie considerată această politică ?**]

" De aceea , simțim cu mâhnire că ni se face o mare nedreptate , dacă în timpurile din urmă, ni se retrage , din ce în ce mai mult, încrederea politică și dacă patrimoniul nostru politic este expus unor pierderi din ce în ce mai mari și mai simțite.

Este cu putință ca lucrurile să meargă înainte în felul acesta ?

Vă rog cu toată stăruința să vă răzgândiți și să nu împingeți

la deznădăjduire un popor care n-are alt gând

decât să trăiască cu dvs în pace bună și stimă reciprocă.

" Poporul român, cu drept cuvânt, este surd pentru amenințări ;

însă când îi vorbești cu căldură și omenește , îți dă ascultare.

Și un astfel de apel călduros țin să-l fac astăzi ,

adresându-mă îndeosebi numeroșilor prieteni ,

pe care tot îi mai avem în toate taberele politice românești.

Pentru ce vorbesc în acest mod neobișnuit ?

Fiind că situația politică este neobișnuită ,

și fiind că metoda întrebuițată până acum nu mai promite nici un rezultat.

S-a schimbat ceva principial în atitudinea poporului român ;

deci și noi ne vedem siliți de a căuta drumuri noi în politica noastră față de dvs.

" **Din februarie , suntem în tratative cu onoratul guvern**

asupra tuturor chestiunilor de importanță care ne privesc.

Au avut loc **discuțiuni după discuțiuni** , am înaintat **memorii după memorii.**

N-am ajuns la nici un rezultat ; dimpotrivă, prin legi și regulamente noi ,

situația noastră s-a înrăutățit din nou, și în modul cel mai grav.

" Totuși, nu ne-am descurajat , începând de curând **noi tratative cu onoratul guvern.**

Ne-am adresat cu această ocazie d-lui **președinte al Consiliului,**

cât și d.lui **ministru de Externe.** [**LD : atenție !**]

Știu însă că , **pentru a duce aceste tratative cu succes,** este bine să **interesăm ,** pentru problemele în chestiune, **toate partidele românești și toată opinia publică.**

Voi reuși , oare ? Mi-o doresc din toată inima.

Nu uitați, d-lor deputați, că , în afară de lupta pentru putere și de problemele economice ,

există încă alte probleme de importanță primordială ,

care determină în mare parte chiar **chestiunea existenței naționale.**

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▫ **Situația și doleanțele germanilor .**

O astfel de problemă este problema minoritară și, mai ales,

chestiunea rapoaurilor dvs cu poporul german.

Țin cu tot dinadinsul ca problema aceasta a **raporturilor noastre față de Stat** , să fie recunoscută și **tratăată ca o problemă aparte** [!?]

Firește , nu am degând să expun **dezideratele minorității germane** mai pe larg , țin totuși să vă ilustrez , pe scurt , cât mai plastic **situația în care am ajuns în ultimii 2 ani**. Rezumez , deci , ceea ce este mai principal în următoarele puncte :

1. Mai bine de **500 funcționari germani și-au pierdut funcțiunea și existența** , în urma **examenelor de limba română** ; mulți dintre aceștia , sunt expuși foamei și mizeriei . Sunt funcționari onești și credincioși , cari cad jertfă unor cerințe naționaliste

2. **Românizarea administrației** în orașele locuite de germani , s-au făcut peste tot **comisii interimare** , numai cu **funcționari de origine română**.

3. **Proiectul noii legi administrative** , prevede ca în **administrațiile comunale și județene** , persoanele minorităților etnice , să **servească doar în limba română**. **Resticții anologice** s-au decretat pentru **presă , poștă , interzicându-se și folosirea vechilor denumiri de localități** .

4. **Economia noastră e grav amenințată** în libera ei dezvoltare , prin proiectul noii **legi a meseriilor** , condiționându-se și în acest domeniu **obligativitatea limbii române**.

Însă , **cea mai gravă amenințare** este pentru noi " **numerus valahicus** " .

Viața noastră economică nu a fost " prazitară " , dimpotrivă.

5. În **domeniul bisericesc** înainte am avut **puține motive să ne plângem**.

Bugetul Statului 1935/ 1936 ne dă o grea lovitură :

/ în vreme ce **preoții români** pierd 20% din subvenția Statului , **ungurii** pierd 44,5% , **episcopatul catolic din Banat pierde peste 50%** , iar **biserica regnicolară evanghelică pierde până la 70%** !

/ **Până în anul 1930** , am obținut din bugetul Statului , pentru **învățătorii sași și șvabi** o contribuție de **4,5 milioane lei + 4.9 milioane** - o contribuție extraordinară.

Din 1931 , s-a tăiat acea contribuție extraordinară ... iar în **bugetul 1934/ 1935 ...**

corpul didactic confesional săsesc și șvăbesc a primit doar ... **1, 25 milioane lei** . iar în bugetul **1935/ 1936 a fost scoasă total !**

Asta în timp ce ajutoarele pentru școlile românești din Albania, Grecia și Bulgaria , s-au menținut !

H.Otto Roth / 12 dec.'35

▣ **Poporul german - concluzie .**

Nu trebuie să uitați că **suntem un popor vechi și conștient de sine** , a cărui viață nu face să fie trăită decât când poate **să păstreze și să-și dezvolte entitatea specifică**. **Noi** , cu toate neînțelegerile din ultim timp , **dorim înțelegera**.

Și nu vom renunța la străduințele noastre de a ajunge la o înțelegere , cât ultima scânteie de speranță nu s-a stins. **De 17 ani facem parte din Statul Român**

și suntem **tovarăși de drum și de soartă ai poporului român**.

Stimă și proetenie ne leagă de oamni cei mai valoroși din mijlocul dvs.

Într-un moment decisiv al existenței noastre , mă adresez dvs , d-lor deputați , rugându-vă să **faceți tot ce se poate face pentru ca să putem ajunge la o înțelegere**. Nu pierdeți din vedere că **noi , cei de aici , suntem o populație harnică și doritoare de mai bine** ; și iarăși , **nu pierdeți din vedere că noi constituim** , în același timp ,

și o punte către un popor , a cărui însemnătate pentru dezvoltarea Europei , **este adesea decisivă** " (**aplauze la Partidul German**)

H.Otto Roth / 12 dec.'35

17.) Vladimir Zaloziecky (P.U) , Declarație la Mesaj : ucrainenii , 12 dec.'35

(DAD , MO 12 , șed. din 12 dec.'35 , p. 220)

[LD : citește declarația după discursul lui HORoth . Câtă deosebire de limbaj !

Dar și de tratament ! Este evident că asupra ucrainenilor s-au făcut presiuni de desnaționalizare ,

chiar dacă , sub pretextul că ei fuseseră români ucrainizați]

[-----]

Raporturile cu Guvernele

"Toate aceste plângeri le aducem la cunoștința guvernelor , timp de zece ani, dar constatăm cu durere că situația noastră culturală și dreptul la viață devin din ce în ce mai grele.

Știut este că desnaționalizarea minorităților ,

a fost înălțată la rangul unei rațiuni de Stat , cum a declarat în mod deschis defunctul om de stat Vintilă Brătianu , la Turnu Severin , în oct. 1926 :

< Minoritățile trebuie să fie împinse înapoi în stare de sărăcie și modul primitiv de viață , pentru ca pe ruinele culturii lor să se nască o cultură unitară românească .>

Noi însă socotim că ar corespunde mai curând rațiunii politice a Statului român , ca cei 5 milioane de minoritari , să fie făcuți cetățeni cu plenitudinea drepturilor , a căror loialitate față de Statul român să rezulte în mod organic dintr-o egalitate de drepturi acordată generos și larg, iar nu numai garantată pe hârtie și violată în realitate.

Acela care nu recunoaște dreptatea altora , prepară fărâmare propriei lui dreptăți.

Cum nu găsim nici un ecou la doleanțele noastre în Mesajul discutat , nu putem fi pro. "

Vladimir Zaloziecky / 12 dec-'35

18.) Gh.Tătăărăscu(președ.Consiliu, ministrul Armamentului), concluzie la Mesaj, 14 dec.'35

(DAD, MO 14 . sâmbăta, 14 dec.'35 , p. 240- 244)

Ședința se deschide la ora 16, 30. Sunt prezenți 277 deputați , presă, public.

Pe banca ministerială- guvernul . Majoritatea, inclusiv șeful PNL , **Dinu Brătianu**, entuziasmată Opoziția este prezentă, inclusiv **Maniu, ardelenii, Gh.Brătianu, Cuza,Goga ș.a.**

Lipsește **deputații minoritari** - germani, maghiari, ucraineni -

ceea ce indică o stare de profundă neliniște legată de măsurile naționale .

Doc. integral - xerox ; **fișier Guvern XII**

Gh.Tătăărăscu / 14 dec.'35

▣ Destindere politică

▣ Pacificare

" Înfrăptuirile acestea au urmărit cele **două teluri cardinale ale guvernării noastre** :

pacificare și consolidare. Pacificare, și, în primul rând , **pacificare politică**.

Am crezut, în momentul când mi-am asumat răspunderea guvernării,

că situația generală internă și externă , ne impunea crearea unei **noi atmosfere politice** ,

stăpânită nu de distrugere reciprocă ci de dorințe de colaborare.

(**aplauze la majoritate**)Și **am crezut** că **acțiunea continuă de denigrare și de sfâșiere**

nu poate să găsească în sufletul maselor decât

simțământul totalei **neîncrederi în clasele conducătoare** ,

culminând cu **anarhizarea spiritelor și a moravurilor noastre** . (**aplauze la majoritate**)

" În slujba acestor credințe, **am proclamat** nevoia **destinderii în luptele interne**,

și consecvenți cu aceste credințe , **am concentrat atenția noastră exclusiv asupra operei de**

refacere , abținându-ne de la orice de la orice **act de vrăjmășie** sau de învrăjpire.

Vom persevera în practica acestei politici, socotind că **pacea internă constituie** ,

în împrejurările de astăzi, **condițiunea dominantă a oricărei acțiuni de guvernare ."**

(**aplauze la majoritate**) [-----]

Gh.Tătăărăscu / 14 dec.'35

▣ Pacificarea : legea protejării românilor

▣ Focar de agitație : stăinii / românii

" Opera de pacificare a fost continuată pe celelate tărâmurii de agitație și neliniște.

Am curmat starea de agitație provocată de o **situație anormală în serviciile publice** , în care , **după 17 ani de la unire** mai erau încă **funcționari** , **care nu-și însușiseră limba Statului** , în timp ce **funcționarii români erau lăsați pe drumuri** , pentru economii bugetare .
(**aplauze la majoritate, strigăte de bravo**)

" **Prin acte de guvern**, am făcut să înceteze această anomalie turburătoare .

În cadrul aceloorași preocupări, **am legiferat protecția muncii naționale** și am început lupta pentru a **asigura muncii românești drepturile ce le are în Statul nostru național** , **curmând** și pe aceste teren **o situație ce nu mai poate dăinui fără grave primejdii** pentru liniștea țării . (**aplauze la majoritate, strigăte de bravo**)

Continuăm și azi această luptă și prin **acte executate cu prudență** , dar cu hotărâre , sperăm să **desăvârșim opera începută** . "

[-----]

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

▣ Răspuns opoziției

▣ Guvernul continuă

" D-lor deputați , **iată opera noastră** descrisă în fapt, prin date , prin cifre.

Ea a fost **realizată** în mijloul celor mai **grele împrejurări** pe care vreun guvern a avut să le stăpânească și **în momentul culminant al depresiunii economice și financiare**. Ea constituie o **chemare la ordine a tuturor detractorilor** și **răspunsul victorios la toate campaniile de ură și de atâtare** , al cărui trist ecou a răsunit

până în incinta Parlamentului . (**aplauze la majoritate**) [-----]

" **Propășirea și consolidarea Statului nu se realizează**

prin **formule și programe demagogice** [**aluzie la PNȚ**] ,

prin strigăte de ură și atâtare [**aluzie la PNC**], prin **planuri de birou și planuri de instinct**, care pot **întârta apetiturile maselor** , dar nici o dată nu vor putea rezolva **nevoile lor** "

(**aplauze la majoritate**) [-----]

Soluțiile expuse nu sunt decât soluțiuni de agitație sau **soluții electorale** din care nici un guvern de răspundere nu-și poate lua inspirațiile.

(**aplauze prelungite la majoritate**)

Rămânem deci statonici în credințele noastre ,

în programul nostru, în politica noastră.

Vom continua să preferăm **programul de realizări de fiecare zi ,**

programului de himere irealisabile.

Vom continua politica noastră de înfăptuiri , preferând reformele precise și imediate , formulelor nerodnice și neaplicabile.

" **Nu ne impresionează acțiunile adversarilor noștri** , fiindcă **ele se vor sfârâma**

de **hotărârea neclintită a guvernului de a-și împlini până la capăt datoria** , **rezemat pe încrederea neșovăitoare a majorității parlamentare** . (**aplauze prelungite la majoritate , strigăte de bravp ; majoritatea , în picioare , ovaționează**)

" **Nu ne impresionează nici curentele care se nasc la stânga sau la dreapta credințelor noastre** , căci **societățile** , în evoluția lor, **pot străbate** , ca orice organism viu, **ceasuri de criză** , dar **acesele acestea sunt trecătoare** și **sănătatea morală și bunul simț sfârșesc prin a birui** . "

" **Emanățiune a unui partid de evoluție , de ordine și de conservare ,**

de expresiune permanentă **a bunului simț și a virtuții poporului nostru** -

care prin instinct **repudiază toate transformările brutale și toate actele de violență**

- **noi rămânem pe drumul concepțiilor noastre tradiționale,**

respingând **doctrină de ură** , ca și **orice politică de agresiune socială** . "

(**aplauze prelungite la majoritate**) [-----]

Gh.Tătărăscu / 14 dec.'35

19.a) Octavian Goga (P.NC) ,Comunicare -interpelare : Alegerile parțiale, 27 febr.'36

▣ **Partidul Național -Creștin** ▣ **Raporturile sufletești cu poporul : românismul**
▣ **PNC - PNȚ = două curente românești** ▣ **Amestecul gazetelor jidănești**
▣ **Presa jidovească** ▣ **Otrăvirea spiritului românesc.**
▣ **Presa jidovească la schimbare de regim** ▣ **Catastrofa din Austro-Ungaria**
▣ **Tineretul intelectual** ▣ **Basarabeni național-creștini**
▣ **Violența**
▣ **Exagerare evreească** ▣ **Violență evreească**
▣ **Concluzii : alegerile parțiale.** ▣ **Indicație pentru succesiune**
▣ **Partidul Național-Creștin** ▣ **Angajare , program .**

b.) Virgil Solomon (PNȚ) replică : Pactul de la Ciucea ,

c.) Gh.A.Cuza (PNC) , Comunicare : alegerile de la Mehedinți,

d.) Mihalache (PNȚ amânarea interpelării dr.Lupu

(" Rev. "Parlamentul Românesc " , an VIII, nr. 195-198, 20 mart.'36, p. 63)

(DAD, MO 30, șed. de joi, 27 febr.'36, p. 1123 - 1149)

Alegerile parțiale : Suceava, Mehedinți, Hunedoara

Gh.Cuza , Nichifor Robu, Tilică Ioanid ș.a. Intervenții , replici ,ciocniri , scandal ;

I.Mihalache, dr.Lupu ,Aurel Dobrescu, Virgil Solomon , M.Ghelemegeanu, Petre Andrei,
replici, intervenții, ciocniri, scandal

NNSăveanu, C.Burcă, Tiberiu Moșoiu, Justin Stănescu - conducători de ședință

[LD :Am citit și reprodus toată această mizerie politică care s-a revărsat în această ședință.

Am avut deodată o revelație : **guvernul liberal a folosit aceste alegeri parțiale**
ca pe un prilej de a experimenta și testa - sub regim de stare de asediu și cenzură ! - măcinarea
adversarilor , iar **autoritățile ... s-au retras , au stat în expectativă, folosind când pe unii**
când pe alții. Pe lângă **spectacolul tragi-comic exagerat**, prea arată totul
a **aranjament - capcană**, în care Mihalache a **căzut**, și a trebuit să înghită din **paharul**
umilinței, până la fund. Dar s-a păcălit și PNC , pentru victoria obținută astfel.
Și culmea ! **Cel mai tare s-a păcălit PNL , care nu va mai fi capabil să stăpânească**
anarhia pe care a crezut că o poate manevra în acest mod.

Dincolo de aranjamente însă, **realitatea aceasta a campaniei electorale este ... uluitoare.,**
și dacă ea nu s-ar fi dezbătut sub această formă , de spectacol, ar fi fost de necrezut .

[LD : procedură parlamentară : Ședința aceasta a durat **cca 7 ore** și a fost deosebit
de tensionată și greu de stăpânit . Ea a fost condusă , succesiv, de NNSăveanu, C.Burcă, Traian
Moșoiu, Justin Stănescu, cu evidentă favorizare a PNC .

Impresie strict subiectivă : cred că acesta a fost **tactica -răspuns a guvernului la**
comunicarea făcută de Armand Călinescu (23 ian.) ; cred că s-a acordat acest timp
exagerat lui **Goga și Gh.Cuza** ,să-și dezvolte comunicările , pentru ca operația de
" **demascare** " , **de compromitere** , **de intimidare, de amenințare la adresa PNȚ** ,
să-și facă deplinul efect ; cred că **soluția a fost cu două tăișuri** , și că , prin consecințe ,
se va întoarce și împotriva PNL , care nu-și va putea prelungi guvernarea (nov.'37) ;
cred că această episod electoral , a fost încă **o verigă din acel lanț**
ce va duce spre **instaurarea dictaturii regale.**

[LD , 28-30 mai 2003 : din această dezbateri s-ar putea face o piesă de teatru
care întrece piesele lui Caragiale. **Goga are 53 de ani și un trecut politic interesant.**
Era la cel de-al treilea partid : PP, PNA, PNC .

Discursul- diatribă, a fost un continuu dialog - hărțuire cu național -țărăniștii ;
a durat cca 6- ore și a fost urmat de alte replici.

Pentru a reda atmosfera ,voi introduce documentul integral, punându-i supratitluri problematice.
Observații personale, la probleme .Multe paranteze -scandal ;

Doc.integral .- **fișier LANC / PNC - V**

a) Goga

/ Reportaj parlamentar de epocă : " parlamentarism integral " = ședința din 27 febr.'36 /

/ PNC: raporturile cu poporul- românismul : marile întruniri /

/ PNC : alegerile parțiale = prilej de verificare /

Suceava- Mehedinți-Hunedoara

/ PNC - PNȚ = două curente legitime românești / amestecul inoportun al presei jidănești /

[Dispută Goga -Lupu]

/ Calomniile presei jidănești : PNC = protejatul guvernului

PNC = reprezentantul hitlerismului

PNC = bancar, aventurier, trădător, huligan

[Dispută Tilică Ioanid -Lupu]

/ Calomniile jidănești : Goga = vândut ungarilor ; bolșevic național ; terorist ; hitlerist /

/ Calomniile jidănești : PNC - lovitură de stat ; Guvernul - protejează lovitură de stat /

/ Calomniile jidănești : străjeria, premilităria = organizații hitleriste /

/ Paralelă : național-socialism hitlerist- național-creștinism românesc /

/ Naționalismul PNC - semnificații : creștinismul ; zvastica /

/ Presa jidovească = otrăvirea spiritului românesc /

/ Presa jidănească în vechea Austro -Ungarie - analiză tipologică /

[Dispută și bătaie : Gh.Cuza -Virgil Solomon]

/ Goga -Mihalache : cămașile simbol : cămașa țărănească - cămașa albastră /

/ PNC : biserica - preoțimea /

/ PNC : tineretul , intelectualii, basarabeni /

/ Goga -Mihalache : violența ca practică politică /

/ Jidanii : exagerarea evreească ; violența evreească : cazul Briceva /

/ Goga -Mihalache -Lupu : alegerile din Hunedoara /

Alianțele PNC: Totul pentru Țară !

Alianța PNȚ : PCR !

/ Goga - concluzii: alegerile parțiale = indicație pentru succesiune /

Alternativa PNȚ = Mihalache+ Ana Pauker + Boris Ștefanof

Alternativa PNC = angajare, program național.

b) Virgil Solomon , "chestiune personală" : Pactul de la Ciucea - compromiterea lui Goga /

c) GH.Cuza - interpelare

/ Alegerile din Mehedinți /

/ Metotele electorale ale PNȚ și PNC : Gărzile țărănești - Lăncierii /

/ Declarațiile belicoase ale PNȚ : presa și liderii /

/ Recapitulare - Concluzii - Pronostic :

Înfrângerea partidelor democratice ; Viitorul : mișcării naționale , al PNC /

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ **Partidul Național -Creștin**

▣ **Raporturile sufletești cu poporul : românismul**

" **Partidul Național -Creștin este foarte vechi și foarte nou.**

Ca doctrină este vechi, pentru că credința pe care se întemeiază el, se găsește într-o înrudire organică cu acele instincte de viață , care au salvat poporul nostru în cursul vremii .

Ca organizație, însă, **PNC este foarte nou**, fiindcă știți bine cu toții , că n-a trăcut nici un an de când s-a înfăptuit .

" În mod normal , după înfăptuire , acest partid a căutat să ia contact cu opinia publică și cu masele populare .

În toate colțurile țării ne-am dus să verificăm **raporturile noastre sufletești cu mulțimea** și să căutăm să vedem **întrucât se găsește în popor ,un ecou pentru ideile noastre politice.**

" Vă aduceți aminte, au fost o serie de adunări : întâi la Chișinău, în Basarabia, o adunare despre care s-a vorbit foarte mult , fiindcă a răscolit sufletele din această provincie . și s-a adunat o așa de mare mulțime de oameni , cum nu s-a obișnuit până acum la adunări politice. A fost pe urmă , în Banat , la Oravița , o întrunire ; am fost la Cluj , am fost la Cernăuți.

Pretutindeni, pe unde ne-am dus,

am găsit în sufletul poporului un răsunet foarte viu, foarte puternic.

Am căutat să ne explicăm , de unde vine acest fenomen de puternică revărsare populară în jurul unui steag , și ni l-am explicat prin sentimentul pe care îl are astăzi poporul românesc , de protestare împotriva faptului că

prerogativele firești ale românismului nu se găsesc

pe primul plan în viața noastră politică

și în multe părți din viața noastră economică. "

[-----]

Suceava ...

În ordine cronologică, cea dintâi alegere a fost cea de la Suceava .

Despre această alegere , însă, într-o presă oarecare , obișnuită cu falsificările, s-a vorbit foarte puțin , **deși semnificația ei politică** este foarte importantă.

Pentru ce ? **Pentru că eu cred** - și mă feresc de orice accent de grandilocvență - că **alegerea de la Suceava** este, din punct de vedere al succesului politic, pentru partidele de opoziție , **un caz cu totul particular și neobișnuit .**

Nu cred că s-a înregistrat la vreo **alegere de senator , un număr așa de mare de voturi, ca proporție, între un partid și celelate partide , la olaltă.**

Dar nu s-a vorbit foarte mult despre aceste alegeri de la Suceava .

S-a spus că , un lucru normal, că **este un fief vechi al d-lui ACCuza ,**

și s-a trecut în tăcere mai departe.

Mehedinți , Hunedoara ...

Au urmat , însă, alegerile de la Mehedinți și alegerea de la Hunedoara.

De sigur, ne-am prezentat și acolo.

Din primul moment **s-a instrumentat în opinia publică**

o atmosferă cu totul particulară împrejurul nostru.

În zeci de mii, în sute de mii de exemplare, gazete care n-au nimic de a face cu sufletul românesc, **gazetele jidovești, au căutat să creeze o atmosferă de ostilitate pentru noi ,** în raport cu **alegerea de la Mehedinți.**

Confruntare : naționalismul ...

S-au răscolit , d-lor, **atâtea pasiuni,** încât realmente am putea să spunem că, pe urma acestor **injoncțiuni de patimi, țara s-a împărțit în două categorii de oameni,** dincolo de barierele partidelor politice.

Erau unii pentru , alții contra, după cum pe fiecare îl îndemna sufletul ,

sau spre un naționalism integral , sau spre anumite concesiuni , din punct de vedere național.

S-au răscolit patimi, s-a revărsat o **ură neagră ,** și , un om normal, un observator critic, care nu era amestecat în valurile politice, putea să-și pună întrebarea cu drept cuvânt :

aici sunt două partide care luptă unul cu altul pe câmpul politicii românești.

Ce caută atunci acești escroci , să se intercaleze între cele două partide politice ?

Care este rostul lor ? De unde vin ei , cu hârtia lor tipărită ? În ce-și moaie condeii lor ?

Ce au ei cu această vâltoare a politicii românești ?" [-----]

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ **PNC - PNȚ = două curente românești**

▣ **Amestecul gazetelor jidănești**

" În definitiv, aici putem să zicem că **stau față în față forțele tumultuoase**

a două curente potrivnice, dar pe care eu, observatorul critic, **pot să le consider**

ca fiind din același mare izvor al mișcării noastre naționale.

Atunci ce căutau acești indivizi care n-a nimic comun cu noi ?

" Întrebarea era perfect justificată , însă răspunsul este foarte simplu : **era cauza lor în joc !**

Nu era o chestiune de luptă politică de la partid la partid ,

ci era **o problemă de existență pentru ei.**

De aici , **patima** , de aici **neagra revărsare de ură talmudică** , de aici scormonirea tuturor **impulsiunilor latente, atavice** , și asvârlirea lor în viața publică , cu această ocaziune.

Gazetele lor au și fixat problema de la început , au pus-o limpede , au categorisit-o , au definit-o , și au trecut-o în opinia publică , în felul lor.

Vă voi cita acum , din **diverse gazete** , care fac toate parte **din aceeași familie sufletească :**

"Adevărul " , " Lupta " , " Cuvântul Liber " , pentru ca să vă dau posibilitatea de a vedea **atmosfera în care s-a făcut această alegere.** Trebuie să vă atrag luarea aminte

că **nu este indiferent pentru țară , cum este îndrumat spiritul public,**

în ce sens **se răscolește sufletul acestei țări.**

Sufletul românesc ne scapă însă din mâini , căci este , în fiecare zi , în toate fibrele lui ,

pervertit de aceste invaziuni de cerneală străină.

" **Iată ce spuneau ei** - ca să se știe ! - **de la început :**

*< **Revoluția antisemită în marș** intră în planul de acțiune politică al noului*

Partid Național-Creștin și al grupărilor lăaturalnice , care sprijinesc această acțiune . >

"Va să zică *< **Revoluția antisemită în marș** > !* M-au pus deci **nu pe un plan de politică românească , ci pe un plan internațional de revoluție antisemită în marș .**

Și atunci , trebuie să se pună totul la contribuție , pentru că **nu se bătea PNC , cu partidul d-lor ;**

era Goga contra Sinagoga " (**aplauze la PNC, strigăte de bravo**) [-----]

[Dispută Goga -Lupu...

- **dr.N.Lupu : Acolo era Goga contra Lupu , și Lupu nu este sinagogă .**

Eu nu am vorbit de sinagogă , sfătuind pe evrei să se înregimenteze în partid.

- **Voci PNC : Jos ! Jos! Cu armenii d-tale !** [-----]

-**Goga : De aceea s-a spus de către gazete : guvernul susține acest partid,**

reprezentantul în țară a hitlerismului, și purtând pe plaiurile Mehedinților **drapelul german**

cu crucea încârligată . Pe urmă , a trebuit să fim înfățișați **ce suntem noi, ce însemnăm noi,**

de unde **s-a înființat** acest partid , care este **logica lui interioară** , care este **starea lui de**

suflet ; care este moralitatea lui . Și iată cum ne înfățișează **ziarul " Adevărul " :**

< Sunt strânsoarea ulițelor > < Aceste păsări răpitoare nu pot trăi în mijloculomeniei și decenței românești >

ACCuza și cu mine suntem păsări răpitoare ! Noi descindem direct din **<Lipitorile satului >** ale lui Alecsandri , **iar omenia și decența românească o reprezintă Blumenfeld și Goldenberg ,**

care protestează. Apoi **< Crucea dracului nu poate flutura pe pământul românesc >**

și apoi < Nu putem ajunge robii Germaniei >

" **Cine se înduioșează în această chestiune și se congestionează ?**

Indivizi care au scos " Gazeta Bucureștiului " sub ocupația nemțească și fiindcă e alta configurația politică la Berlin , ei au devenit anti-germani ! "

Noi am fost ce suntem și acum , și vom rămâne: **pur și simplu, români."**

[-----]

Iată ce mai spune **"Adevărul" : < DI Octavian Goga, izgonit din Ardealul natal, ștampilat ca aventurier și reneșat, s-a concentrat în jungla saloanelor și anticamerelor acestui blestemat și Babilonic București al tuturor păcatelor >**

Așa se scrie la gazete , sub cenzură românească, așa se îndrumăază spiritul public.

Ce este Capitala ? Jungla în care se adună toate canaliile ,

pentru ca să se dea un **blestemat și babilonic București al tuturor păcatelor !**

Escrocii moraliști ! Băgați bine de seamă unde am ajuns astăzi ! [-----]

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ **Goga = vândut unguilor, bolșevic național , terorist , huligan !**

▣ **Goga = hitlerist cu cruce încârligată !**

" Cum spuneam, s-a creat o atmosferă defavorabilă nouă și s-au aruncat asupra mea toate adjectivalele posibile, până unde - a coborât libertinajul de gândire și de exprimare , într-o presă pe care eu îmi permit s-o socot că nu este expresia sufletului românesc. "De altfel, toate aceste behăituri n-au nimic de aface cu noi , pentru că românul , cum știți foarte bine, este liniștit , zâmbitor, blând, sceptic , dar nici o dată nu arată această neagră ură , care nu face decât să profere insulte. " În toate părțile s-a vorbit despre desmățul nostru .Sa spus că m-am înțolit < cu surtuc verde și cu pălăriuță cu pană ungureasă și apoi cu botforii și cămașa hitleristă . > [-----]

Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ Presa jidovească

▣ Otrăvirea spiritului românesc.

[LD : iată anunțată o măsură pe care Goga o va lua în prima zi a scurtei sale guvernări , din toamna 1937 : :suprimarea " Adevărului " și " Dimineții "]

" Acum mă rezum. Am vrut numai să vă arăt că atmosfera otrăvită , care s-a creat de către o presă mizerabilă , care nu are nici o legătură cu sufletul românesc , împrejurul unor oameni care au îndrăznit să plimbe în țară un ideal național-creștin , așa cum se reflecta el, în gândul lor.

" Ei bine , dlor, vă atrag atențiunea , dincolo de alegerea din Mehedinți , din care noi trebuie să tragem învățăminte, dincolo de interesele de partid , asupra operei de destrămare sufletească pe care o face această presă la noi în țară. Aici , la noi, sub apărarea soldaților noștri, să băgăm de seamă , se găsesc citadele de infuziune a spiritului public , care au ca obiectiv direct destrămarea sufletului agitat al poporului nostru.

" Dacă este vorba de o tulburare între o tabără românească și alta românească , suntem în dreptul nostru , fiindcă țara noastră trebuie s-o modelăm noi, și chiar dacă se săvârșesc greșeli , ele pot fi iertate , fiindcă sentimentul român , așa cum este el tulbure și câte o dată haotic, are dreptul să ceară cuvântul.

Dar spiritul public al poporului nostru , în aceste zile, când țara se găsește politicește într-o perioadă de formațiune și de adolescență, cred că nu trebuie lăsată pe mâna străinilor ; [-----]

" Vă spun aceasta în legătură cu alegerea de la Mehedinți , care a fost făcută într-o atmosferă otrăvită de pirați , și , în calitatea mea de bun român - dincolo de orice bariere de partid - vă atrag atenția tuturor românilor din această țară , asupra ravagiilor sufletești pe care le fac acești indivizi , care vor trebui să dispară într-o zi ,

ori printr-o tendință de profilaxie sufletească, pe care va veni un legiuitor s-o producă , ori prin oprobiul public al vremurilor în care trăim. "

(vii aplauze la PNC, strigăte de bravo) [-----]

Octavian Goga / 27 febr.'36 / retro' 1919

▣ Presa jidovească la schimbare de regim

▣ Catastrofa din Austro-Ungaria

[LD , 29 mai , 2003 : Poftim , istoricule, dă-ți cu părerea ! Goga are aici perfectă dreptate. Același lucru s-a produs la noi , după '44 ! Și cu ce grave consecințe !

De ce adică, despre toate națiile se pot emite și opinii negative, și numai despre evrei , nu , că ești mediat apostrofat de " antisemitism " ?

Dacă nu voi putea altfel, voi da sub formă de citat , pentru că , de undeva de Sus, Goga mă va înțelege !]

" Eu știu ce vorbesc. Am văzut procesul sufletesc dintr-o altă societate .

Eu am văzut la ce catastorfă a dus acest fenomen în altă parte.

Știu ce înseamnă o asociație parazită , suprapusă asupra unei societăți exploatate.

Am văzut la unguri cum **presa era toată jidovită** ;
presa aceasta supralicita în **naționalism șovin împotriva noastră** ,
a naționalităților din Ungaria de ieri.
Presa aceasta a declarat război Serbiei , fără nici un fel de justificare .
I-a slujit pe contele Tisza. După ce contele Tisza a fost omorât, a trecut la contele Karoly
Presa aceasta jidovească l-a părăsit , apoi , pe contele Karoly,
și a trecut integral la **Bela Khun** , în prima zi când s-a instalat **bolșevismul** la Budapesta.
Dar merg mai departe .Prin verificarea mea personală , vă pot spune că
atunci când noi am intrat în Budapesta ,
această presă a venit și s-a pus la dispoziția noastră !

[-----]

-Goga : Și atunci, de ce tocmai dl Mihalache să protesteze împotriva **cămășii albastre** ?
Ce este cămașa albastră ? Cămașa albastră este un **act de conștiință individuală** ,
este **îmbrăcarea unei doctrine**, pe care puteți s-o combateți, dar este **un crez** ;
cămașa albastră este **un angajament moral** ,
cămașa albastră este **încadrarea într-o disciplină**.

- Voce PNT : Heil Hitler ! (**sgomot, proteste la PNC**)

-Goga : **Aceasta este cămașa albastră a ordinii, a credinței,**
nu este unica noastră justificare , ca dincolo ! [-----]

-Goga : A plimba și a valoriza politicește o cămașă țărănească ,
înseamnă un apel sentimental , pe care îl plimbi de-a lungul țării ,
și care se aseamănă foarte mult cu o **escrocherie sentimentală** .

[**LD : cămașa albastră , cămașa verde, cămașa albă. Cum se explică atare modă,**
atare înclinație spre uniformă ? Legionarii introduseseră **cămașa verde** .

Străjeria lui Carol, cămașa albă .Să fi fost pur și simplu dorința de diferențiere ?
Sau este doar aspectul exterior al atitudinii cazone ?]

[-----]

Octavian Goga - / 27 febr.'36

▣ Tineretul intelectual

▣ Basarabeni național-creștini

" A fost o propagandă pe care am făcut-o , în mare parte, cu tineretul intelectual.

Se știe foarte bine că **mulți tineri intelectuali se găsesc împrejurul nostru** .

Dar , în special, să-mi dați voie să relev , un moment emoționant , dincolo chiar de interesul de partid. **Au fost Basarabeni , care au venit pe linia național-creștină la Severin.**

Și cred, d-lor, că **facem un serviciu ideii noastre de Stat** , atunci când ,
de la hotarele Nistrului veneau românii țărani la Severin, pe ideea unității noastre de Stat .

Eu am fost foarte mișcat , vă asigur , că **o ceată de Români moldoveni de la Bălți ,**
au venit ca , prin atașamentul lor, să contribuie și ei la triumful cauzei național-creștine .

[-----]

Octavian Goga - I.Mihalache / 27 febr.'36

▣ Violența

[**LD : presupun că pe banca ministerială erau ... niște miniștri ; precis era Eugen Titeanu .**

nici la citarea expresă făcută de Mihalache, **nimeni de pe banca ministerială**

nu reacționează. În continuare, sunt lăsați să se înfrunte PNT cu PNC .

Acest procedeu era fără precedent în parlamentul românesc !

Este adevărat că **Tătărescu anunțase o epocă de " pacificare "** ,

dar lipsa de reacție a guvernanților era suspectă .]

" **S-a zis că noi am introdus violența.** Dvs vă aduceți aminte că **am făcut o declarație** ,
atunci când m- am dus la Severin, tocmai pentru a pune lumea în gardă **că nu vreau violență.**

Am spus : violența se găsește în arsenalul nostru , dar nu am declanșat-o .

Când o vom declanșa, o vom spune , ca să știe țara .

Acesta este adevărul , și-l repet și aici .

Când mă voi convinge că **România are nevoie de violență**,
pentru a curăța putregaiul și canaliile care se găsesc în ea,
voi spune țării că , de azi încolo, începe perioada de violență . (aplauze la PNC)
-I.Mihalache : Nu știu dacă banca ministerială ascultă sau nu, aceste cuvinte.
Nu am observat nici măcar pe d-l ministru al Justiției să fi reținut cuvintele d-lui Goga :
trebuie să le reproduc. Este partizanul violenței. Ce a făcut d-sa până acum ,
nu este violență . De aici încolo avem să facem cunoștință cu violența d-sale.
Atrag atenția guvernului să constate dacă declarațiunea unui șef de partid aci,
și dacă faptele de până aci , sunt compatibile cu legea specială
care interzice astfel de formații și astfel de acte
și să ia cunoștință că d-l Goga nu se decalară satisfăcut ,
nu spune că aceasta este violență.D-lui crede că aceasta este o acțiune civilizată
și că de aici încolo are să se desfășoare arsenalul de violență.
Să ia cunoștință, însă, de un lucru : îi vom învăța noi cu violențele "
(aplauze la PNT ; protestări la PNC) [-----]
Octavian Goga / 27 febr.'36

▣ Exagerare evreească

▣ Violență evreească

" Ziceam , domnii mei , că se exagerează. Sunt gazete în a căror natură și în ai căror nervi ,
este o exagerare. Se spune că noi am introdus violența.

Dar sunt super-sensibilități care se grefează pe un fond cu tremur atavic ,
care imediat strigă și lansează : **Violență ! violență !** -

într-o vreme când lucrurile nu sunt tocmai așa.

Atentat asupra rabinului...

" Cazul tipic l-ați văzut în cazul rabinului Niemerower : un nebun a tras asupra lui,
i-a găurit pardesiul, și pe urmă am avut buletinele pardesiului rănit, 5 doctori iscăleau pe
pardesiu, fiindcă îl puseseră pe rabin în pat, îl fotografiau și trimiteau fotografiile până la
Calcutta , să vadă cât de plină de violență este această țară. Era vorba numai de o haină
găurită , și cu toate acestea în toate țările se striga : violență ! violență !

Violențele de la Briceva ...

" Și acum, d-nii mei, cer atențiunea dvs deplină , pentru că , fiind vorba de violență,
și vă atrag atențiunea asupra unui caz de care nu am vorbit , pentru că în adevăr
nu am voit să înăsprim lucrurile și să le împingem la violență.

" Sunt 4-5 luni aproape de când la adunarea de la Cernăuți , la care au participat foarte mulți
oameni - adunarea aceea a fost filmată , prin urmare nu se poate pune la îndoială afirmațiunea
mea - o coloană de țărani, care venea înspre Cernăuți, a trecut prin satul Briceva din

Basarabia, ca să ia trenul. În târgul Briceva , care este un târg evreesc,
acești 20 de țărani au fost bătuți cu drugi de fier, chinuți în bățai ...

- I.Hudiță : ce legătură are asta cu Mehedinții ?

- Goga : dacă nu aș avea cap și aș avea numai palme , tare m-ar mânca când te văd .
(mare ilaritate la PNC și PNL)

... O coloană de țărani a trecut din comuna Baraboi , prin târgul Briceva ,
unde au fost schingiuiți în bățai , iar unul dintre ei, Alexandru Damian, tatăl a 8 copii ,
a fost omorât de populațiunea aceasta (exclamări) , în frunte cu primarul Leib Tandler
și , după ce aceasta s-a petrecut - pun orice pudoare la o parte și spun adevărul petrecut în
văzul tuturor - întreaga populațiune evreească din acel târg , a urinat pe el .

(protestări violente pe toate băncile)

-Voci : Rușine ! rușine!

-I.Mihalache : Și ce a făcut guvernul ?

- Goga : iar ceilalți țărani schingiuiți au venit la Cernăuți .

-Voci PNT : Ce a făcut guvernul ?

-Eugen Titeanu (Subsecretar de Stat, Interne Voi spune îndată ce a făcut guvernul .

-Goga : Acești țărani au venit la adunarea de la Cernăuți, și i-am înconjurat , și , împreună

cu prof. Cuza și toți conducătorii , i-am rugat să nu spună la nimeni nimic.

Să nu spună nimănui un cuvânt , pentru că ne era frică nouă de grozăvia lucrului ce s-ar fi putut întâmpla, dacă 100.000 de oameni, ar fi aflat că , la târgul Briceva , Leiba Tandler și tot târgul evreesc l-a omorât pe Alexandru Damian , și a urinat pe el.

Ne-am îngrozit de consecințe .Nu s-a spus un singur cuvânt acolo , nu am spus nimic.

-Voci PNT : Rău ați făcut !

-Goga : Am publicat știrea în gazete.Cenzura a șters-o . Am venit la minister și , după câte știu eu, autoritățile au arestat 17 din acești indivizi, pentru că s-a constatat adevărul.

A treia zi, l-a îngropat pe Alexandru Damian ,la 3 km de comuna Baraboi, și 10.000 de țărani , s-au dus cu coasele acolo.

Am trimis deputații și Basarabia și Moldova , să stea cu ei de vorbă, să-i roage să nu facă nimic, să nu se miște, să se întoarcă pe la casele lor în liniște.

D-lor miniștri, nu știu ce s-a întâmplat mai târziu cu acei oameni ,

mi se pare că unii din ei au izbutit să se strecoare , că au scăpat de închisoare .

- Voci PNC : Toți sunt în libertate !

- Goga : Adevărul adevărat este că Alexandru Damian este mort, mort de rușine.

Și atunci îmi vorbesc mie unele canalii despre violență ?

Un singur deget dacă am fi ridicat acolo , pe platoul de deasupra Cernăuților, și poate nu mai rămânea piatră pe piatră din tot orașul !

N-am făcut-o dintr-un sentiment cetățenesc onorabil, de om cu răspundere, care vrea liniște în această țară. Cine sunt , însă , aceia care otrăvesc neconținut cu cerneala lor sufletul românesc ? Se știe.

Eu cred în nemurirea sufletului. Alexandru Damian , fraților, este acum undeva de unde se uită la noi , atunci când noi invocăm umbra lui și pe cei 8 copii rămași orfani.

-Voci PNT : De ce ai tăcut până acum ?

-Goga : Să se bage bine de seamă : Alexandru Damian are să fie răzbutat .

(aplauze la PNC ; întreruperi PNT)

-Mihalache : Dacă este adevărat acest lucru, și l-ai știut, pentru ce l-ai tănuit ?

Pentru ce -l aduci la cunoștință după 6 luni ?

Ce interese au fost la mijloc ?

-Voci PNT : Care este adevărul ?

-Goga : Va răspunde la urmă dl subsecretar de Stat , Titeanu.

Eu vă spun însă că aceasta este realitatea, și o arăt în fața opiniei publice,

s-o judece țara și străinătatea , să vadă sufletul poporului român și

să vadă care este origina provocațiilor din această țară " (aplauze la PNC)

[-----]

O.Goga / 27 febr.'36

▣ Concluzii : alegerile parțiale.

▣ Indicație pentru succesiune

[LD : firesc, concluzia a fost pe potriva argumentelor ; ea trebuia să ajungă și la urechile MSRegelui , pentru perspectiva alegerilor din 1937 . Nu știu dacă forțez nota,

dar cred că acesta a fost un al doilea simptom îngrijorător (după cel dat de PNT)

, pentru ceea ce urma să ducă la dictatura regală .

Pentru acel moment, însă, în aparență, Goga jubila crezând că-și adjudecase

un ascendent.În realitate , PNL reușise , fără să intre direct în luptă,

să-și compromită ambii adversari : PNT și PNL]

" Trag deci concluzia politică din acest examen al faptelor , pe care vi le-am expus dvs.

Dacă ar putea să se desprindă o indicație politică ,

în temeiul rezultatelor de la Hunedoara,

singurul care poate să contrabalanseze rezultatul nostru de la Suceava,

atunci o asemenea indicație nu se desprinde în favoarea Partidului Național-Țărănesc , ci în favoarea autorilor care au dat acest succes, în favoarea Frontului Popular.

Și atunci , **dacă** este vorba ca acest rezultat,
să se transforme într-o platformă de venire la putere ,
aceasta **trebuie să fie rezervată , nu d-lui Mihalache, singur**,ci în tovărășie cu tovarășii săi , **să
facă guvernul împreună cu Boris Ștefanof și Ana Pauker.**
(**ilaritate , aplauze la PNC și PNL**) Dacă țara vrea , **va primi o asemenea rețetă.**
Eu însă voi lupta împotriva unei asemenea rețete și
mă declar gata de la început , și în numele d-lui profesor ACCuza, să merg la pușcărie ,
dacă un asemenea guvern se va face în România .
[-----]
O.Goga / 27 febr.'36

▣ **Partidul Național-Creștin**

▣ **Angajare , program .**

" Întrucât mă privește, **pe mine și partidul meu**, să știți că **vom merge înainte
pentru propagarea acestor idei , vom afirma credințele lui...**

-Voci PNT : **Cu ghioaga !**

**în toate chipurile și , dacă va fi nevoie să declanșăm violența ,
o vom declanșa și vom răspunde de ea."** [-----]

O.Goga / 27 febr.'36

20.) **Alexandru Cantacuzino ,Opere Complete**, Colecția " Omul Nou "(1969) , 1990
Doc.integral- fișier **G de F I bis**

*D) Românu*l de mâine (Raport la Congr. General Studentesc , Târgul Mureș , apr.1936)

Al.Cantacuzino / apr.'36

▣ **Nația română , în rânduiala lui Dumnezeu**

[LD : Se poate admite că aceasta era **viziunea romantic-creștină legionară** ,despre destinul
românesc. Textul a fost citit și adnotat de Nae Ionescu - păstrându-se câteva observații
marginale -față de care Cantacuzino se distanțează prin nuanțe și accente semnificative ..
Sunt interesante raportările la doctrina hitleristă și mussoliniană .Cât de împărtășită era doctrina
lui de alți legionari, este greu de precizat . În orice caz, la congresul studentesc, Cantacuzino
prezintă viziunea lui, făcând o impresie tulburătoare (după reacția presei) .]

" **Neamurile**, cred eu , **nu sunt rezultatul unor jocuri întâmplătoare ale hazardului** ,
nici **creația inteligenței** sau unor **patimi oarbe ale oamenilor** . O națiune nu este înfăptuirea
unei **oportunități vremelnice**, a unor închipuiri sau unui **capriciu al naturii** "

...Înainte de evenimenetele istorice care au dus la triumful lui Iulius Cezar în Galia ,

" **în înțelepciunea Celui de Sus erau deja hărăzite nașterea și destinul Franței**" ;

...Înainte ca împăratul Traian să fi trecut Dunărea și Decebal să -și curme viața , pentru că

Dacii și-au pierdut libertatea, "**Dumnezeu torsese deja firul Vieții sortită Nației Românești
care , de la leagănu**l ei imperial roman , trece prin nesfârșite încalcări ale năvălitorilor și
asupritorilor din atâtea noroade străine și **duce , prin învierea legionară ,**

la rodnicia semeață a românismului de mâine .După cum conceptul de arbore și menirea
specifică a stejarului au preexistat seminții de ghindă , tot așa, credem noi , că în rânduiala
Dumnezeirii , **există o imagine a ursitei noastre de Neam Românesc**.Vom crește și ne vom
dezvolta în limitele și portivitatei acestei imagini **dinadins zămisliță de Dumnezeu** pentru noi ,
vom purta flori și vom da fructe românești și rău va fi de ne vom încumeta
să fim altceva , decât **înfăptuirile vii ale unui gând Dumnezeesc**. [-----]

" **Dacă** acesta este adevărul , **cum îndrăznesc atunci internaționaliștii și comuniștii**
să scrie și să vorbească de **un neam european** , despre **o patrie universală** , despre o limbă
" esperanto" etc etc , și să opună concepția minții lor ,

învățămintelor istoriei și hotărârilor cerești ? [-----]

" **Dacă** lui Dumnezeu **nu-i plac naționalitățile** ,dacă Dumnezeu nu are dragoste și milă pentru ele și nu le-a luat sub binecuvântata sa oblăduire , **dacă nu ar fi conceput lumea sub aspectul unor specii naționale** , fiecare cu destinul său separat ;

Dacă Dumnezeu **nu ar fi hotărât pe pământ fiecărei națiuni sălaşul ei potrivit , cum de nu s-a topit Nația Românească sub invaziile atâtor năvălitori:** goți, gepizi, huni, avari , unguri, ruși, poloni, turci , tătari și evrei ? [-----]

Dar numai o dată , la cucerirea romană , Dumnezeu a sorocit timpul obârșiei noastre prin întruchiparea elementelor romano - thracice , iar din momentul acela, deși peste Românie s-au perindat încă 16 veacuri de cotropitori și stăpâniri străine , **nici un neam nu s-a mai putut naște pe aceste plaiuri** și nimic, nici o influență , nici o vijelie , nu a mai putut desface ceea **ce a fost zămislit dintr-un ordin** care nu greșește .

" **Acesta este adevărul** , deși apologeții științei vă vor oferi sute de alte explicații nesatisfăcătoare . [-----] Mai cu seamă la țară , **eul romano -thracic s-a păstrat aproape neântinat** . Influențele străine au rămas semne de suprafață , cusururi și năravuri cari se pot lecu , n-au atins încă adâncimea sufletului fraged și limpede al românismului . Cultura , obiceiurile , ingredientele civilizației străine , au fost maimuțării la modă , ce pot fi ușor lepădate . [-----] **Acest metal are în ordinea scopurilor Dumnezești , întrebuintărea și menirea lui rezervată** . Miracolul persistenței elementului românesc este înățământul cel mai peremptoriu de naționalism .

" **Dar dacă Pronia Cerească a lăsat Neamului nostru un destin de împlinit** , o slujbă în care trebuie să servim spre desăvârșirea însăși a ființei noastre românești , aceasta nu înseamnă că purtarea noastră nu mai contează , deoarece este hotărâtă de fatalitate și că ne este răpită libertatea de a săvârși **fapte potrivnice destinului nostru și de a nu-l înțelege** .

*<Dumnezeu a dăruit neamurilor numai posibilitatea de a viețui , nu și dreptul .> **

* Observație pe text, Nae Ionescu

" **Dreptul de a trăi trebuie meritat prin vrednicia noastră** ." [-----]

Al.Cantacuzino / apr. '36

▫ Spiritualitatea legionară creștină

▫ Delimitări de național-socialism și fascism

" Cum se va îndruma tineretul român ?

Tineretul român va descoperi în zarea sa **trei teluri** pe care le va sluji :

1. destinul românesc ; 2. măreția Nației ; 3. înnobilarea Neamului . [-----]

Ni se cere să purtăm în suflet un mănunchi de trei făclii împreunate , strâns îngemănate , neconținut aprinse , care să mistuie orice altă poftă lăuntrică :

1 spiritul creștin , 2. spiritul naționalist , 3. spiritul eroic revoluționar .

" **Acestea , compuse , laolaltă , fac un tot spiritual indisolubil , anume**

spiritul legionar pe care-l disecăm aici numai momentan , spre a ușura lămuririle noastre

[-----] " Subliniez de pe acuma că **simțirea și gândirea legionară se deosebesc fundamental de tăria național socialistă și de cea fascistă** , prin spiritul nostru **creștin** și prin spiritul nostru **naționalist** ;

ne apropiem numai prin **spiritul eroic revoluționar** . [-----]

" Sunt unii care sunt ispititi să încerce **comparații pripite** între **mișcarea revoluționară** a tineretului român și **ideologia hitleristă sau mussoliniană** . Vă fac atenți că **mistica noastră a răsărit din țărâna românească** , simultan și chiar anterior mișcării fasciste sau naționalist -socialistă germană . [-----]

[**celor care îi consideră farisei și lăudăroși cu creștinismul lor**]

" Răspundem : **Creștinismul ne este specific** nouă deoarece , **însământat în teren legionar** , dă roade specifice .Aceleași învățături de două ori milenare , același rit strămoșesc , **inspiră în sufletul nostru legionar, o trăire nouă și în adevăr superioară** .

Cultivăm deci această sămânță creștină sădită pe brazda sufletească legionară ,

iar prin educație și deprindere , înlesnim creșterea acestui **minunat spic creștin** , și veghem asupra roadelor **spiritului creștin** , produse din **seva legionară** . [-----]

" Dar **ce ne mai deosebește** încă de tineretul celorlalte țări și însăși **tineretul italian sau german** , este **morala noastră a ispășirii** , este cumplita noastră certitudine că , pe acest pământ , ceea ce nu este clădit **cinstit și drept** , clădit pe **adevăr** , pe **probitate** și pe **onoare** , este neapărat sortit să se năruie.[-----] **Noi credem în superioritatea legii**

morale . [-----] **Noi credem în virtutea mântuitoare a mormintelor** . [-----]

Pe scurt : **tinerii italieni** exaltează mai cu seamă tinerețea lor , perpetua renaștere și primenire a vieții , bucuria lor de a cuceri , după tradiția spiritului roman . [-----]

Tinerii germani exaltează rasa lor , disciplina lor , puterea lor de dominațiune .

Noi , tineretul român exaltăm mai cu seamă **credința noastră creștină și națională** ,

virtuțile de dreptate , de omenie și de nobleță ale sufletului românesc , rănile noastre , restrângerile și renunțările noastre , ascetismul , strălucirea jertfelor făcute Nației noastre , măreția anonimă a obidei zilnice ce a îndurat-o veacuri dearându-l acest neam necăjit de soartă , ruga mormintelor noastre [-----]

Elementul moral creștin , spiritualitatea interioară eroică și ascetă , sunt pietrele fundamentale ale operei legionare . [-----]

Hitlerismul vrea să creeze un **tip reprezentativ al rasei sale** și un **soldat folositor mărire și supremației germanismului în lume**. **Fascismul** vrea să modeleze un om pionier , **rezistent și desăvârșit** în aptitudini , pentru **realizările imperiale** ce și le propune statul . **Noi sculptăm un tip superior de umanitate după concepțiile creștine și o filozofie nouă a vieții** , concepută ca un efort continuu , ca un impuls neraționat și persistent **de a ne elibera de cerințele materiei** , spre a **servi pe Dumnezeu și Națiunea legionară** . "

Al.Cantacuzino / apr. '36

▣ **Naționalismul legionar : supraomul , supranațiunea**

▣ **Delimitări de alte naționalisme**

" **Îndrumarea noastră trebuie să fie naționalistă** .

Dar nu un naționalism asemănător celui **național-liberal sau național-țărănist** .

Nu e firmă mai curentă și de care **s-a abuzat cu mai multă nerușinare** , decât firma naționalistă . [-----]

Veți face deosebirea **între naționalismul apărător de interese materiale și particulare de clasă** , și **naționalismul înțelegător al menirilor românești** , **apărător și creator al rosturilor românești în lume** .

Numeroșii noștri naționaliști : **liberali , național-țărăniști** , și alții , concep națiunea ca un **produs de fabricație omenească** , cu un **capital** , un bun juridic și teritorial .

Pentru noi însă **națiunea e ceva mai mult** , e o **vietate cu legile ei de creștere datorite de Dumnezeu** . Naționalismul nostru nu este numai **iubire de țară** , iubire **de pământ** strămoșesc , el este o **împărtașanie a existenței veșnice** sortită Neamului nostru .

Naționalismul nostru nu se limitează în a fi un **instinct de conservare** , el este un robust **instinct de viață clocotitoare** , de **erupție și de creație** . [-----]

Deci feriți-vă , domnilor **studenți** , de **falșul naționalism** . **falș în doctrină** , **falș prin oamenii care-l susțin** . Ca să fiți siguri de a nu vă fi înșelat , căutați , descoperiți unde sunt **cele mai grele suspine** , **cele mai multe răni** , **lacrimile cele mai fierbinți** , **încleștări de pumni și scrâșnituri de dinți** , și veți ști că ați dat de **adevărata oaste națională** , de **oastea creștină românească** .

"**Naționalismul nostru** acceptă numai **supraomul și supranațiunea** , alese și însemnate prin **har Dumnezeesc** și numai **în funcții de ispășire și de mântuire** .

[-----] La fel ca oamenii , **neamurile pot cădea în păcat contra legilor**

Dumnezești .Iată ce nu vor să admită **fasciștii și național-socialiștii** . [-----]

să nu uităm legile de iubire date nouă **mântuirea creștină** și pilda de răscumpărare sfântă prin chinurile de pe Golgota.Spre a judeca purtarea unui om sau a unei națiuni , trebuie luate în considerare atât **vrednicia pământeană** cât și **vrednicia cerească** . Ori , în raporturile dintre națiuni , la fel ca în raporturile dintre oameni , **legea Dumnezească este dragostea** .

Ea apără pe cei slabi și pune în expansiunea celor puternici , **hotar de iubire** .

Acest adevăr întreg nu-l prea pricep
adeptii lui Nietzsche sau național-socialiștii germani și fasciști .

< Lupul este lup tocmai fiindcă mănâncă oaia ! > *

* Observație pe text , Nae Ionescu .

"Dacă ne suim în lumea creștină , lupul e lup numai dacă iubește oaia .

[-----] Noi , legionarii , nu ne recunoaștem dreptul să biruim prin orice mijloace.

Suntem cu credință și fanatism în slujba destinului nostru , însă nu înțelegem pentru aceasta să servim la ordinele oricărui patimi ale firii telurice. [-----] Un instinct de viață , oricât de ascuțit ar fi , are o prevedere limitată în timp , o viziune care nu poate cuprinde toată veșnicia unui neam. Acest instinct , el însăși , trebuie cârmuit .

În gândirea și în simțirea național-socialistă și fascistă , el este lăsat liber.

La noi , acest instinct este dirijat .El este călăuzit de Dumnezeu "

Al.Cantacuzino / apr.'36

▣ Spiritul eroic revoluționar , mesianic : eul romano-thracic

▣ Antiteză cu valorile liberale , masonice

[LD :Dincolo de procedeul literar , minat de urmărirea efectelor oratorice , alegerea lui Ion Brătianu , ca simbol al liberalismului , etichetat ca prim satrap , dezvoltăuie fără echivoc filonul antiburghez , antiliberal , al conservatorismului românesc , căruia îi adaugă noile valențe ale viziunii legionare. În ce măsură optica lui era împărtășită de Codreanu sau de alți lideri legionari , aceasta este mai greu de stabilit . Cu atât mai mult cu cât , în pledoaria lui , sunt asimilate și valori ideologice de stângă radicală , nespecifice conservatorismului .Indiferent de speculațiile ce s-ar putea broda ... important este ținta , locul , timpul și atmosfera în care el își rostea raportulul , și , mai ales , mesajul , semnalul , mobilizarea ...]

" 1. Înlocuiește motivul interes prin motivul onoare , atât pe plan individual cât și pe plan național .

2. Disprețuește tihna , fericirea individuală , potolirea.

3.Voește chinuitor , voește cu fanatism mesianic , să elibereze firea din amorf , din banalitate , din amortire , din întuneric , din sterilitate , din așezările înguste , și să fecundeze un rod durabil , propriu și unic românesc ;

Voește împlinirea unui sens românesc și dreptul la glorie .

4. Caută vijelia

5. Iubește moartea ."[-----]

Un exemplu : Dacă Ion Brătianu , primul satrap , nu ar fi fost condus de idei raționaliste , masonice și materialiste , dacă nu ar fi întrebuințat la ctitoria organismului românesc principiile ateiste ale Marelui Arhitect , dacă nu ar fi lăsat urmașilor săi afurisita succesiune a unor dezonorate și sugrumătoare boli sufletești ; dacă , în loc să fi creat prin necinste , lăcomie , prevaricațiuni , slugărnicie și amoralitate , clasa stăpânitoare română burgheză de azi , ar fi spus atunci Tării Românești :

Ce mă preocupă pe mine , în primul rând , este nemurirea Nației mele.

Vreau ca forțele de creație ale vieții românești să fie bine turnate în tiparul pregătit nouă de prevederile divine. Mai întâi mă interesează potențialul de onoare al Neamului meu .

Mă interesează , nu ridicarea de fortărețe bancare și economice liberale , ci crearea unor cetăți sufletești în lumea românească : bastioane de neânvins , de aspră și severă sobrietate și de intoleranță absolută , față de orice ar fi tentație , într-o viață moleșită ,

o existență de rând. Un neam nu-și dobândește nemurirea asigurându-și prin orice mijloace îmbogățirea clasei conducătoare . Vreau să educ tineretul țării mele ca o aristocrație ,

în disprețul banului și în gustul privilegiilor sufletești . Măestria Marelui Arhitect este insuficientă pentru construirea sufletului românesc. Vă propovăduesc dragostea de moarte , spre a vă dezvolta gustul veșniciei [etc.etc.-----]

"Închipuiți-vă cum ar fi astăzi societatea românească dacă ar fi fost educată după asemenea directive .Aceste directive , izvorâte din spiritul eroic revoluționar , nu sunt numai oportunități ale vremurilor noastre , ci se înoadă cu tradiția întreruptă a vieții Geto-

Tracice , care înflorea pe acest ogor acum 25 de veacuri . [-----]

Generația noastră va da probe că cel mai prielnic climat pentru înmugurirea eului romano -thracic , este climatul eroismului .[-----]

Noi preconizăm izbirea în creștet , tactica bătăliei deschise, aruncate fățiș în vârtoarea luptei . [-----] Fiecare fel de luptă cere o specie anumită de oameni .

Conducătorii noștri , de aproape 300 de ani încoace , caută să ne învețe să întrebuițăm de preferință tactica ocularii și a vicleniei . **A venit timpul să o schimbăm.** "

Al.Cantacuzino / mart.'36

▫ Tripticul spiritualității legionare ; creștin, naționalist, eroic

▫ Treimea demnității legionare : de om, de român, de legionar ;

▫ Treimea surselor morale : Dumnezeu , strămoșii daco-romani , Căpitanul

[LD : Nu mă joc cu cuvintele. Formula aceasta 3 X 3 X 3 este o categorisire a sa.

Este singura dată când Cantacuzino rostește explicit numele simbolic al lui CZCodreanu :

" Căpitanul ", ca treia sursă de putere legionară .

Dar că la el se gândește când vorbește de **" omul predestinat "** de Dumnezeu ;

că la **" visul "** lui se referă când articulează principiile spiritualității legionare ;

și că în numele lui vestește **" vremea revoluției legionare "** nu am nici o îndoială .]

" Deci , domnilor studenți, **spiritul creștin ne-a dăruit demnitatea de om ,**

Spiritul naționalist ne-a dăruit demnitatea de român,

Spiritul eroic revoluționar , ne dă demnitatea de legionar "

" Și **spiritul naționalist și spiritul revoluționar ne înobilează** , deoarece , la primul rang de noblețe dobândit de creștinism prin înălțarea omului pe treapta de ființă iubită , crescută de Dumnezeu și în legătură cu el, noi am mai adăugat încă două titluri de fală :

demnitatea de român și demnitatea de legionar. [-----]

" Camarazi , anotimpul rodirii românești este însemnat în calendarul veșniciei

pe care îl poartă cu sine Dumnezeu . **Acest anoa timp , cred eu , se apropie.** [-----]

Nu veți fi creatori Români , dacă nu ați trecut prin școala suferinței .

Aceasta este calea trasă pentru noi de degetul lui Dumnezeu ,

este calea sortită în Istorie și fapturii românești și Nației noastre ,

este calea deschisă de strămoșii noștri ,

este calea aleasă și încercată de Căpitan.

Aceasta este **calea creației rezervată omului român. E calea ce v-o vestesc "**

////////////////////////////////////// finis " Româanismul nostru " //

Al.Cantacuzino / apr.'35

21.) **V.Marin ,Democrația, dușmanul naționalismului , [naționalismul lui Vaida] , 1 apr.'36**

(Art. parțial publicat în " Vestitorii " , sub titlul " Democrația ardeleană ")

[LD : din aceas art. se vede simpatia neascunsă a autorului față de Vaida -Voevod, care nu știu cât se trage din "convertirea" la legionarism, sau dacă , nu cumva, este mai vechea legătură a sa cu ministeriatul Vaida]

" Pe urma **recentei ofensive naționaliste** , pornită cu vijelioasă impetuozitate care a caracterizat totdeauna **acțiunile marelui român Alexandru Vaida -Voevod,**

s-au născut **o serie de probleme** cari se cer neapărat lămurite [-----]

" **Îmbibat de crez naționalist - autentic** pe linia marilor sale preocupări de totdeauna [-----]

dr Alexandru Vaida -Voevod , îngrijorat de situația tragică a românilor în propria lor țară și

adânc preocupat de soarta tineretului naționalist luptător, **aduce în plenu Comitetului**

Executiv al fostului său partid , ecoul tulburătoarelor sale preocupări.

" **Rezultatul acestei intervențiuni** este cunoscut ; **cu excepțiunea câtorva adeviziuni** [-----]

majoritatea vizirilor puși în slujba internaționalei , s-au pronunțat categoric împotriva unei

politici pur naționaliste și , pe temeiul unor considerațiuni doctrinare inventate " pro cauza" ,
au respins propunerea , dezavuând public și pe inițiatorul ei. [-----]
" **democrația** aceasta care-și **maschează turpitudinile cu formule perimate**
scoase **din muzeul patologic al revoluției franceze** , a trecut, și de data aceasta, cu succes,
examenul instinctului său de conservare . [-----]
*

" **Alexandru Vaida - Voevod**, ca și în alte vremuri, **a dat semnalul de alarmă.**
A jefit prietenii, pentru credințe, și a înlăturat oameni , pentru a îmbrățișa neamul .
El. **Leul Ardealului** , care cunoaște mai bine decât oricare cât rău a purtat statului habsburgic ,
prin adoptarea tacticei democate în interesul național al neamului său,
a svârlit peste bord concepția statului democrat
și **a îmbrățișat formula statului național integral.** [-----]
" **Și peste calculele interesate ale demagogilor uriii**, peste **zvârcolirile antiromânești** ale
democrațiilor, peste **atacurile înveninate** ale neputinișilor [-----] **se va ridica ,**
peste stârvul democrației dizolvante ,
statul unificat, autoritar, totalitar, legionar, de mâine"

V.Marin / 1 apr.'36

22.)